

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2020 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

RADA MINISTRÓW

Warszawa
2021

Wprowadzenie	6
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego	18
1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	21
2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	29
2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.....	33
2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego	34
3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	35
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego ...	37
5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego	42
II. Wykonanie budżetów gmin	
1. Dochody gmin	44
1.1. Struktura dochodów	44
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	46
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	48
1.2.2. Subwencja ogólna	50
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	51
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	52
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	55
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	57
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	59
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe	62
1.3. Dochody według działów	64
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	66
2. Wydatki gmin	66
2.1. Struktura wydatków	66
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	68
2.3. Wydatki według działów	69

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów...	71
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów.....	72
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	74
3. Wynik budżetów gmin	74
4. Przychody i rozchody gmin	75
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin.....	77
6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych ..	79
7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych	81
 III. Wykonanie budżetów powiatów	
1. Dochody powiatów	83
1.1. Struktura dochodów	83
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	84
1.2.1. Subwencja ogólna	85
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	87
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	88
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	90
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	92
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	95
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	97
1.3. Dochody według działów	98
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	101
2. Wydatki powiatów	101
2.1. Struktura wydatków	101
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	103
2.3. Wydatki według działów	103
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów ...	105
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	106
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	108
3. Wynik budżetów powiatów	108
4. Przychody i rozchody powiatów	109

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów	110
6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych	112
7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych ..	113
 IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	
1. Dochody miast na prawach powiatu	115
1.1. Struktura dochodów	115
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	116
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	118
1.2.2. Subwencja ogólna	120
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	121
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	122
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	124
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	126
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	129
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe	132
1.3. Dochody według działów	134
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	135
2. Wydatki miast na prawach powiatu	136
2.1. Struktura wydatków	136
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	137
2.3. Wydatki według działów	138
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów....	140
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	141
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	142
3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	143
4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu	143
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu	145

6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu	147
7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu	149
V. Wykonanie budżetów województw	
1. Dochody województw	150
1.1. Struktura dochodów	150
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	151
1.2.1. Subwencja ogólna	152
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	154
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	155
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	157
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	159
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	162
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	164
1.3. Dochody według działów	166
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	167
2. Wydatki województw	168
2.1. Struktura wydatków	168
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	169
2.3. Wydatki według działów	170
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów....	172
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	173
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	174
3. Wynik budżetów województw	174
4. Przychody i rozchody województw	175
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw.....	176
6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych	178
7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych	179

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich	180
VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	184
VIII. Zbiorcze wykonanie budżetu związku metropolitalnego	185

Spis tablic

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2020 stanowiły:

- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych².

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Istotnym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z podatku PIT w latach 2019 i 2020 przedstawiała się następująco:

	2019	2020
Gminy	38,08%	38,16%
Powiaty	10,25%	10,25%
Województwa	1,60%	1,60%
RAZEM	49,93%	50,01%

Ustalona na 2020 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku PIT była wyższa o 0,08 punktu procentowego od udziału ustalonego na 2019 r.

Wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku PIT, określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89 tej ustawy udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju.

¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 38, z późn. zm.

² Dz.U. z 2021 r. poz. 305

Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

W 2020 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku PIT wyniosła 38,16%.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT w 2020 r., w porównaniu, do wskaźnika obowiązującego w roku 2019, nie uległ zmianie i przedstawia się następująco:

	2019	2020
Gminy	6,71%	6,71%
Powiaty	1,40%	1,40%
Województwa	14,75%	14,75%
RAZEM	22,86%	22,86%

W 2020 r. realizacja budżetów jednostek samorządu terytorialnego, podobnie jak i wszystkich dysponentów budżetu państwa, przebiegała w warunkach epidemii COVID-19.

Epidemia COVID-19 wpłynęła znacząco na przebieg procesów makroekonomicznych w całym kraju, w tym na osłabienie aktywności gospodarczej, pogorszenie sytuacji na rynku pracy oraz zmianę ekonomicznych zachowań gospodarstw domowych i przedsiębiorstw i w efekcie na sytuację finansów publicznych, w tym na finanse jednostek samorządu terytorialnego.

W związku z potrzebą ochrony polskiej gospodarki i zniwelowania skutków epidemii COVID - 19 został wprowadzony pakiet zmian³ prawa ukierunkowany m.in. na ułatwienie samorządom realizowania ich zadań w warunkach epidemii oraz nadanie im impulsu inwestycyjnego.

1. Zasada równoważenia strony bieżącej budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone

³ Pakiet zmian został wprowadzony ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 1842, z późn. zm.) – zwana dalej „ustawą COVID”.

o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki (będące nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych). Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem przypadku realizacji zadań bieżących ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (UE) oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). Wówczas, wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków UE i EFTA, w przypadku, gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

W reakcji na epidemię ustawą COVID wprowadzono dodatkowe - dla 2020 r. - odstępstwa od reguły zrównoważenia budżetu w części bieżącej.

Jednostka samorządu terytorialnego planując i wykonując budżet w 2020 r. mogła przekroczyć relację dotyczącą zrównoważenia dochodów i wydatków bieżących o kwotę:

- ubytku w dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia epidemii COVID-19,
- wydatków bieżących poniesionych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 w części, w jakiej zostały sfinansowane dochodami majątkowymi lub przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 1 - 4 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zmiany te stworzyły całościowe rozwiązanie neutralizujące wpływ epidemii na tę kluczową regułę gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Wyłączane były bowiem z reguły zarówno kwoty ubytku dochodów, jak i zwiększonych wydatków bieżących będące bezpośrednim efektem wystąpienia epidemii.

2. Limit spłaty zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego (art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych).

Istotnym elementem zabezpieczającym jednostki samorządu terytorialnego przed nadmiernym zadłużeniem jest indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia odzwierciedlający ekonomiczną zdolność jednostki samorządu terytorialnego do spłaty zobowiązań. Reguła, określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych, zakazuje jednostkom samorządu terytorialnego uchwalania budżetu, którego realizacja spowodowałaby, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja spłaty zobowiązań wraz z opłatami związanymi z obsługą zadłużenia do dochodów byłaby wyższa

niż średnia arytmetyczna, z obliczonych dla ostatnich trzech lat, relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów bieżących budżetu.

Wskaźnik zadłużenia, liczony na podstawie wielkości z trzech poprzednich lat, z jednej strony znosi ograniczenia wiążące jednostki samorządu terytorialnego, dla których zaciąganie nawet dość znacznych zobowiązań finansowych może być instrumentem bezpiecznej polityki rozwojowej, z drugiej zaś dyscyplinuje te jednostki, którym wysokie obciążenie dochodów spłatami zobowiązań nakazuje dużą ostrożność przy zaciąganiu nowych kredytów i pożyczek, czy też emisji papierów wartościowych. Limit spłaty zadłużenia ma za zadanie zabezpieczyć jednostki samorządu terytorialnego przed nadmierną kumulacją płatności z tytułu obsługi zadłużenia w stosunku do ich dochodów, nie ogranicza natomiast możliwości absorpcji środków europejskich przeznaczonych na realizację projektów objętych dofinansowaniem z tych środków. Z limitu tego wyłączone są bowiem spłaty kredytów, pożyczek oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

Ustawą COVID wprowadzono dodatkowe wyłączenia z limitu spłaty zadłużenia. Wyłączeniu podlegają zobowiązania z tytułu pożyczek, kredytów i emisji obligacji zaciągnięte w roku 2020, w związku z ubytkiem dochodów jednostki wynikającym z wystąpienia epidemii COVID-19. Należy podkreślić, że wyłączone z limitu mogły być zobowiązania stanowiące równowartość ubytku dochodów, a samo wyłączenie będzie mieć charakter długoterminowy – tzn. spłata pożyczki, kredytu, obligacji będzie poza limitem przez cały okres jego spłaty. Dodatkowo wydatki poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 nie będą uwzględniane przy ustalaniu na rok 2021 i lata kolejne - relacji ograniczającej wysokość spłaty długu. Takie rozwiązanie ogranicza niekorzystne skutki epidemii COVID-19 - wpływające na spełnienie wskaźnika spłaty zadłużenia. Ponadto zmieniono sposób obliczania nadwyżki operacyjnej, który zawarty był w nowelizacji ustawy o finansach publicznych z grudnia 2018 r.⁴ Począwszy od roku 2020 nadwyżka operacyjna obliczana jest z wyłączeniem wydatków na obsługę długu. Oznacza to podniesienie limitu spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, a tym samym może przyczynić się do zwiększenia możliwości inwestycyjnych.

W ramach poluzowania reguł fiskalnych, w roku 2020, wprowadzono dodatkowy mechanizm zabezpieczający finanse jednostek samorządu terytorialnego, w postaci jednorocznego limitu długu na poziomie 80% dochodów ogółem jednostki. Jednakże jednostki, które bez stosowania wyłączenia spłaty zobowiązań zaciągniętych w związku z ubytkami w

⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2500).

dochodach, zachowały limit spłaty długu, określony w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, mogły nie spełniać limitu w postaci 80% dochodów.

W 2020 r. nadal obowiązywały przepisy, zgodnie z którymi w sytuacji zagrożenia realizacji zadań publicznych i braku możliwości uchwalenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu z zachowaniem indywidualnego limitu spłaty zadłużenia - regionalna izba obrachunkowa wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu naprawczego. Rozwiązanie – zakładając określone wymogi, co do gospodarki finansowej jednostki prowadzącej postępowanie naprawcze – pozwala na koncentrację środków i wysiłków samorządu niezbędnych z punktu widzenia efektywnej naprawy finansowej.

Wprowadzono rozwiązania zwiększające płynność finansową samorządów w okresie epidemii COVID-19 obejmujące m. in.:

- nadanie większych uprawnień organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego do dokonywania szeregu czynności, które ułatwiałyby gospodarowanie środkami publicznymi w ramach samorządu terytorialnego, w tym m.in. umożliwienie dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej,
- wprowadzenie możliwości wcześniejszego przekazywania samorządom w 2020 r. rat subwencji ogólnej z budżetu państwa,
- umożliwienie przesunięcia na kolejne miesiące rat wpłat do budżetu państwa dokonywanych przez jednostki o ponadprzeciętnych dochodach podatkowych (kwoty rat nie wpłaconych przez jednostkę samorządu terytorialnego mogły być wpłacone w równych częściach w miesiącach sierpień – grudzień 2020 r., wraz z ratami należnymi za te miesiące),
- zwiększenie dochodów samorządu powiatowego z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa z 25% do 50% wpływów (w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2020 r.),
- uelastycznienie wydatkowania środków pochodzących z opłat za zezwolenie na handel alkoholem także na działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii COVID-19 oraz wywołanych nim sytuacji kryzysowych,
- wprowadzenie możliwości przekazania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego samorządowemu zakładowi budżetowemu, który realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19, dotacji przekraczającej 50% kosztów jego działalności,
- wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o

dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz w innych przepisach, mogą być udzielane do wysokości 100% planowanych wydatków jednostki samorządu terytorialnego na realizację danego zadania,

- wprowadzenie możliwości udzielania jednostkom samorządu terytorialnego z budżetu państwa dotacji celowych na wsparcie realizacji zadań wynikających z przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (art. 51 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego). Do udzielenia tych dotacji nie stosuje się przepisu ograniczającego wysokość dotacji.

W celu wzmocnienia potencjału finansowego oraz zachowania poziomu inwestycji na szczeblu lokalnym, jednostkom samorządu terytorialnego zostało udzielone istotne wsparcie finansowe, umożliwiające przeciwdziałanie negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym epidemii COVID-19.

Dodatkowe środki dla jednostek samorządu terytorialnego zostały przekazane z Funduszu Przeciwdziałania epidemii COVID-19⁵, który został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19. Wsparcie to zostało określone jako „dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych”.

Organem wiodącym w zakresie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 jest Prezes Rady Ministrów. Prezes Rady Ministrów zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą w szczególności zasady dokonywania wypłat ze środków Funduszu na finansowanie lub dofinansowanie realizowanych zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, oraz zasady zawierania porozumień, określając sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków oraz ich sprawozdawczości.

Ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym zostały wprowadzone zmiany do ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, poprzez dodanie art. 65 ust. 28 upoważniającego Radę Ministrów, w celu przeciwdziałania skutkom społeczno-gospodarczym COVID-19 do określenia w drodze uchwały, zasady rozdziału i przekazywania wsparcia na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego oraz zakresu, sposobu i terminów przedstawiania informacji o wykorzystaniu wsparcia oraz wskazania dysponenta części budżetowej lub ministra kierującego określonym

⁵ Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 powstał na mocy art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568, z późn. zm).

działem administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej do udzielenia tego wsparcia.

Na podstawie ww. art. 65 ust. 28 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 102 z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego⁶.

Jednostki, które otrzymały środki zobowiązane zostały – na podstawie § 13 ww. Uchwały – do przedkładania do właściwego wojewody (przez elektroniczną skrzynkę podawczą) informacji o wykorzystaniu środków, według stanu odpowiednio na koniec roku, w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu, za który sporządzana jest informacja o wykorzystaniu, oraz 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków.

Wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych może być przeznaczone przez jednostki samorządu terytorialnego wyłącznie na wydatki majątkowe.

Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych zostały przyznane w szczególności na dofinansowanie lub sfinansowanie realizacji zadań z obszarów:

- infrastruktury drogowej – budowa/przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz infrastruktury technicznej związanej z drogami, budowa oświetlenia ulicznego;
- transportu – rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej;
- ochrony zdrowia – przebudowa i modernizacja budynków ośrodków zdrowia, zakup specjalistycznego sprzętu dla placówek ochrony zdrowia, utworzenie zakładów opiekuńczo-leczniczych, modernizacja budynków na potrzeby specjalistycznych przychodni, rozbudowa oddziałów szpitalnych;
- edukacji – termomodernizacja placówek oświatowych, budowa/rozbudowa/ przebudowa szkół i przedszkoli, budowa żłobków, budowa boisk szkolnych i sal gimnastycznych, rozbudowa krytych pływalni;
- gospodarki wodno-ściekowej – budowa wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, przebudowa ujęć wody i stacji uzdatniania wody, budowa hydroforni;
- gospodarki komunalnej – budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;

⁶ Podstawę prawną dla Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych stanowi Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (M. P. poz. 662) wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr 157 z dnia 30 października 2020 r. (M. P. poz. 1011), Uchwałą nr 162 z dnia 13 listopada 2020 r. (M. P. poz. 1046), Uchwałą nr 6 z dnia 12 stycznia 2021 r. (M. P. poz. 26).

- kultury – budowa/przebudowa domów kultury, świetlic, przebudowa budynków na potrzeby bibliotek publicznych, modernizacja pomieszczeń z przeznaczeniem na izby pamięci;
- pomocy społecznej – budowa/przebudowa dziennych domów lub klubów dla seniorów, klubów i centrów integracji społecznej, domów dla bezdomnych i schronisk, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówek opiekuńczo-wychowawczych, adaptacja budynków na siedziby ośrodków pomocy społecznej;
- sportu i rekreacji – budowa/przebudowa boisk sportowych, hal sportowych, hal widowiskowych;
- bezpieczeństwa - przebudowa budynków OSP, zakup sprzętu dla OSP;
- rewitalizacji zdegradowanych terenów;
- termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

W 2020 r. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych do jednostek samorządu terytorialnego przekazano następujące środki:

- o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 1 i 2 uchwały rozdzielone zostały zgodnie z podziałem przedstawionym w załącznikach nr 1 i 2 do uchwały. Poszczególne kwoty zostały wyliczone w oparciu o regułę uwzględniającą planowane wydatki majątkowe tych jednostek w roku 2020 r., skorygowane o ich zamożność. Środki zostały przekazane wszystkim jednostkom ujętym w załączniku nr 1 i 2 do uchwały w maksymalnych kwotach - łącznie jednostkom przekazano 5.997.464 tys. zł;
- o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 uchwały – w 2020 r. rozstrzygnięty został pierwszy konkurs, ogłoszony w dniu 24.08.2020 r. i w ramach tego konkursu przyznano wsparcie na realizację zadań inwestycyjnych w łącznej kwocie 4.351.146 tys. zł.

Przekazane w 2020 r. środki finansowe z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych będą mogły być wydatkowane przez jednostkę samorządu terytorialnego również w perspektywie wykraczającej poza 2020 rok, w latach następnych, na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym jako wkład własny do projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), co pozwoli na realizację zaplanowanych wcześniej inwestycji.

Dodatkowo tytułem wsparcia organów prowadzących szkoły, w celu zapewnienia sprzętu do realizacji nauczania zdalnego, jednostki samorządu terytorialnego w 2020 r. otrzymały dodatkowe środki w ramach subwencji oświatowej. Do gmin trafiło w sumie 173,8 mln zł, do powiatów 92,6 mln zł, a 3,3 mln zł do samorządów województw. Łącznie samorządy otrzymały dodatkowo blisko 270 mln zł.

Ponadto mając na uwadze ograniczenia w funkcjonowaniu administracji samorządowej w 2020 r., wynikające z tego utrudnienia w wypełnianiu obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia i przekazania sprawozdań, wydłużono o dodatkowe 2 miesiące m.in. termin ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych, sporządzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz jego przekazanie do właściwej instytucji⁷.

Na budżety jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. miały wpływ także wdrażane w 2019 r. i 2020 r. zmiany w podatkach wprowadzone m.in.:

- 1) ustawą z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 1394). Weszła ona w życie z dniem 1 sierpnia 2019 r.

Ustawa wprowadziła zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy oraz umów zlecenia zawartych z firmą, osiągniętych przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85.528 zł,

- 2) ustawą z 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1835). Weszła ona w życie z dniem 1 października 2019 r.

Ustawa wprowadziła obniżenie o 1 pkt proc. (z 18% na 17%) najniższej stawki podatku, o której mowa w skali podatkowej oraz podwyższenie kosztów uzyskania przychodów dla pracowników,

- 3) ustawą (z 2 marca 2020 i z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy oraz niektórych innych ustaw) o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Ustawa wprowadziła m.in. zwiększenie na 2020 r. limitów wybranych zwolnień przedmiotowych, zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych, umożliwienie odliczenia od podstawy opodatkowania darowizn przekazanych na przeciwdziałanie COVID-19, odliczenia straty poniesionej w 2020 r., od dochodu uzyskanego w 2020 r. z działalności, rozszerzeniu zakresu odliczenia darowizn.

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz.U. poz. 570, poz. 1667, z 2021 r. poz. 572)

- 4) ustawą z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2123).

Ustawa wprowadziła szereg rozwiązań rzutujących na funkcjonowanie systemu podatkowego oraz wysokość i termin wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych.

Pomimo wprowadzenia tych rozwiązań oraz realizacji budżetów w trudnych warunkach gospodarczych wywołanych epidemią COVID-19 dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT i CIT były wyższe od wartości planowanych na rok 2020.

Dodatkowo na poziom dochodów gmin w 2020 r. wpływ miały też zmiany przepisów w zakresie podatków i opłat lokalnych, podatku od spadków i darowizn, opłaty skarbowej.

W 2020 r. jednostki samorządu mogły podejmować działania w ramach przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19, określone w ustawie COVID-19, w tym:

1. Zgodnie z obowiązującą w 2020 r. regulacją rada gminy mogła wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 (dodany art.15p w ustawie COVID-19).
2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego mógł, w drodze uchwały, postanowić o:
 - 1) pomniejszeniu opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej odpowiednio własność gminy, powiatu lub województwa, wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, należnej za 2020 r.,
 - 2) niepobieraniu czynszu najmu i dzierżawy oraz opłaty z tytułu oddania nieruchomości w użytkowanie przypadających jednostce samorządu terytorialnego oraz w odniesieniu do nieruchomości należącej odpowiednio do gminnego, powiatowego albo wojewódzkiego zasobu nieruchomości w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, od podmiotów, określonych w ustawie COVID-19.
3. Starosta lub prezydent miasta na prawach powiatu, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, bez zgody wojewody mógł umarzać w całości albo w części lub odraczać, lub rozkładać na raty wpłatę należności pieniężnych z tytułu oddania nieruchomości w najem, dzierżawę lub użytkowanie.

4. Należności o charakterze cywilnoprawnym przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym mogły być umarzane, terminy ich spłaty odroczone lub rozkładane na raty przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa do czasu określenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zasad udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Rok 2020 był kolejnym, w którym jednostki samorządu terytorialnego mogły skorzystać ze wsparcia z Funduszu Dróg Samorządowych⁸. Jest to kompleksowy instrument wsparcia, który umożliwia samorządom dysponowanie większym portfelem środków finansowych na realizację pozostałych zadań własnych. Istniejący mechanizm wsparcia ustanowiony na szczeblu krajowym, umożliwia otrzymanie dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, którego wysokość jest uzależniona od dochodów własnych danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwiając mniej zamożnym samorządom otrzymanie większego dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych.

Samorządy otrzymały również wsparcie z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Na poziom dochodów gmin i miast na prawach powiatu w 2020 r. z tytułu podatku od nieruchomości mogły mieć wpływ rozwiązania wprowadzone ustawą z dnia 31 marca 2020 r. mające na celu złagodzenie skutków społeczno-gospodarczych epidemii COVID-19⁹. Rada gminy mogła wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu epidemii COVID-19. Decyzje o zastosowaniu i zakresie wsparcia wobec przedsiębiorców, były samodzielnie podejmowane przez rady gmin, zgodnie z własną polityką fiskalną dostosowaną do lokalnej sytuacji.

* * *

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną¹⁰ – sporządza jeden budżet.

⁸ Obecnie Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

⁹ Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568)

¹⁰ Dz.U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.

Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach poprzednich, zaprezentowano w opracowaniu część danych dotyczących dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową.

* * *

Podstawowym źródłem danych, dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r., były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹ oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹², wieloletnie prognozy finansowe jednostek samorządu terytorialnego sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego¹³.

Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdania z wykonania planów dochodów budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, sprawozdania z wykonania planów wydatków budżetowych: w zakresie planu w szczególności dział, rozdział, grupa paragrafów albo paragraf stosownie do szczególności planu finansowego jednostki, w zakresie zaangażowania, wydatków wykonanych, zobowiązań ogółem, zobowiązań wymagalnych, wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego oraz wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego w szczególności dział, rozdział paragraf, sprawozdania o nadwyżce/deficycie budżetowym, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Sprawozdania, o których mowa wyżej oraz wieloletnie prognozy finansowe jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane, zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu

¹¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 1564, z późn. zm.

¹² Dz.U. z 2014 r. poz. 1773.

¹³ Dz.U. z 2021 r. poz. 83.

terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych¹⁴.

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. przedstawia poniższe zestawienie:

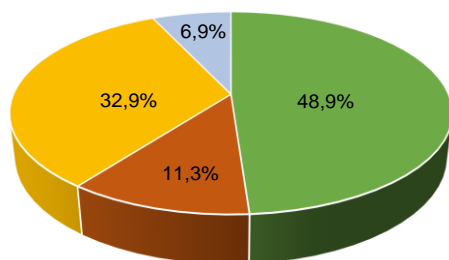
Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	109,5
Wydatki	280 208 974	324 912 296	299 240 624	92,1	106,8
Wynik	-1 701 860	-21 169 503	5 689 483	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

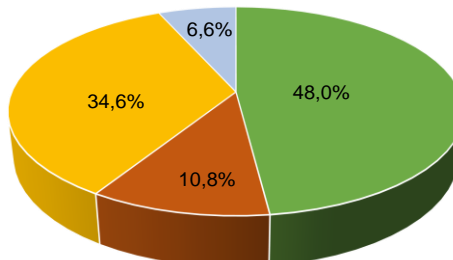
W 2020 r. jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały dochody ogółem w wysokości 304.930.106 tys. zł, tj. 100,4% planu rocznego oraz wydatki w wysokości 299.240.624 tys. zł, tj. 92,1% planu. Budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką w wysokości 5.689.483 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 21.169.503 tys. zł.

¹⁴ Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2020 rok według stanu bazy na dzień 19 marca 2021 r. oraz dane z wieloletnich prognoz finansowych JST na lata 2020-2023 według stanu bazy na dzień 24 listopada 2020 r. Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

**STRUKTURA DOCHODÓW
WG KATEGORII JST W 2020 R.**

**STRUKTURA WYDATKÓW
WG KATEGORII JST W 2020 R.**

■ GMINY ■ POWIATY ■ MIASTA NA PRAWACH POWIATU ■ WOJEWÓDZTWA

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, zrealizowanych w 2020 r. przez jednostki samorządu terytorialnego, dochody ogółem gmin i miast na prawach powiatu stanowiły 81,8% dochodów ogółem zrealizowanych przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, a ich wydatki ogółem stanowiły 82,6% wszystkich wydatków finansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego ogółem w tym środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem w tym:	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	-	109,5
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	18 859 852	22 655 790	19 292 083	85,2	100,0	102,3
Gminy	7 123 298	8 248 414	6 359 469	77,1	33,0	89,3
Powiaty	1 783 109	2 130 278	1 801 219	84,6	9,3	101,0
Miasta na prawach powiatu	4 900 829	5 705 618	4 856 658	85,1	25,2	99,1
Województwa	5 052 616	6 571 481	6 274 736	95,5	32,5	124,2
Wydatki ogółem, w tym:	280 208 974	324 912 296	299 240 624	92,1	-	106,8
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	25 288 223	29 843 517	23 981 959	80,4	100	94,8
Gminy	9 719 047	11 040 616	8 408 316	76,2	35,1	86,5
Powiaty	2 153 524	2 523 232	1 874 632	74,3	7,8	87,0
Miasta na prawach powiatu	7 350 400	8 389 271	6 671 042	79,5	27,8	90,8
Województwa	6 065 252	7 890 397	7 027 969	89,1	29,3	115,9

<i>udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem</i>	6,8	7,5	6,3	-	-	-
<i>udział wydatków na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem</i>	9,0	9,2	8,0	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. wykonane dochody jednostek samorządu terytorialnego, związane z realizacją programów i projektów unijnych stanowiły 6,3% dochodów ogółem. Natomiast wydatki na realizację programów i projektów unijnych stanowiły 8,0% wydatków ogółem.

Dochody i wydatki bez środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wg kategorii jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4: 2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	109,5
Dochody bez dochodów na realizację programów i projektów unijnych, z tego:	259 647 262	281 087 004	285 638 024	101,6	110,0
Gminy	128 038 227	140 576 659	142 731 001	101,5	111,5
Powiaty	28 913 152	31 551 245	32 767 402	103,9	113,3
Miasta na prawach powiatu	88 993 541	95 042 211	95 457 771	100,4	107,3
Województwa	13 702 342	13 916 888	14 681 850	105,5	107,1
Wydatki ogółem	280 208 974	324 912 296	299 240 624	92,1	106,8
Wydatki bez wydatków na realizację programów i projektów unijnych, z tego:	254 920 751	295 068 780	275 258 664	93,3	108,0
Gminy	125 597 810	146 146 838	135 308 245	92,6	107,7
Powiaty	27 477 173	32 734 694	30 439 294	93,0	110,8
Miasta na prawach powiatu	89 535 055	102 472 612	96 831 126	94,5	108,1
Województwa	12 310 712	13 714 636	12 679 999	92,5	103,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., dochody ogółem wzrosły o 9,5%, natomiast dochody ogółem wyłączając dochody na realizację programów i projektów unijnych wzrosły o 10,0%. W tym okresie wydatki ogółem wzrosły o 6,8%, natomiast wydatki ogółem bez wydatków na realizację programów i projektów unijnych wzrosły o 8,0%.

1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

W 2020 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały dochody ogółem wyższe o 9,5% w porównaniu do dochodów wykonanych w 2019 r.

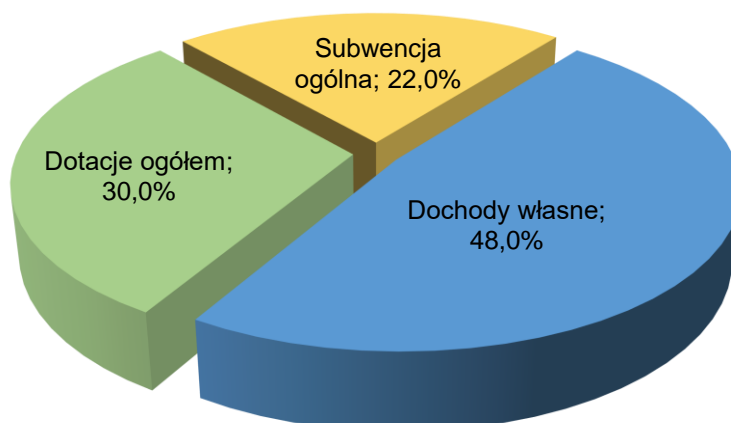
Dochody zrealizowane przez gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	135 161 525	148 825 073	149 090 470	100,2	110,3
POWIATY	30 696 261	33 681 523	34 568 622	102,6	112,6
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	93 894 371	100 747 829	100 314 429	99,6	106,8
WOJEWÓDZTWA	18 754 957	20 488 369	20 956 586	102,3	111,7
OGÓŁEM JST	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	109,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r.
(Min. Fin.)

Dochody ogółem wykonane w 2020 r. w gminach, miastach na prawach powiatu, powiatach i województwach były wyższe niż wykonane w 2019 r. Najwyższą dynamikę wykonanych dochodów odnotowano w powiatach i województwach (112,6% i 111,7%).

STRUKTURA DOCHODÓW JST W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. dochody własne stanowiły 48,0%, dotacje 30,0%, a subwencja ogólna 22,0%.

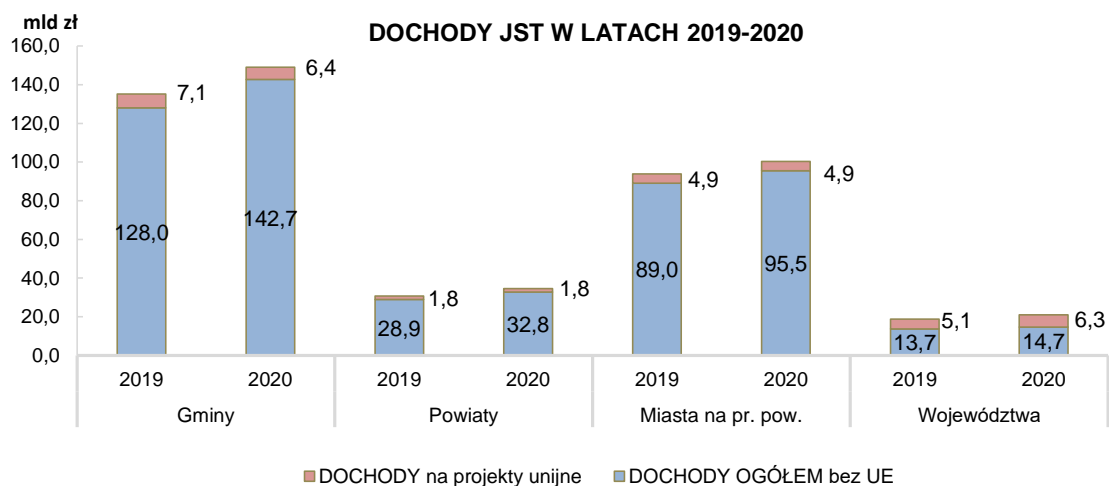
Wykonanie i dynamikę dochodów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, z tego:	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	109,5
Dochody własne	135 768 588	140 916 258	146 356 484	103,9	107,8
Dotacje ogółem	80 992 977	95 821 258	91 544 208	95,5	113,0
Subwencja ogólna	61 745 548	67 005 278	67 029 414	100,0	108,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., podobnie jak w 2019 r., najwyższą dynamiką charakteryzowały się dotacje (113,0%). Największy udział w dotacjach ogółem miały w 2020 r. dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, które stanowiły 69,5% ogółu dotacji.

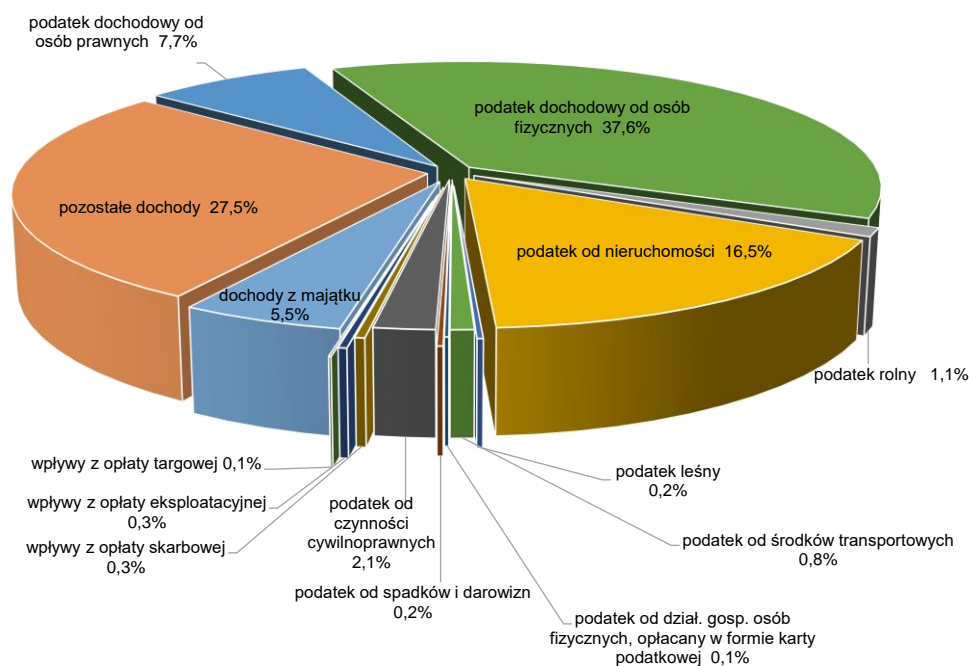
Dochody jednostek samorządu terytorialnego bez dochodów na realizację programów i projektów unijnych oraz dochody na realizację programów i projektów unijnych przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego zmniejszył się z 6,8% do 6,3%.

Struktura dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. największy udział miały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych 37,6%, pozostałe dochody 27,5%, dochody z podatku od nieruchomości 16,5%,

dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych 7,7% oraz dochody z majątku 5,5%.

W strukturze pozostałych dochodów największy udział miały środki na dofinansowanie własnych inwestycji jednostek samorządu terytorialnego, pozyskane z innych źródeł, w tym m.in. z Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych (24,4% tych dochodów).

W 2020 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 55.077.615 tys. zł, plan tych dochodów został zrealizowany w 100,3%.

Kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych były dochody z podatku od nieruchomości, które w 2020 r. stanowiły 16,5% dochodów własnych, plan tych dochodów został zrealizowany w 100,5%, a wykonanie było wyższe o 3,9% od wykonania w 2019 r.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów jednostek samorządu terytorialnego przedstawiono w tabelach załączonych do sprawozdania.

Transfery z budżetu państwa

W 2020 r., według sprawozdań budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu dotacji z budżetu państwa i subwencji ogólnej wyniosły 136.902.808 tys. zł i były wyższe niż w 2019 r. o 12,3%.

W 2020 r. dotacje z budżetu państwa wyniosły łącznie 69.873.394 tys. zł, w tym na zadania inwestycyjne 795.014 tys. zł. Łączna kwota dotacji z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., wzrosła o 16,2%.

Dotacje z budżetu państwa przekazane w kwocie 69.873.394 tys. zł dla wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone były na realizację zadań:

- 1) z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 63.582.263 tys. zł, z tego na zadania bieżące 63.316.598 tys. zł,
- 2) własnych w wysokości 6.152.378 tys. zł, z tego na zadania bieżące 5.640.008 tys. zł,
- 3) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 138.753 tys. zł, z tego na zadania bieżące 121.774 tys. zł.

Szczegółowe informacje o wielkości dotacji dla poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego zostały przedstawione w dalszych częściach niniejszego sprawozdania.

W 2020 r., na rachunki jednostek samorządu terytorialnego – według danych Ministerstwa Finansów – przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości

66.009.371 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Ponadto, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, środki z rezerwy subwencji ogólnej, w wysokości 335.999 tys. zł, otrzymało 110 jednostek samorządu terytorialnego, a także - na podstawie art. 36 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 36a ww. ustawy - środki rezerwy subwencji ogólnej, w wysokości 382.044 tys. zł, otrzymały 1.404 jednostki samorządu terytorialnego.

Wykonanie subwencji ogólnej w 2020 r.

W 2020 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 66.009.371 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 108,0% kwot przekazanych z tego tytułu w 2019 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości - 50.156.575 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 13.235.168 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości - 2.013.840 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 592.597 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości - 11.191 tys. zł.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.), przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2020 r. tę część subwencji ogólnej otrzymały gminy, uprawnione do otrzymania tej rekompensaty i wymienione w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa tworzy się rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie:

- 1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu;
- 2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu;
- 3) remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została w całości rozdysponowana w sposób uzgodniony z ministrem właściwym do spraw transportu oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Minister Finansów przekazał środki w pełnej wysokości do właściwych samorządów według harmonogramu zaproponowanego przez Ministra Infrastruktury.

Środki z rezerwy, o której mowa wyżej, w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, otrzymało 110 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 187.444 tys. zł otrzymały 34 miasta na prawach powiatu,
- 82.876 tys. zł otrzymały 63 powiaty,
- 65.679 tys. zł otrzymało 13 województw.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, uzyskane nienależnie przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty części wyrównawczej, równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej, w zakresie subwencji na rok budżetowy, podlegają zwrotowi do budżetu państwa i tworzą rezerwę subwencji przeznaczoną dla jednostek samorządu terytorialnego, którą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta jest dodatkowo zwiększana o nierozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin. Zgodnie bowiem z art. 21a ust. 3 pkt 6 i ust. 4 pkt 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli wyliczona kwota części równoważącej subwencji ogólnej jest wyższa od kwoty należnej, wówczas gminy otrzymują kwoty należne, a pozostałe nierozdzielone środki zwiększają rezerwę, o której mowa wyżej.

Stosownie do art. 36a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, podziału rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 tej ustawy, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego:

- 1) kryteriów, według których rozdzielana będzie rezerwa, spośród kryteriów określonych ustawowo;
- 2) wielkości środków rozdzielanych na podstawie poszczególnych kryteriów;
- 3) szczegółowego sposobu podziału rezerwy na podstawie poszczególnych kryteriów.

W 2020 r. środki rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 382.045 tys. zł, po uzgodnieniu kryteriów podziału z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego, zostały przeznaczone dla 1.404 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 1.071 gmin otrzymało 207.157 tys. zł,
- 60 miast na prawach powiatu otrzymało 55.113 tys. zł,

- 267 powiatów otrzymało 89.775 tys. zł,
- 6 województw otrzymało 30.000 tys. zł.

Wykonanie części oświatowej subwencji ogólnej w 2020 r.

Środki części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczone są na realizację zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, a także na dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1 ustawy).

Na poziom dochodów i wydatków oświatowych wykazywanych w sprawozdaniach z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. miały wpływ przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie których w kwocie części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostki samorządu terytorialnego z budżetu państwa uwzględnione zostały środki naliczone dla dzieci w wieku 6 lat i powyżej objętych wychowaniem przedszkolnym (art. 28 ust. 6 pkt 4 i 5 ustawy), oraz zmiany dotyczące ustroju szkolnego wprowadzonego od dnia 1 września 2017 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2020 r. ustalona została w wysokości 49.835.775 tys. zł. W trakcie roku budżetowego część oświatowa subwencji ogólnej została zwiększona o kwotę:

- 50.000 tys. zł, z przeznaczeniem na zwiększenie rezerwy tej części subwencji, na podstawie art. 45 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz.U. poz. 278),
- 270.815 tys. zł w związku z wprowadzeniem jednorazowego dofinansowania zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu i oprogramowania przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć – na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie

szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 2047).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 50.156.575 tys. zł, z tego dla:

- gmin	22.315.719 tys. zł,
z tego:	
gminom wiejskim	10.313.540 tys. zł,
gminom miejskim	4.364.831 tys. zł,
gminom miejsko-wiejskim	7.637.348 tys. zł,
- powiatów	9.918.595 tys. zł,
- miast na prawach powiatu	17.279.540 tys. zł,
- województw	642.721 tys. zł.

Z części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 wydzielona została rezerwa stanowiąca 0,4% tej części subwencji, w łącznej wysokości 200.427 tys. zł.

W trakcie roku budżetowego uległa ona zwiększeniu do łącznej wysokości 253.751 tys. zł, tj. o kwotę 3.324 tys. zł, uzyskaną w wyniku zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej 20 jednostkom samorządu terytorialnego oraz kwotę 50.000 tys. zł zwiększającą ww. rezerwę, na podstawie art. 45 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020.

W świetle przepisu art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą części oświatowej subwencji ogólnej dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. Podział rezerwy tej części subwencji następuje nie później niż do 30 listopada każdego roku.

Zgodnie z „Kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych – na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – rozdysponował dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego środki w wysokości 253.751 tys. zł (co stanowi 100% środków ww. rezerwy), z tego:

- gminom	153.454 tys. zł,
z tym:	
gminom wiejskim	71.155 tys. zł,
gminom miejskim	28.267 tys. zł,

<i>gminom miejsko-wiejskim</i>	54.032 tys. zł,
- powiatom	21.134 tys. zł,
- miastom na prawach powiatu	78.428 tys. zł,
- województwom	735 tys. zł.

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku 2020, tj. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami samorządów terytorialnych są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

* * *

W ustawie budżetowej na rok 2020 w części 83, w poz. 52 została zaplanowana rezerwa celowa pn. „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” w wysokości 1.489.000 tys. zł, zgodnie z ustalonym w art. 110 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 17) maksymalnym limitem wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego w 2020 r.

Na podstawie dokonanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania podziału środków budżetu państwa przeznaczonych w roku 2020 na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego oraz stosownych wniosków wojewodów, decyzjami ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawie zmian w budżecie państwa na 2020 r., zostały uruchomione środki w łącznej wysokości 1.488.994 tys. zł (tj. 100,0% planu) z przeznaczeniem na udzielenie jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w 2020 r.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

W 2020 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki ogółem w wysokości 299.240.624 tys. zł.

Wykonanie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

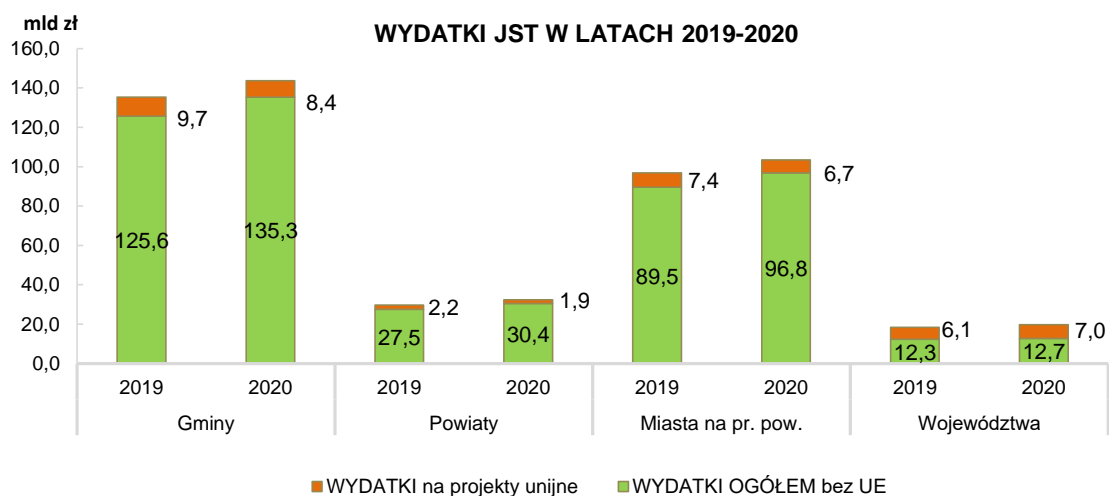
Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
Wydatki ogółem	135 316 857	157 187 454	143 716 562	91,4	106,2
w tym: wydatki majątkowe	22 897 281	26 804 653	21 251 907	79,3	92,8
POWIATY					
Wydatki ogółem	29 630 698	35 257 926	32 313 926	91,7	109,1
w tym: wydatki majątkowe	5 289 443	6 411 956	5 286 027	82,4	99,9
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wydatki ogółem	96 885 456	110 861 883	103 502 168	93,4	106,8
w tym: wydatki majątkowe	15 897 732	18 627 864	15 226 010	81,7	95,8
WOJEWÓDZTWA					
Wydatki ogółem	18 375 964	21 605 033	19 707 968	91,2	107,2
w tym: wydatki majątkowe	6 967 909	7 759 812	6 987 871	90,1	100,3
OGÓŁEM JST					
Wydatki ogółem	280 208 974	324 912 296	299 240 624	92,1	106,8
w tym: wydatki majątkowe	51 052 365	59 604 284	48 751 815	81,8	95,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu były wyższe, w porównaniu do zrealizowanych wydatków w 2019 r.

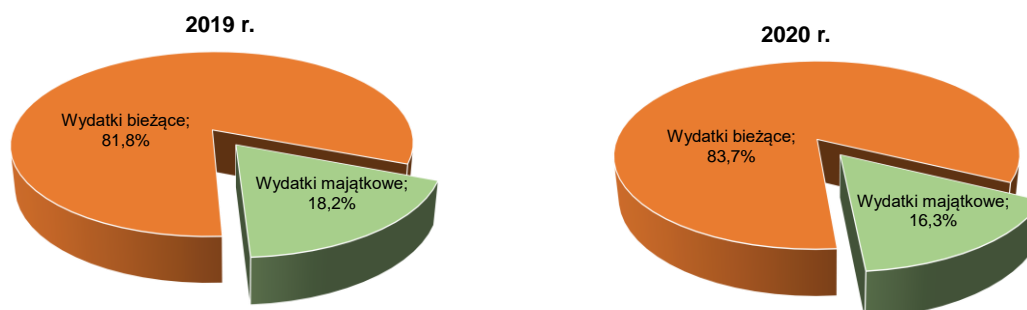
Wzrosty odnotowano w powiatach i województwach, odpowiednio o 9,1% i 7,2%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego bez środków unijnych oraz wydatki na projekty unijne przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., udział wydatków jednostek samorządu terytorialnego na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem zmniejszył się z 9,0% do 8,0%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., w strukturze wykonanych wydatków ogółem zwiększył się udział wydatków bieżących z 81,8% do 83,7%, natomiast zmniejszył się udział wydatków majątkowych z 18,2% do 16,3%.

Udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

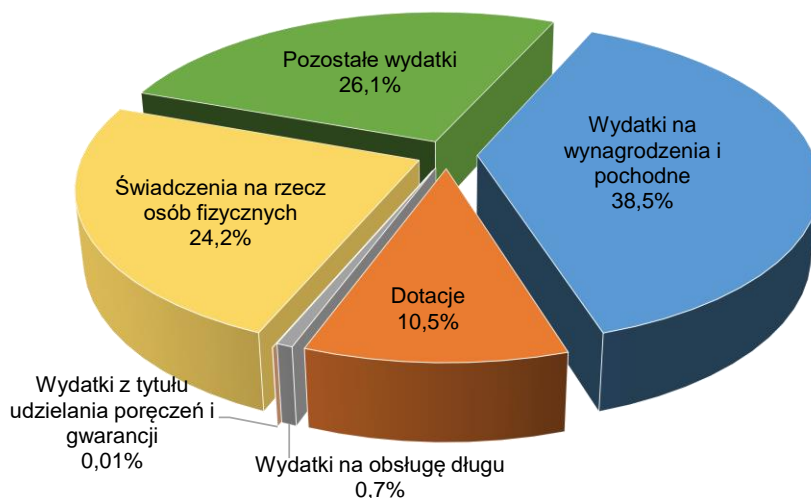
Wyszczególnienie	2019	2020
	% %	
1	2	3
GMINY	16,9	14,8
POWIATY	17,9	16,4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	16,4	14,7
WOJEWÓDZTWA	37,9	35,5
OGÓŁEM JST	18,2	16,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem w 2020 r. odnotowano w województwach (35,5%), a najniższy w miastach na prawach powiatu (14,7%).

Zgodnie z art. 236 ustawy o finansach publicznych, przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

Struktura wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących w 2020 r. najwyższy udział stanowiły wynagrodzenia z pochodnymi - 38,5%.

Na poziom pozostałych wydatków znaczący wpływ miały wydatki na zakup usług pozostałych, tj. 45,4% tych wydatków.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego według głównych kierunków ich rozdysponowania.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki bieżące, z tego:	229 156 609	265 308 012	250 488 809	94,4	109,3
Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	89 872 743	100 121 495	96 456 211	96,3	107,3
Dotacje	23 982 540	27 345 300	26 234 186	95,9	109,4
Wydatki na obsługę długu	2 035 143	2 176 298	1 637 866	75,3	80,5
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	32 846	219 350	21 424	9,8	65,2
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	50 838 643	61 486 691	60 728 595	98,8	119,5
Pozostałe wydatki	62 394 694	73 958 878	65 410 527	88,4	104,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. wydatki bieżące były wyższe o 9,3%, niż wykonane w 2019 r. Najwyższy wzrost w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w kategorii Świadczenia na rzecz osób fizycznych – o 19,5%.

2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

Zgodnie z art. 263 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić wykaz kwot wydatków niezrealizowanych w roku budżetowym oraz określić ostateczny termin dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie w następnym roku budżetowym. W wykazie tym ujmuje się wydatki związane z realizacją umów:

- 1) w sprawie zamówienia publicznego,
- 2) które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

Ostateczny termin realizacji wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, upływa 30 czerwca roku następnego.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2019	2020	Dynamika (3:2)	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	280 208 974	299 240 624	106,8	100,0
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	1 567 541	1 658 822	105,8	0,6
w tym: wydatki na realizację programów i projektów unijnych	315 207	318 248	101,0	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r.
(Min. Fin.)

W 2020 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, stanowiły 0,6% wydatków ogółem. W porównaniu do 2019 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, zwiększyły się o 5,8%. Wydatki niewygasające związane z realizacją programów i projektów unijnych stanowiły 19,2% wszystkich wydatków, które nie wygasły z upływem 2020 r.

2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego

Na mocy ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. poz. 301, z późn. zm.) rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

Zwrot części wydatków wykonanych przez gminy w ramach funduszu sołeckiego, jest realizowany na podstawie art. 3 ust. 7 ustawy o funduszu sołeckim, który stanowi, że gminy otrzymują z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w roku poprzedzającym rok budżetowy.

Regulacje dotyczące zwrotu części tych wydatków zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot (Dz.U. poz. 916, z późn. zm.). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia zwrot tych wydatków następuje na rachunek gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków.

Środki funduszu sołeckiego, zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim, przeznacza się na realizację przedsięwzięć stanowiących zadania własne gminy, służących poprawie warunków życia mieszkańców i będących zgodnymi ze strategią rozwoju gminy. Środki z funduszu mogą być też przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1897).

Wydatki zrealizowane w 2020 r. przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	WYDATKI OGÓŁEM		Wydatki, zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego		Udział wydatków funduszu sołeckiego w wydatkach ogółem (5:3)
	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	
1	2	3	4	5	6
JST OGÓŁEM,					
w tym:	2807	299 240 624	1551	577 646	0,2
GMINY					
z tego:	2411	143 716 562	1548	576 563	0,4
gminy miejskie	236	31 993 882	4	602	0,0
gminy wiejskie	1533	62 024 201	1018	373 458	0,6
gminy miejsko-wiejskie	642	49 698 479	526	202 503	0,4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	103 502 168	3	1 083	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazały 1.548 gminy i 3 miasta na prawach powiatu na kwotę 577.646 tys. zł, co stanowiło 0,2% wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego.

W 2020 r. wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało o 4 jednostki mniej niż w 2019 r. Wydatki wykonane w 2020 r. na ten cel były wyższe o 1,8% od wydatków wykonanych na ten cel w 2019 r.

Wydatki w ramach funduszu sołeckiego wykonane zostały głównie w działach:

- Transport i łączność (29,9%),
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (24,2%),
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (20,4%),
- Kultura fizyczna (8,7%).

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego w tych działach stanowiły łącznie 83,2% wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2020 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 5.689.483 tys. zł przy planowanym deficycie w wysokości 21.169.503 tys. zł.

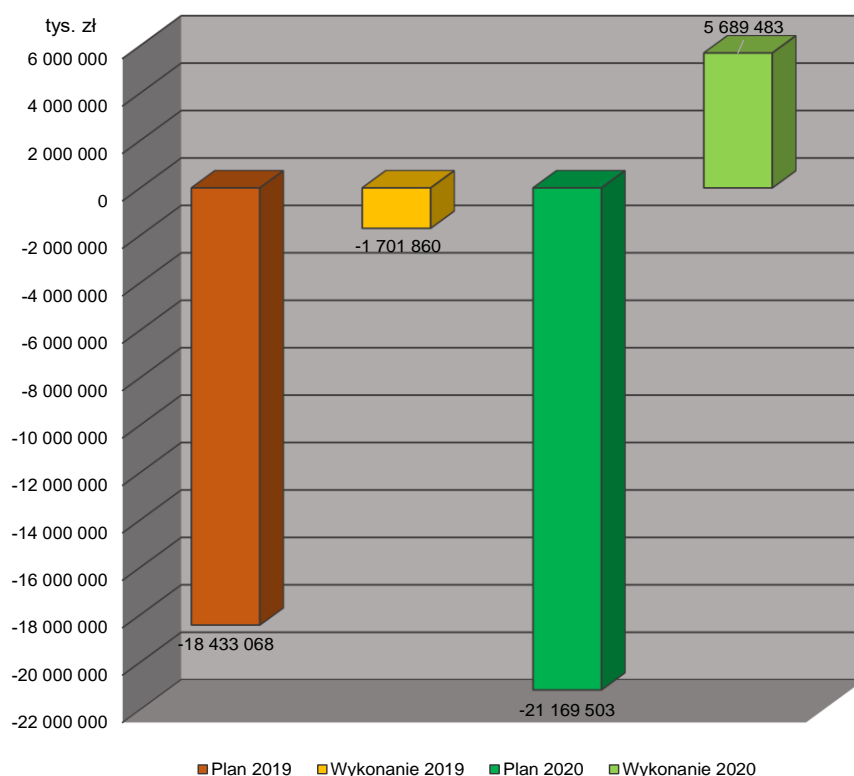
W 2020 r. budżety 2.242 jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką na łączną kwotę 11.145.224 tys. zł, a 565 jednostek samorządu terytorialnego zamknęły swoje budżety deficytem w wysokości 5.455.741 tys. zł.

Wynik jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższe zestawienie:

Wydruk załącznika budżetowego projektu na 2020 rok			
Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020
	tys. zł		
1	2	3	4
JST OGÓŁEM	-1 701 860	-21 169 503	5 689 483
GMINY	-155 332	-8 362 381	5 373 908
POWIATY	1 065 563	-1 576 403	2 254 696
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	-2 991 085	-10 114 054	-3 187 739
WOJEWÓDZTWA	378 994	-1 116 664	1 248 618

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

WYNIK BUDŻETÓW JST

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Liczbę jednostek samorządu terytorialnego, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2019 i 2020 roku, przedstawiają poniższe tabele:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST w 2019 r.					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
JST z nadwyżką budżetową	1 626	986	477	117	30	16
JST z deficytem budżetowym	1 180	735	281	99	38	27

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST w 2020 r.					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
JST z nadwyżką budżetową	2 242	915	801	353	116	57
JST z deficytem budżetowym	565	403	116	33	9	4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. budżety 2.242, tj. 79,9% jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką budżetową. Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę, stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do dochodów ogółem poniżej 5%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, które osiągnęły nadwyżkę wyniósł 40,8%.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym w 2020 r. najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów ogółem poniżej 5%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, których budżety zamknęły się deficytem wyniósł 71,3%.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego

W 2020 r. zobowiązania według tytułów dłużnych ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do 2019 r., były wyższe o 9,5%.

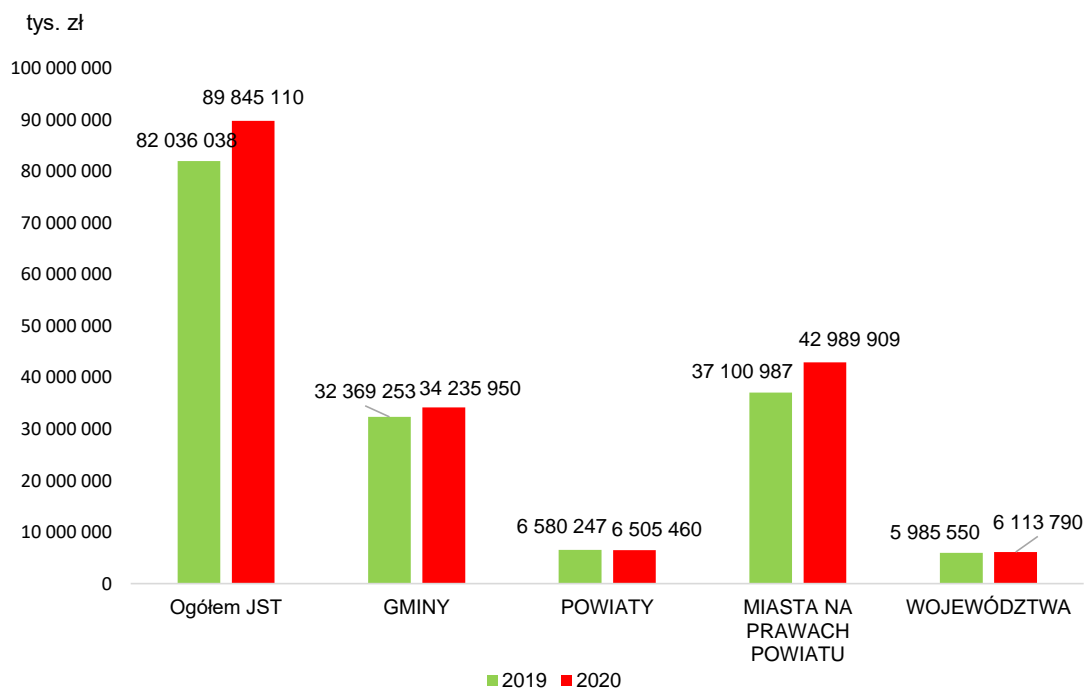
Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2019 - 2020 zostały zestawione w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2019	2020	(3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych,	82 036 038	89 845 110	109,5
w tym:			
papiery wartościowe	3 163 873	3 596 772	113,7
w tym: długoterminowe	3 163 873	3 596 772	113,7
kredyty i pożyczki	78 809 729	86 189 683	109,4
w tym: długoterminowe	78 413 612	86 065 642	109,8
wymagalne zobowiązania	62 436	55 655	89,1
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	42 522	33 519	78,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. największy udział stanowiły kredyty i pożyczki (95,9%); ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,2 punktu procentowego.

Zobowiązania według tytułów dłużnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w latach 2019 - 2020 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. zadłużenie w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego wzrosło w porównaniu do 2019 r., za wyjątkiem powiatów, gdzie widoczny jest niewielki spadek zadłużenia.

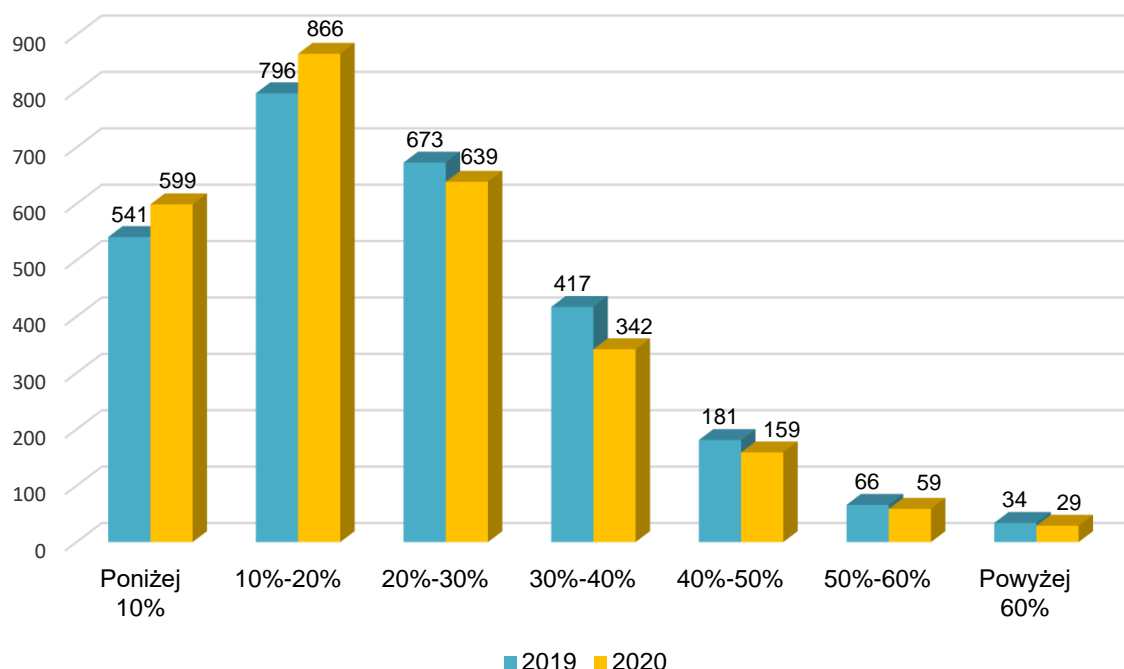
Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego zostały zestawione poniżej:

Wyszczególnienie	2019	2020	(3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	4 737 316	6 715 850	141,8
GMINY	1 761 525	1 831 805	104,0
POWIATY	184 439	166 799	90,4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	2 204 921	4 115 185	186,6
WOJEWÓDZTWA	586 431	602 061	102,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. zadłużenie na programy i projekty unijne stanowiło 7,5% zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego i było wyższe niż w 2019 r. o 41,8%.

Liczba JST wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek w latach 2019 - 2020 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

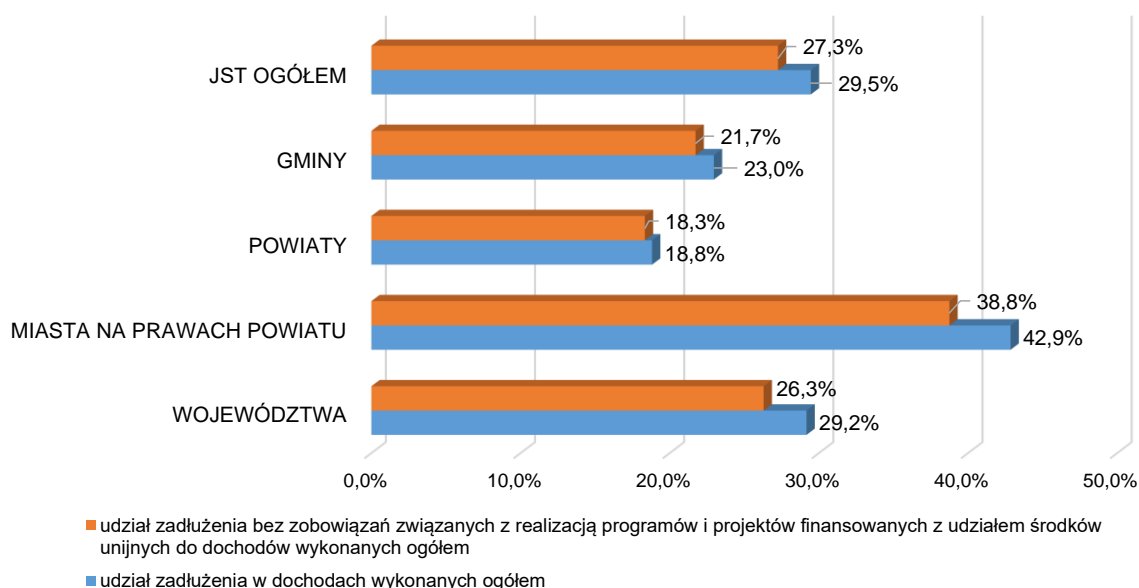
Liczbę jednostek samorządu terytorialnego wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 411	2 306	521	750	545	283	140	49	18
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	66	2	8	16	14	12	7	7
POWIATY	314	305	74	107	70	42	7	2	3
WOJEWÓDZTWA	16	16	2	1	8	3	0	1	1
RAZEM	2 807	2 693	599	866	639	342	159	59	29

Źródło: Sprawozdania roczne jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. 95,9% ogółu jednostek samorządu terytorialnego wykazało zadłużenie bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych, a zadłużenie do 40% w stosunku do wykonanych dochodów wystąpiło w 90,8% zadłużonych jednostek.

Udział zadłużenia JST w dochodach wykonanych w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w relacji do dochodów wykonanych stanowiło 29,5%.

Udział zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w wykonanych dochodach w 2020 r. wyniósł 27,3%.

Od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, określony w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Omówienie indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 243, jak również kwestie dotyczące złagodzenia w 2020 r. reguły fiskalnej ograniczającej zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego zawarte zostały we wprowadzeniu do sprawozdania.

Liczba JST, które nie spełniają relacji z art. 243
(do wskaźnika na 2020 r. przyjęto dane z wykonania budżetów JST w latach 2017-2019)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
GMINY	11	6	5	4
gm. miejskie	1	1	0	0
gm. wiejskie	7	3	3	4
gm. miejsko-wiejskie	3	2	2	0
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	0	1	1	1
POWIATY	3	2	2	1
WOJEWÓDZTWA	0	0	0	0
JST	14	9	8	6

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2020-2023 (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.)

Na 2020 r., wg danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.), przy przyjęciu do wyliczeń danych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2017-2019, indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 14 jednostek, tj. 0,5% wszystkich JST z tego:

- 11 gmin (0,5% gmin),
- 3 powiaty (1,0% powiatów).

Najwięcej jednostek samorządu terytorialnego, które nie spełniają relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, pochodzi z terenu województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, małopolskiego i zachodniopomorskiego (po 2 jednostki samorządu terytorialnego).

W województwach: lubelskim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim wszystkie jednostki spełniały relację z art. 243 o finansach publicznych.

Liczba JST, które w 2020 r. nie spełniały relacji z art. 243 wg województw

WK	Nazwa województwa	Liczba JST	Liczba JST, które nie spełniały art. 243	(4:3)
1	2	3	4	5
02	dolnośląskie	196	1	0,5%
04	kujawsko-pomorskie	164	2	1,2%
06	lubelskie	234	0	0,0%
08	lubuskie	95	2	2,1%
10	łódzkie	199	1	0,5%
12	małopolskie	202	2	1,0%
14	mazowieckie	352	1	0,3%
16	opolskie	83	1	1,2%
18	podkarpackie	182	0	0,0%
20	podlaskie	133	0	0,0%
22	pomorskie	140	0	0,0%
24	śląskie	185	1	0,5%
26	świętokrzyskie	116	0	0,0%
28	warmińsko-mazurskie	136	0	0,0%
30	wielkopolskie	258	1	0,4%
32	zachodniopomorskie	132	2	1,5%
J S T		2807	14	0,5%

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2020-2023 (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.)

Wśród 14 jednostek samorządu terytorialnego, które nie spełniały relacji z art. 243 ustawy są jednostki, które:

- na etapie planowania budżetu na 2020 r. spełniały wskaźnik określony w art. 243, a nie spełniały tego wskaźnika na podstawie danych wykonanych,
- otrzymały pożyczkę z budżetu państwa,

- zostały wezwane przez regionalne izby obrachunkowe do uchwalenia programu postępowania naprawczego,
- miały budżet ustalony przez RIO.

Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w razie braku możliwości uchwalenia przez jednostkę samorządu terytorialnego uchwały budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej lub zagrożeniem realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego. Uchwalenie tego programu umożliwia jednostce samorządu terytorialnego realizowanie przedsięwzięć naprawczych, w tym również związanych z zadłużeniem.

Zgodnie z danymi zawartymi w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na 2020 r. (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.), wynika, że 20 jednostek samorządu terytorialnego zostało wezwanych przez kolegium właściwej regionalnej izby obrachunkowej do opracowania programu postępowania naprawczego, w tym 15 jednostek samorządu terytorialnego uzyskało pozytywną opinię właściwej regionalnej izby obrachunkowej o przedłożonym programie naprawczym.

Ponadto, ustawa o finansach publicznych przewiduje możliwość udzielenia pomocy jednostkom samorządu terytorialnego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w formie pożyczki z budżetu państwa. Szczegółowe zasady udzielania pożyczki z budżetu państwa określają przepisy art. 224 ustawy o finansach publicznych. Jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji, jak również z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym nastąpi poprawa sytuacji tej jednostki, skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań oraz zachowane zostaną zasady dotyczące zrównoważenia wydatków bieżących oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki i zostanie zapewniona spłata pożyczki wraz z odsetkami.

Z tej formy pomocy skorzystały dotychczas 43 jednostki samorządu terytorialnego, w tym 2 jednostki otrzymały pożyczkę w 2020 r.

Na dzień 31 grudnia 2020 r., 27 jednostek samorządu terytorialnego korzystało ze środków pożyczki z budżetu państwa.

5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Od 2013 r. Ministerstwo Finansów otrzymuje dane z wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra

Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Dane prognostyczne zawierające podstawowe kategorie finansowe występujące w jednostkach samorządu terytorialnego, m. in. dochody, wydatki, wynik, przychody, rozchody, kwota długu, podlegają przekazaniu w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem systemu informatycznego.

Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego, opracowana na podstawie danych z uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego (WPF) na lata 2020 - 2023 wg stanu bazy na dzień 24 listopada 2020 r. została przedstawiona w poniższej tabeli.

Dochody, wydatki i wynik według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na 2020 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2020-2023:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2021/2020	2022/2021	2023/2022
	tys. zł				%%		
DOCHODY OGÓŁEM	300 415 953	293 230 401	286 417 916	284 368 855	97,6	97,7	99,3
WYDATKI OGÓŁEM	325 538 477	299 352 102	285 207 107	279 424 715	92,0	95,3	98,0
WYNIK	-25 122 524	-6 121 700	1 210 810	4 944 139	-	-	-

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2020-2023 (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.)

Z danych zawartych w przyjętych uchwałach jednostek samorządu terytorialnego na 2020 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2020 - 2023 wynika, że jednostki samorządu terytorialnego na lata 2020 - 2021 r. planują deficyt, a w 2022 - 2023 nadwyżkę odpowiednio w wysokości 1.210.810 tys. zł i 4.944.139 tys. zł.

Zadłużenie, według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na lata 2020-2023, zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2021/2020	2022/2021	2023/2022
	tys. zł				%%		
Zadłużenie	94 621 842	98 382 341	96 591 025	91 211 737	104,0	98,2	94,4
<i>udział zadłużenia w dochodach ogółem</i>	31,5%	33,6%	33,7%	32,1%	-	-	-

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2020-2023 (wg stanu na dzień 24 listopada 2020 r.)

Według danych zawartych w uchwałach w sprawie wieloletnich prognoz finansowych, jednostki samorządu terytorialnego planują na lata 2020 - 2023 zmniejszenie poziomu zadłużenia z kwoty 94.621.842 tys. zł w 2020 r. do 91.211.737 tys. zł w 2023 r., tj. o 3,6% mniej niż w roku 2020.

II. Wykonanie budżetów gmin

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody	135 161 525	148 825 073	149 090 470	100,2	110,3
Wydatki	135 316 857	157 187 454	143 716 562	91,4	106,2
Wynik	-155 332	-8 362 381	5 373 908		
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Dochody	58 793 857	65 054 361	65 222 309	100,3	110,9
Wydatki	58 728 965	68 387 121	62 024 201	90,7	105,6
Wynik	64 892	-3 332 760	3 198 107		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. gminy wykonały dochody w wysokości 149.090.470 tys. zł, a wydatki w wysokości 143.716.562 tys. zł.

Budżety gmin, przy planowanym deficycie w kwocie 8.362.381 tys. zł, zamknęły się nadwyżką w łącznej kwocie 5.373.908 tys. zł, w tym nadwyżka w gminach wiejskich wyniosła 3.198.107 tys. zł.

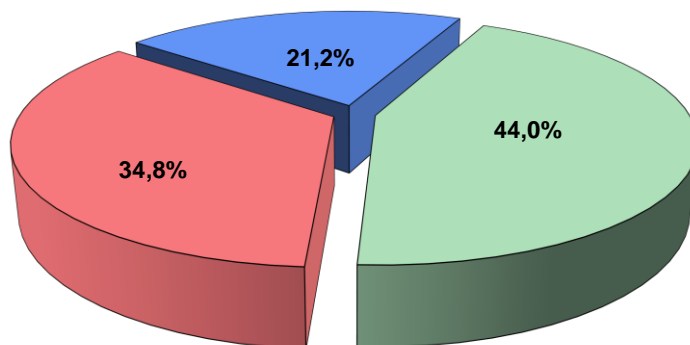
W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., dochody wykonane przez gminy były wyższe o 10,3% (w gminach wiejskich o 10,9%), natomiast wykonane wydatki w gminach były wyższe o 6,2% (w gminach wiejskich o 5,6%).

1. Dochody gmin

1.1. Struktura dochodów

W roku 2020, w strukturze dochodów ogółem gmin, dochody własne stanowiły 44,0%, dotacje ogółem – 34,8%, zaś subwencja ogólna – 21,2%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2020 R.

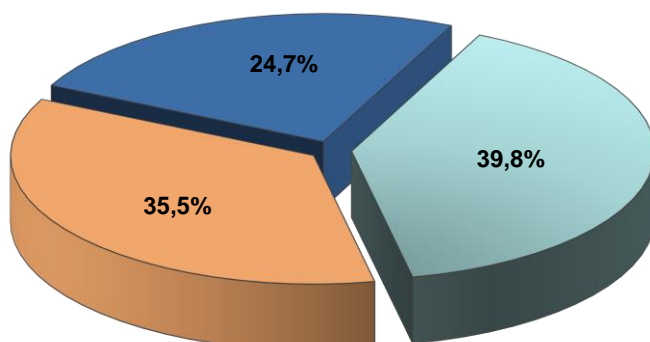

■ Dochody własne ■ Dotacje ogółem ■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów gmin wiejskich, dochody własne stanowiły 39,8%, dotacje ogółem – 35,5% a subwencja ogólna – 24,7%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WIEJSKICH W 2020 R.

■ Dochody własne ■ Dotacje ogółem ■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin wiejskich za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., w strukturze dochodów gmin ogółem zwiększył się udział dochodów własnych o 0,7 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 2,1 punktu procentowego) oraz dotacji ogółem o 0,6 punktu procentowego (w gminach wiejskich zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego), natomiast zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 1,3 punktu procentowego (w gminach wiejskich zmniejszył się o 1,7 punktu procentowego).

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Wykonanie i dynamikę dochodów gmin, według ich kategorii, prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody ogółem, z tego:	135 161 525	148 825 073	149 090 470	100,2	110,3
Dochody własne	58 484 106	63 144 994	65 617 629	103,9	112,2
Dotacje ogółem	46 257 354	54 086 578	51 861 105	95,9	112,1
Subwencja ogólna	30 420 066	31 593 501	31 611 736	100,1	103,9
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Dochody ogółem, z tego:	58 793 857	65 054 361	65 222 309	100,3	110,9
Dochody własne	22 193 257	24 751 328	25 980 039	105,0	117,1
Dotacje ogółem	21 102 304	24 201 853	23 132 116	95,6	109,6
Subwencja ogólna	15 498 296	16 101 180	16 110 154	100,1	103,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. dochody ogółem gmin zostały wykonane w wysokości 149.090.470 tys. zł i były wyższe niż dochody ogółem wykonane w 2019 r. o 10,3%. Dochody własne wykonane w 2020 r., w stosunku do dochodów wykonanych w gminach w 2019 r., zwiększyły się o 12,2%.

Dochody gmin według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	135 161 525	148 825 073	149 090 470	100,2	100,0	110,3
DOCHODY WŁASNE, z tego:	58 484 106	63 144 994	65 617 629	103,9	44,0	112,2
podatek dochodowy od osób prawnych	1 037 104	1 051 760	1 187 081	112,9	0,8	114,5
podatek dochodowy od osób fizycznych	23 225 486	23 164 378	22 980 319	99,2	15,4	98,9
podatek rolny	1 514 912	1 619 331	1 597 553	98,7	1,1	105,5
podatek od nieruchomości	14 275 896	14 876 705	14 989 196	100,8	10,1	105,0
podatek leśny	293 433	298 375	296 716	99,4	0,2	101,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
podatek od środków transportowych	817 327	832 894	821 634	98,6	0,6	100,5
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	36 582	37 546	36 079	96,1	0,0	98,6
podatek od spadków i darowizn	147 267	118 081	133 422	113,0	0,1	90,6
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 322 361	1 188 352	1 414 053	119,0	0,9	106,9
wpływy z opłaty skarbowej	179 264	176 187	173 549	98,5	0,1	96,8
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	383 330	383 091	370 578	96,7	0,2	96,7
wpływy z opłaty targowej	117 630	110 468	97 733	88,5	0,1	83,1
dochody z majątku	3 160 815	3 522 983	3 353 517	95,2	2,2	106,1
pozostałe dochody	11 972 697	15 764 842	18 166 200	115,2	12,2	151,7
DOTACJE OGÓŁEM	46 257 354	54 086 578	51 861 105	95,9	34,8	112,1
z tego:						
Dotacje celowe	39 725 300	46 431 628	45 932 603	98,9	30,8	115,6
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	6 532 053	7 654 950	5 928 502	77,4	4,0	90,8
SUBWENCJA OGÓLNA	30 420 066	31 593 501	31 611 736	100,1	21,2	103,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych gmin istotną część stanowiły dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (35,0%) i podatek od nieruchomości (22,8%).

W 2020 r. udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w porównaniu do roku 2019, zwiększył się z 38,08% do 38,16%.

W 2020 r. dochody z tytułu udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zostały zrealizowane w wysokości 22.980.319 tys. zł, tj. o 1,1% niższej niż w 2019 r.

W porównaniu do 2019 roku na wyższym poziomie zostały zrealizowane m.in. dochody własne z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych (106,9%), dochody z majątku (106,1%).

W 2020 r. plan dochodów z podatku od nieruchomości został zrealizowany w 100,8%, a wykonanie było wyższe, w porównaniu z wykonaniem roku 2019 o 5,0%.

Natomiast w 2020 r. plan dochodów z podatku od czynności cywilnoprawnych został zrealizowany w 119,0%, a plan dochodów z podatku od spadków i darowizn – w 113,0%.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

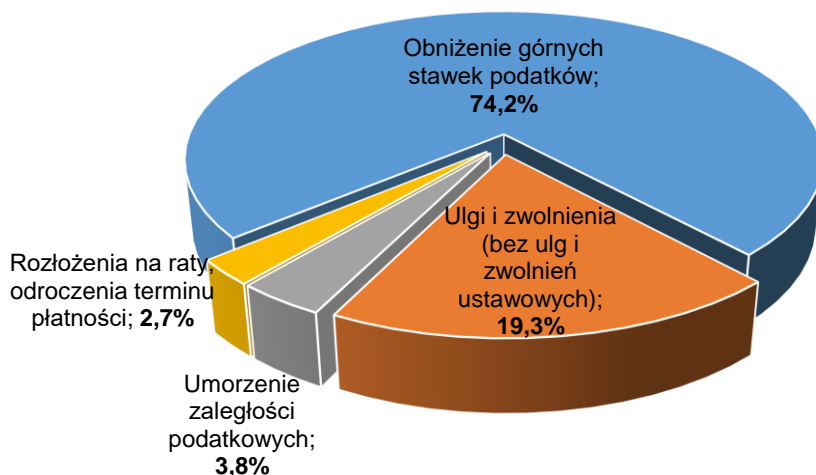
W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2020 r. do budżetów gmin nie wpłynęła kwota 3.717.201 tys. zł, co stanowiło 2,5% dochodów ogółem (zmniejszenie o 0,2 punktu procentowego w stosunku do 2019 r.) i 5,7% dochodów własnych (zmniejszenie o 0,6 punktu procentowego w stosunku do 2019 r.).

Skutki udzielonych przez gminy w 2020 r. ulg i zwolnień przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Razem ulgi (4+5+6+7)	z tego:				Wskaźnik (3:2)
			Obniżenie górných stawek podatków	Ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	
tys. zł							%%
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM	149 090 470	3 717 201	2 758 821	718 077	140 138	100 165	2,5
DOCHODY WŁASNE, w tym:	65 617 629	3 717 201	2 758 821	718 077	140 138	100 165	5,7
podatek rolny	1 597 553	159 821	153 774	1 435	3 591	1 020	10,0
podatek od nieruchomości	14 989 196	2 725 932	1 833 313	695 708	114 939	81 972	18,2
podatek leśny	296 716	1 752	1 078	516	142	16	0,6
podatek od środków transportowych	821 634	778 831	763 749	2 671	9 212	3 198	94,8
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	36 079	89	0	0	29	60	0,2
podatek od spadków i darowizn	133 422	7 726	0	0	2 797	4 929	5,8
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 414 053	344	0	0	78	266	0,0
wpływy z opłaty skarbowej	173 549	10	0	0	0	10	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	370 578	525	0	0	113	412	0,1
wpływy z opłaty targowej	97 733	2 528	2 374	81	4	69	2,6
dochody z majątku	3 353 517	207	0	74	0	134	0,0
pozostałe dochody	18 166 200	39 436	4 532	17 591	9 231	8 081	0,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA ULG UDZIELONYCH PRZEZ GMINY W 2020 ROKU

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze udzielonych przez gminy w 2020 r. ulg i zwolnień 74,2% stanowiły obniżenia górnych stawek podatków.

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia stawek w podatku od nieruchomości (66,5%) i w podatku od środków transportowych (27,7%).

Największy udział w łącznej kwocie udzielonych przez gminy ulg i zwolnień miały w 2020 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 96,9%.

W roku 2020 najwięcej umorzeń zaległości podatkowych dokonano w podatku od nieruchomości i w podatku od środków transportowych (odpowiednio 82,0% i 6,6%).

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczenia terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (81,8%), podatek od spadków i darowizn (4,9%) i podatek od środków transportowych (3,2%).

W 2020 r. rada gminy mogła wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia z podatku od nieruchomości wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 (art.15p w ustawie o COVID-19).

Zaznaczyć jednak należy, że rady gmin samodzielnie podejmowały decyzje o zastosowaniu i zakresie wsparcia wobec przedsiębiorców.

1.2.2. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej.

W 2020 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 31.404.579 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 103,7% kwot przekazanych z tego tytułu w 2019 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

– część oświatowa w wysokości	-	22.315.719 tys. zł,
– część wyrównawcza w wysokości	-	8.750.723 tys. zł,
– część równoważąca w wysokości	-	338.137 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2020 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2018 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r. oraz dane o liczbie mieszkańców, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę podstawową otrzymały gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca był niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju (średni dochód podatkowy na 1 mieszkańca wynosił 1.956,15 zł).

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona była od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodów podatkowych gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymały gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., była niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju (122,838589928048 osoby na 1 km²), i w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy nie był wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju (2.934,23 zł).

W 2020 r. część wyrównawczą otrzymało 2.117 gmin.

Część równoważącą subwencji ogólnej została rozdzielona między 1.480 gmin zgodnie z art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. w następujący sposób:

- 1) 50% - między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w 2018 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w 2018 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;

- 2) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w 2018 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w 2018 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 3) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za 2018 r. z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za 2018 r. we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Ponadto, w 2020 r. gminy otrzymały środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki te, w łącznej wysokości 207.157 tys. zł zostały rozdysponowane między 1.071 gmin, w sposób uzgodniony z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Część oświatowa subwencji ogólnej na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2020 r., przekazana została w wysokości 22.162.280 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 10.242.390 tys. zł,
- gmin miejskich - 4.336.571 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 7.583.319 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z „Kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020” przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych – na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – rozdysponował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 153.454 tys. zł (60,5 % łącznej kwoty wymienionej rezerwy).

Środki rezerwy zostały przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. – w kwocie 60.151 tys. zł,
- 2) pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek) publicznych prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego – w kwocie 1.311 tys. zł,
- 3) dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r.

Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub z art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę - Prawo Oświatowe lub z art. 20 ww. ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 17.145 tys. zł,

- 4) dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych – w kwocie 64.671 tys. zł,
- 5) dofinansowanie doposażenia publicznych szkół i placówek prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego, w zakresie pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych budynkach, nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku adaptacji oraz pomieszczeń dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach – w kwocie 10.176 tys. zł.

Na rachunki gmin, według stanu na 31 grudnia 2020 r., przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 22.315.719 tys. zł z tego dla:

- gmin wiejskich	10.313.540 tys. zł,
- gmin miejskich	4.364.831 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich	7.637.348 tys. zł.

Na koniec grudnia 2020 r. cztery gminy dokonały wpłaty na rachunek Ministerstwa Finansów kwoty w wysokości 15 tys. zł tytułem zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za rok 2020.

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku 2020, tj. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami samorządów terytorialnych są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2020 r. dochody gmin z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały zrealizowane w kwocie 51.861.105 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 45.534.009 tys. zł,
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 5.178.259 tys. zł,
- 3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 314.410 tys. zł,
- 4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 192.347 tys. zł,
- 5) dotacje celowe na zadania bieżące z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 75.553 tys. zł,
- 6) dotacje celowe na zadania inwestycyjne z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 251.727 tys. zł,
- 7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 34.191 tys. zł,
- 8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 280.610 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 97,8% łącznej kwoty dotacji otrzymanych przez gminy.

Dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa:

- na zadania własne finansowane z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,

- na pozostałe zadania własne,
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zostały wykonane w kwocie 50.712.268 tys. zł.

W 2020 r. dotacje ogółem dla gmin, w porównaniu do 2019 r., wzrosły o 12,1%.

Wyższa realizacja dochodów z tytułu dotacji, wynika przede wszystkim z faktu, że gminy otrzymały wyższe dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019		Wykonanie 2020		(4:2)	(5:3)
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł				%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje, z tego:	46 257 354	39 280 121	51 861 105	45 958 162	112,1	117,0
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	6 532 053	854 618	5 928 502	1 095 335	90,8	128,2
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	34 715 916	34 698 341	41 265 619	41 248 515	118,9	118,9
- na zadania własne, w tym:	3 848 455	3 305 940	3 489 152	3 175 048	90,7	96,0
- na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych	5 024	5 024	6 196	6 196	123,3	123,3
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej	28 933	19 694	28 995	15 110	100,2	76,7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	568 530	313 169	506 757	314 410	89,1	100,4
- z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	278 037	59 331	327 280	75 553	117,7	127,3
- z funduszy celowych	285 430	29 028	314 801	34 191	110,3	117,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, gminy otrzymywały z budżetu państwa dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu

administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Najwyższe kwoty dotacji dla gmin przeznaczone zostały na zadania bieżące z zakresu: rodziny, pomocy społecznej, oświaty i wychowania, rolnictwa i łowiectwa oraz administracji publicznej.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2020 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w wysokości 5.928.502 tys. zł, w tym dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości 1.095.335 tys. zł, a zadania inwestycyjne w wysokości 4.833.167 tys. zł. Dotacje na zadania bieżące stanowiły 18,5%, a na zadania inwestycyjne 81,5% otrzymanych środków.

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., zmniejszyły się o 9,8%.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	6 532 053	7 654 950	5 928 502	77,4	90,8	1 229 411	1 095 335	89,1
Rolnictwo i łowiectwo	715 759	683 784	534 817	78,2	74,7	1 333	1 161	87,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	52 109	52 066	37 064	71,2	71,1	375	187	49,8
Transport i łączność	1 033 616	1 026 164	796 526	77,6	77,1	5 130	4 406	85,9
Turystyka	246 482	288 789	243 264	84,2	98,7	8 303	6 707	80,8

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gospodarka mieszkaniowa	338 670	491 858	366 380	74,5	108,2	1 257	679	54,0
Informatyka	47 092	38 425	28 054	73,0	59,6	11 059	9 531	86,2
Administracja publiczna	159 754	288 023	203 727	70,7	127,5	94 336	83 522	88,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	52 203	49 001	42 216	86,2	80,9	3 471	2 851	82,2
Różne rozliczenia	43 770	62 792	63 154	100,6	144,3	9 986	8 252	82,6
Oświata i wychowanie	838 053	969 951	855 114	88,2	102,0	562 195	519 324	92,4
Pomoc społeczna	161 276	224 755	192 470	85,6	119,3	172 525	155 056	89,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	170 360	225 531	196 261	87,0	115,2	188 303	165 366	87,8
Rodzina	73 907	112 846	99 502	88,2	134,6	85 507	75 675	88,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 047 741	2 288 490	1 635 505	71,5	79,9	38 264	28 320	74,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	365 466	559 310	387 741	69,3	106,1	26 286	17 274	65,7
Kultura fizyczna	114 379	188 421	154 264	81,9	134,9	5 711	3 277	57,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty tych dotacji, przekazane środki dotyczyły przede wszystkim realizacji zadań:

- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 1.635.505 tys. zł (27,6%) z przeznaczeniem na ochronę powietrza atmosferycznego, klimatu, inwestycje w gospodarce ściekowej i ochronie wód oraz utrzymanie zieleni w miastach i gminach i oświetlenie ulic, placów i dróg,
- w dziale Oświata i wychowanie 855.114 tys. zł (14,4%) na realizację zadań w szkołach podstawowych, przedszkolach i w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży i na pozostałe zadania w zakresie oświaty i wychowania,
- w dziale Transport i łączność 796.526 tys. zł (13,4%) głównie na inwestycje na drogach gminnych oraz lokalny transport zbiorowy,
- w dziale Rolnictwo i łowiectwo 534.817 tys. zł (9,0%) z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej wsi, melioracje wodne i finansowanie działań realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,

- w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 387.741 tys. zł (6,5%) na domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, na pozostałe zadania w zakresie kultury oraz biblioteki,
- w dziale Gospodarka mieszkaniowa 366.380 tys. zł (6,2%) z przeznaczeniem przede wszystkim na gospodarkę gruntami i nieruchomościami oraz różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej.

Łącznie, na realizację zadań w wyżej wymienionych działach, gminy otrzymały 4.576.083 tys. zł, tj. 77,2 % wszystkich dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2020 r. gminy otrzymały dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 41.265.619 tys. zł. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2020 r., stanowiły one 27,7%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa dla gmin na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem				w tym: na zadania bieżące			
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik 4:3	Dynamika 4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik 8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	34 715 916	41 503 752	41 265 619	99,4	118,9	41 486 018	41 248 515	99,4
Rolnictwo i łowiectwo	1 115 727	1 147 502	1 147 155	100,0	102,8	1 147 502	1 147 155	100,0
Administracja publiczna	274 424	346 091	322 800	93,3	117,6	345 551	321 840	93,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	214 008	206 200	202 087	98,0	94,4	206 200	202 087	98,0
Oświata i wychowanie	180 840	241 951	237 229	98,0	131,2	241 951	237 229	98,0
Pomoc społeczna	490 767	526 474	511 686	97,2	104,3	510 136	496 305	97,3
Rodzina	32 436 154	39 027 093	38 836 723	99,5	119,7	39 027 063	38 836 696	99,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., były wyższe o 18,9%.

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 41.248.515 tys. zł, co stanowiło 99,96% ogółu tych dotacji,
- na zadania inwestycyjne 17.574 tys. zł, co stanowiło 0,04% ogółu tych dotacji.

Wyższe wykonanie tych dotacji było spowodowane przede wszystkim wzrostem dotacji w dziale Oświata i wychowanie oraz realizacją świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Program „Rodzina 500+”), realizacją świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz zasiłku dla opiekuna wynikającego z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów i realizację świadczenia dobry start, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań bieżących zleconych z zakresu administracji rządowej dominowały dotacje w takich działach, jak: Rodzina, Rolnictwo i łowiectwo, Pomoc społeczna, Administracja publiczna oraz Oświata i wychowanie.

Udział dotacji celowych na realizowane przez gminy zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2020 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem,	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	2,8	2,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Administracja publiczna	0,8	0,8	5,6	100,0	99,7	0,3
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,5	0,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	0,6	0,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	1,2	1,2	89,9	100,0	97,0	3,0
Rodzina	94,1	94,2	0,2	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,0	0,0	4,3	100,0	90,7	9,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W dziale Rodzina – 71,9% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w szczególności na świadczenia wychowawcze, w 25,3% na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opłatę składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o systemie

ubezpieczeń społecznych, i w 2,5% na świadczenie dobry start oraz na wspieranie rodziny, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo całą kwotę dotacji na zadania bieżące przeznaczono w rozdziale - Pozostała działalność, w największym stopniu na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami. Z kwoty tej środki przeznaczono głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania poniesionych przez gminy w sprawie jego zwrotu.

W dziale Pomoc społeczna – 98,8% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na realizację zadań przez ośrodki wsparcia, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na ośrodki pomocy społecznej, w tym wynagrodzenia za sprawowanie opieki, o których mowa w art. 18 ustawy o pomocy społecznej.

W dziale Oświata i wychowanie dotacje na zadania bieżące w 100,0% przeznaczone były na zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

W dziale Administracja publiczna omawiane dotacje w 100,0% przeznaczone były na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, tj. prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, a także na realizację zadań związanych z prowadzeniem ewidencji działalności gospodarczej, czynności związanych z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony oraz zadania związane ze spisem rolnym i powszechnym.

W ramach ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom na inwestycje związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 89,9% środków przeznaczono na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Pomoc społeczna, 5,6% w dziale Administracja publiczna, 4,2% ochrona zdrowia oraz 0,3% w pozostałych działach.

Dotacje na inwestycje w dziale Pomoc społeczna w 100,0% zostały przeznaczone na inwestycje w ośrodkach wsparcia prowadzonych przez gminy.

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2020 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zostały zrealizowane w wysokości 3.489.152 tys. zł, tj. na poziomie o 9,3% niższym niż w 2019 r.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	3 848 455	3 662 854	3 489 152	95,3	90,7	3 309 967	3 175 048	95,9
Rolnictwo i łowiectwo	2 597	4 413	4 406	99,8	169,6	70	70	100,0
Transport i łączność	396 804	96 112	88 039	91,6	22,2	15 812	13 515	85,5
Gospodarka mieszkaniowa	4 750	4 199	2 172	51,7	45,7	0	0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 792	1 866	1 826	97,8	101,9	1 186	1 186	100,0
Różne rozliczenia	180 364	189 375	190 074	100,4	105,4	141 643	141 796	100,1
Oświata i wychowanie	1 004 175	1 050 912	1 034 907	98,5	103,1	1 002 859	994 288	99,1
Pomoc społeczna	1 875 162	1 945 076	1 842 099	94,7	98,2	1 915 424	1 818 709	95,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	197 137	202 999	175 930	86,7	89,2	202 999	175 930	86,7
Rodzina	114 215	99 029	94 026	94,9	82,3	26 834	26 485	98,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	21 455	13 714	12 067	88,0	56,2	172	119	69,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 102	4 302	3 734	86,8	120,4	570	546	95,9
Kultura fizyczna	35 397	40 687	29 510	72,5	83,4	589	626	106,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych bieżących i inwestycyjnych w dotacjach na zadania własne realizowane przez gminy w 2020 r. oraz strukturę tych dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	91,0	9,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	0,0	1,4	100,0	1,6	98,4
Transport i łączność	2,5	0,4	23,7	100,0	15,4	84,6
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,0	0,7	100,0	0,0	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	0,0	0,2	100,0	64,9	35,1
Różne rozliczenia	5,4	4,5	15,4	100,0	74,6	25,4

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Oświata i wychowanie	29,7	31,3	12,9	100,0	96,1	3,9
Pomoc społeczna	52,8	57,3	7,4	100,0	98,7	1,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	5,0	5,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Rodzina	2,7	0,8	21,5	100,0	28,2	71,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,3	0,0	3,8	100,0	1,0	99,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0,0	1,0	100,0	14,6	85,4
Kultura fizyczna	0,9	0,0	9,2	100,0	2,1	97,9
Pozostałe działy	0,3	0,1	2,7	100,0	17,2	82,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych gmin, w porównaniu do 2019 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych o 5,1 punktu procentowego.

W 2020 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (57,3 %), Oświata i wychowanie (31,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (5,5%) oraz Różne rozliczenia (4,5%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 98,6% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przekazane na zadania bieżące w 93,7% przeznaczone były m. in. na wypłatę zasiłków stałych, zasiłków okresowych, celowych i pomoc w naturze oraz opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej oraz pomoc w zakresie dożywiania.

Dotacje w dziale Oświata i wychowanie na realizację bieżących zadań własnych przeznaczono w 99,0% na finansowanie zadań z zakresu przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych form wychowania przedszkolnego oraz na finansowanie szkół podstawowych, w tym stołówek szkolnych i przedszkolnych.

Przekazane dotacje na zadania bieżące w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza przeznaczone zostały w 100% na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym.

Przekazane z budżetu państwa dotacje w wysokości 141.796 tys. zł na własne zadania bieżące w dziale Różne rozliczenia, przeznaczone zostały w 100,0% na rozliczenia finansowe i wpływy do rozliczenia, w tym na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

W 2020 r. dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w wysokości 314.104 tys. zł, tj. o 42,1% mniej niż w 2019 r. Mniejsze wykonanie dotacji w porównaniu do 2019 r. odnotowano w dziale: Transport i łączność, Gospodarka mieszkaniowa, Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Pomoc społeczna oraz Kultura fizyczna.

W 2020 r. mechanizmem wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w budowie, przebudowie bądź remoncie dróg publicznych był Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg i Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych. Utworzone fundusze spowodowały zmianę sposobu dofinansowania dróg samorządowych. Zmniejszeniu uległy dotacje z budżetu państwa na rzecz zwiększenia wydatkowania na ten cel ze środków wymienionych funduszy.

W dziale Pomoc społeczna zmniejszenie dotacji na inwestycje było wynikiem głównie zmniejszenia środków przeznaczonych na realizację programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015 - 2020.

W dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska zmniejszenie dotacji na zadania inwestycyjne wynikało głównie ze zmniejszenia środków przeznaczonych na zadania z zakresu przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

W strukturze działowej dotacji celowych z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje w działach: Transport i łączność (23,7%), Rodzina (21,5%), Różne rozliczenia (15,4%) i Oświata i wychowanie (12,9%).

Dotacje w dziale Transport i łączność przeznaczone były głównie na realizację inwestycji na gminnych drogach publicznych (88,5%) oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych na drogach (10,3%).

Ponadto, w dziale Rodzina – dotacje przeznaczono głównie na inwestycje związane z tworzeniem i funkcjonowaniem żłobków (87,1%) oraz na inwestycje związane z tworzeniem i funkcjonowaniem klubów dziecięcych (12,9%). Dotacje były przeznaczone na realizację Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2020.

W dziale Oświata i wychowanie – dotacje przeznaczono na inwestycje w szkołach podstawowych (67,6%), inwestycje w przedszkolach (20,1%), pozostała działalność (8,6%) oraz dowożenie uczniów do szkół (1,5%).

1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2020 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 0,8%. Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 1.177.832 tys. zł.

W 2020 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zostały przekazane dotacje gminom w wysokości 28.995 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Działalność usługowa (18,1%), w ramach której realizowano opiekę nad cmentarzami, Oświata i wychowanie (13,3%), w ramach której realizowana była głównie pomoc dla szkół podstawowych i artystycznych oraz pomoc nauczycielom w ich doszkąłcaniu i doskonaleniu.

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 506.757 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów: Transport i łączność 232.780 tys. zł (45,9% tych dotacji), Oświata i wychowanie 124.069 tys. zł (24,5%), Rolnictwo i łowiectwo 40.368 tys. zł (8,0%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 39.766 tys. zł (7,8%) i Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 16.194 tys. zł (3,2%).

Na zadania własne gminy otrzymały pomoc finansową z innych jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 327.280 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w dziale Transport i łączność (37,1%) z przeznaczeniem na drogi gminne i wewnętrzne oraz lokalny transport zbiorowy, w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (12,6%) przeznaczone w większości na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu, oświetleniem ulic, placów i dróg, gospodarką ściekową i ochroną wód, utrzymaniem zieleni w miastach i gminach, usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz gospodarką odpadami, w dziale Kultura fizyczna (10,7%) przeznaczone głównie na obiekty sportowe i instytucje kultury fizycznej, w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (8,2%) przeznaczone przede wszystkim na ochotniczą straż pożarną oraz pozostałą działalność, w dziale Oświata i wychowanie (7,9%) przeznaczone na szkoły podstawowe i przedszkola, w dziale Rolnictwo i łowiectwo (6,2%) przeznaczone na wyłączenie z produkcji gruntów rolnych oraz infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi.

Z funduszy celowych zostały przekazane do gmin dotacje na zadania własne w wysokości 314.801 tys. zł. Z powyższej kwoty 34.191 tys. zł przeznaczono na wydatki bieżące, zaś pozostałą kwotę dotacji w wysokości 280.610 tys. zł wykorzystano na wydatki inwestycyjne. W dotacjach otrzymanych przez gminy z funduszy celowych, największy udział miały dotacje w działach:

- 1) Kultura fizyczna 159.679 tys. zł (34,7% tych dotacji), z przeznaczeniem głównie na obiekty sportowe, zadania w zakresie kultury fizycznej, instytucje kultury i pozostałą działalność,
- 2) Oświata i wychowanie 45.246 tys. zł (14,4%) z przeznaczeniem dla szkół podstawowych, przedszkoli i dowożenie uczniów do szkół,
- 3) Różne rozliczenia 42.160 tys. zł (13,4%) związane z różnymi rozliczeniami finansowymi oraz wpływami do rozliczenia,
- 4) Transport i łączność 29.465 tys. zł (9,4% tych dotacji) przeznaczono głównie na drogi gminne, wewnętrzne i lokalny transport zbiorowy,
- 5) Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 19.301 tys. zł (6,1%) przeznaczono w 98,8% na zadania realizowane przez ochotniczą straż pożarną,
- 6) Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 15.056 tys. zł (4,8%) przeznaczono na zadania związane z gospodarką ściekową i ochroną wód, gospodarką odpadami, ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu
- 7) Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 14.820 tys. zł (4,7%) przeznaczono głównie na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Fundusz Solidarnościowy.

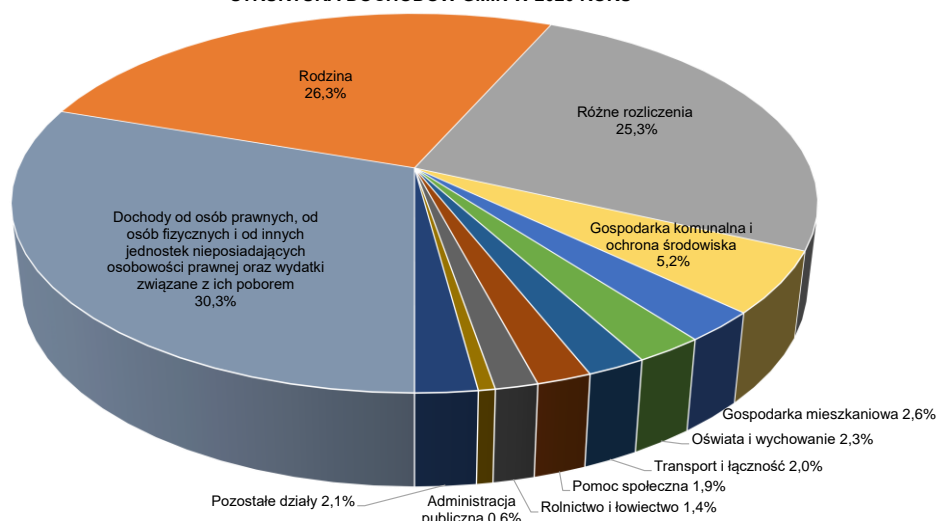
1.3. Dochody według działów

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2020 r. najistotniejszą pozycję zajmowały dochody w następujących działach:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem - 30,3%,
- Rodzina - 26,3%,
- Różne rozliczenia - 25,3%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 5,2%,
- Gospodarka mieszkaniowa - 2,6%,
- Oświata i wychowanie - 2,3%.

W strukturze dochodów ogółem gmin dochody w tych działach stanowiły łącznie 92,0%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2020 ROKU

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Wykonanie dochodów gmin według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	7
DOCHODY OGÓŁEM	135 161 525	148 825 073	149 090 470	100,2	110,3
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	2 280 444	2 311 817	2 155 525	93,2	94,5
Transport i łączność	4 109 377	3 192 504	2 993 358	93,8	72,8
Gospodarka mieszkaniowa	3 627 436	4 138 653	3 851 726	93,1	106,2
Administracja publiczna	763 979	947 747	845 928	89,3	110,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	44 460 514	44 942 945	45 204 369	100,6	101,7
Różne rozliczenia	31 111 393	34 783 589	37 724 121	108,5	121,3
Oświata i wychowanie	3 395 375	3 729 700	3 465 292	92,9	102,1
Pomoc społeczna	2 717 648	2 920 221	2 775 297	95,0	102,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 764 489	8 874 988	7 820 469	88,1	115,6
Rodzina	32 854 271	39 515 128	39 260 092	99,4	119,5
Kultura fizyczna	648 153	701 062	580 324	82,8	89,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. dochody w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem zostały wykonane w 100,6%, zaś w dziale Różne rozliczenia w 108,5%. W pozostałych ważniejszych działach dochody zostały wykonane poniżej kwot zaplanowanych.

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., najwyższy wzrost dochodów wystąpił w dziale Różne rozliczenia oraz Rodzina. Dochody gmin w tych działach wzrosły odpowiednio o 21,3% i 19,5%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów gmin według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów

Wyszczególnienie	2019		2020	
	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
	w zł			
1	2	3	4	5
Dochody ogółem z tego:	5 236,32	5 355,30	5 777,34	5 988,88
Dochody własne	2 265,74	2 021,49	2 542,72	2 385,56
Dotacje ogółem	1 792,06	1 922,12	2 009,65	2 124,05
Subwencja ogólna	1 178,51	1 411,68	1 224,97	1 479,28

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem w gminach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 5.777,34 zł i były wyższe o 10,3%, niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykonane w 2019 r.

Dochody ogółem w gminach wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 5.988,88 zł i były wyższe o 3,7% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju.

Dochody ogółem gminy o najwyższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 41.228,98 zł, a dochody w gminie o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3.997,77 zł.

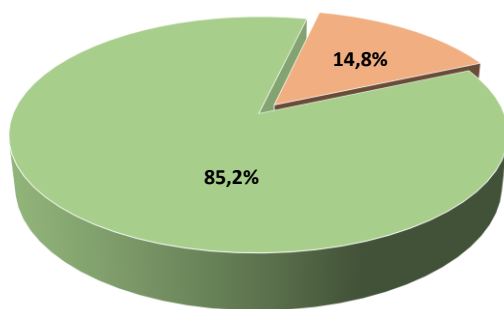
Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach, według województw, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki gmin

2.1. Struktura wydatków

Wydatki ogółem gmin w 2020 r. zostały zrealizowane w wysokości 143.716.562 tys. zł, w tym wydatki majątkowe w wysokości 21.251.907 tys. zł.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM GMIN W 2020 R.

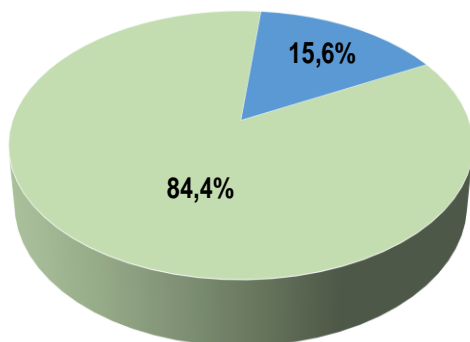
■ Wydatki majątkowe ■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki bieżące gmin w 2020 r. stanowiły 85,2% wydatków ogółem tych jednostek, a w gminach wiejskich 84,4%.

Wydatki majątkowe w strukturze wydatków gmin wiejskich były wyższe o 0,8 punktu procentowego od wydatków majątkowych w strukturze wydatków gmin ogółem.

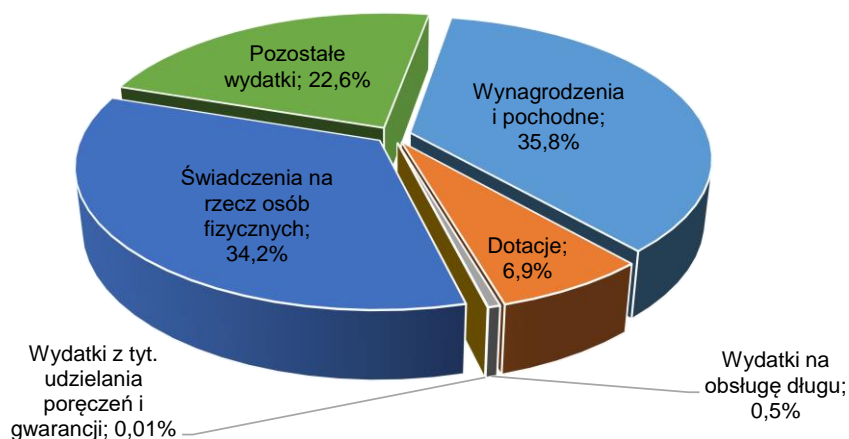
STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM GMIN WIEJSKICH W 2020 R.

■ Wydatki majątkowe ■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH GMIN W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., w strukturze wydatków bieżących zwiększył się udział wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych o 2,7 punktu procentowego natomiast udział wynagrodzeń i pochodnych zmniejszył się o 1,3 punktu procentowego.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki gmin ogółem oraz gmin wiejskich przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Wydatki ogółem, z tego:	135 316 857	157 187 454	143 716 562	91,4	106,2
Wydatki majątkowe	22 897 281	26 804 653	21 251 907	79,3	92,8
Wydatki bieżące	112 419 576	130 382 801	122 464 655	93,9	108,9
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Wydatki ogółem, z tego:	58 728 965	68 387 121	62 024 201	90,7	105,6
Wydatki majątkowe	10 561 535	12 281 741	9 679 182	78,8	91,6
Wydatki bieżące	48 167 430	56 105 381	52 345 019	93,3	108,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem gmin w 2020 r. zostały zrealizowane w wysokości 143.716.562 tys. zł i były o 6,2% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2019 r.

Wykonane w 2020 r. wydatki bieżące gmin były o 8,9% wyższe, niż wydatki bieżące zrealizowane w 2019 r.

Wydatki ogółem gmin wiejskich w 2020 r. zostały zrealizowane w wysokości 62.024.201 tys. zł i były o 5,6% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2019 r.

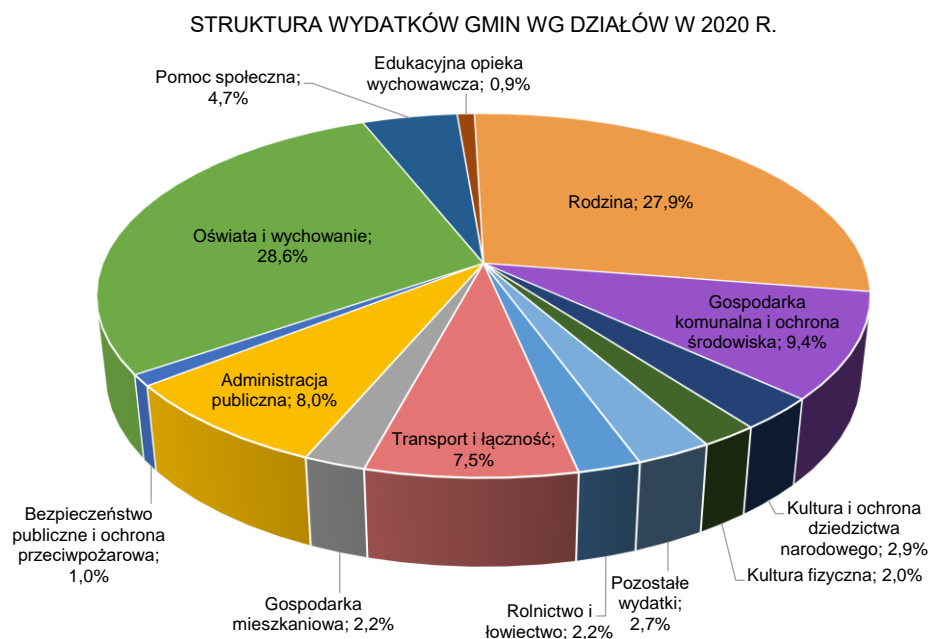
Wykonanie wydatków bieżących gmin wiejskich wzrosło o 8,7% w stosunku do wykonania tych wydatków w roku 2019.

Wydatki gmin według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem, z tego:	135 316 857	157 187 454	143 716 562	91,4	106,2
Wydatki majątkowe,	22 897 281	26 804 653	21 251 907	79,3	92,8
w tym: wydatki na inwestycje	22 425 857	26 204 986	20 714 619	79,0	92,4
Wydatki bieżące, z tego:	112 419 576	130 382 801	122 464 655	93,9	108,9
Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	41 692 615	46 147 927	43 817 764	95,0	105,1
Dotacje	8 103 669	8 884 450	8 497 321	95,6	104,9
Wydatki na obsługę długu	830 292	882 563	668 588	75,8	80,5
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	5 632	71 053	3 247	4,6	57,7
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	35 425 823	42 347 404	41 825 440	98,8	118,1
Pozostałe wydatki	26 361 546	32 049 405	27 652 296	86,3	104,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

2.3. Wydatki według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 28,6%, Rodzina – 27,9%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 9,4%, Administracja publiczna – 8,0%, Transport i łączność – 7,5%.

Wydatki w tych działach stanowiły razem 81,4% wydatków ogółem.

Wykonanie i dynamika wydatków gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM	135 316 857	157 187 454	143 716 562	91,4	106,2
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	3 507 509	3 777 711	3 225 610	85,4	92,0
Transport i łączność	10 523 578	12 779 204	10 772 052	84,3	102,4
Gospodarka mieszkaniowa	3 163 744	3 828 863	3 159 819	82,5	99,9
Administracja publiczna	11 246 474	12 712 236	11 487 654	90,4	102,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 338 059	1 682 079	1 435 264	85,3	107,3
Oświata i wychowanie	39 683 023	43 810 087	41 144 250	93,9	103,7
Pomoc społeczna	6 623 834	7 412 305	6 768 554	91,3	102,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 208 829	1 379 284	1 229 988	89,2	101,8
Rodzina	33 647 868	40 565 187	40 160 950	99,0	119,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 574 821	15 767 513	13 458 726	85,4	107,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 532 407	4 630 782	4 114 312	88,8	90,8
Kultura fizyczna	3 189 484	3 318 859	2 918 005	87,9	91,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. gminy największą kwotę wydatków zrealizowały w dziale Oświata i wychowanie. W dziale tym wydatki wzrosły, w stosunku do 2019 r., o 3,7%. W dziale Oświata i wychowanie największy udział wydatków stanowiły wydatki poniesione w 2020 r. na szkoły podstawowe (62,5%) oraz przedszkola (19,3%). Łącznie wydatki te stanowiły 81,8% wydatków w dziale Oświata i wychowanie.

W stosunku do roku 2019 wzrosły także wydatki w dziale Rodzina - o 19,4%. W dziale tym największy udział wydatków stanowiły wydatki poniesione na świadczenia wychowawcze (69,6%) oraz świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (24,7%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków gmin według działów zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

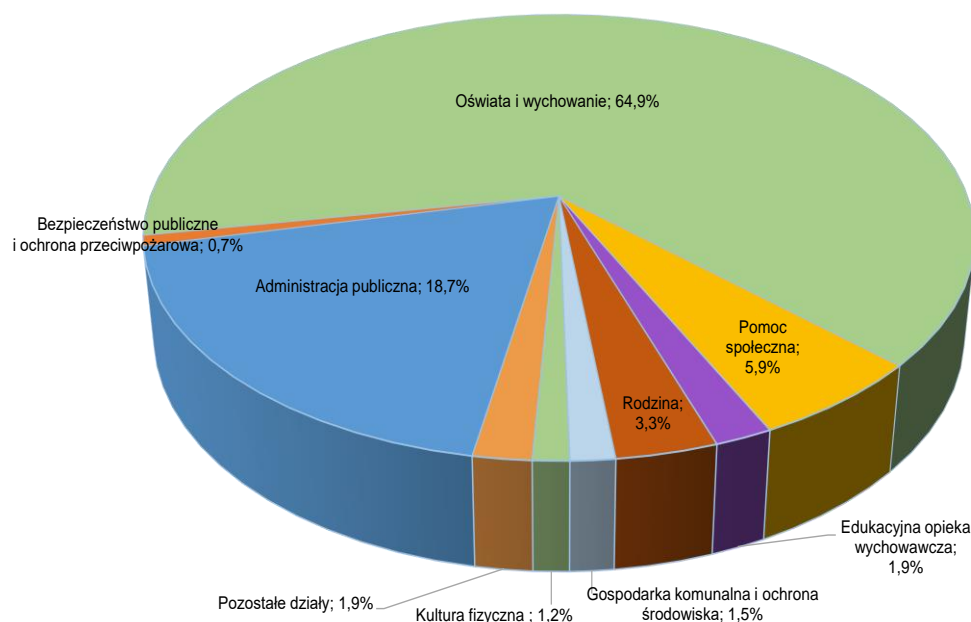
W 2020 r. wpłat do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin, dokonało 91 gmin w wysokości 324.124 tys. zł, co stanowi 100% kwoty planowanej.

Wydatki z tytułu wpłat do budżetu państwa stanowiły 75,4% wydatków zrealizowanych w dziale Różne rozliczenia.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN NA WYNAGRODZENIA I POCHODNE OD WYNAGRODZEŃ WG DZIAŁÓW W 2020 ROKU

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. wydatki gmin na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w trzech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna oraz Pomoc społeczna, stanowiły 89,5% ogółu wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

Gminy wykonały wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w wysokości 43.817.764 tys. zł.

Wykonanie wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	41 692 615	46 147 927	43 817 764	95,0	105,1
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	54 633	60 480	57 065	94,4	104,5
Transport i łączność	111 015	126 690	111 113	87,7	100,1
Gospodarka mieszkaniowa	126 974	142 547	132 017	92,6	104,0
Administracja publiczna	7 965 371	8 774 285	8 187 792	93,3	102,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	312 249	347 861	324 000	93,1	103,8
Oświata i wychowanie	26 953 871	29 563 385	28 450 548	96,2	105,6
Pomoc społeczna	2 423 547	2 803 323	2 582 604	92,1	106,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	774 171	904 961	837 086	92,5	108,1
Rodzina	1 337 110	1 554 500	1 467 418	94,4	109,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	596 479	704 388	642 549	91,2	107,7
Ochrona zdrowia	166 298	183 999	144 590	78,6	86,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	52 392	57 227	43 692	76,3	83,4
Kultura fizyczna	521 825	564 395	524 602	92,9	100,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. 64,9% wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń gmin stanowiły wydatki w dziale Oświata i wychowanie.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w dziale Administracja publiczna stanowiły 18,7% wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń gmin.

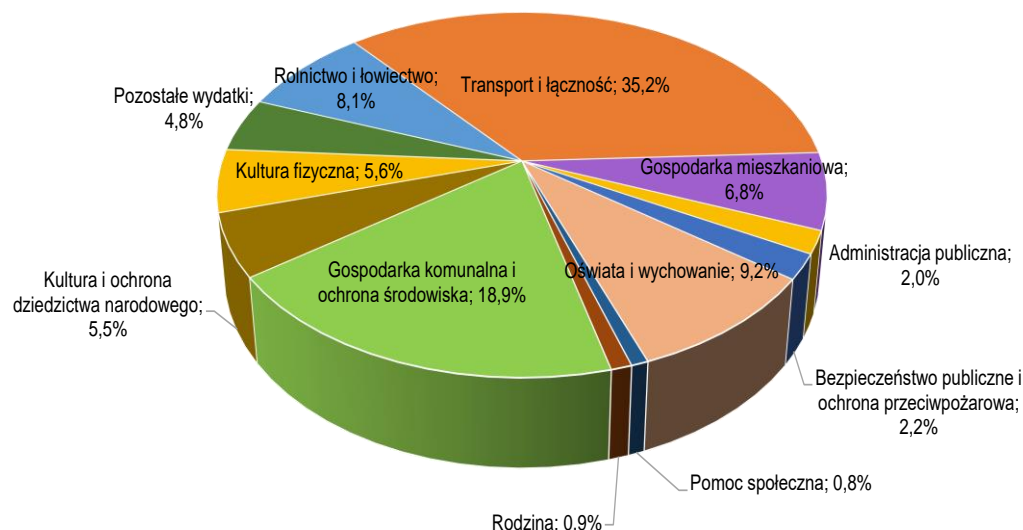
Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia i pochodnych od wynagrodzeń w poszczególnych działach zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach na wydatki majątkowe dotyczyła działów Transport i łączność (35,2%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (18,9%), Oświata i wychowanie (9,2%), Rolnictwo i łowiectwo (8,1%), Gospodarka mieszkaniowa (6,8%), Kultura fizyczna (5,6%).

Wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 83,8% wydatków majątkowych ogółem gmin.

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W GMINACH W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Wykonanie i dynamika wydatków majątkowych gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	22 897 281	26 804 653	21 251 907	79,3	92,8
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	2 039 569	2 221 759	1 723 935	77,6	84,5
Transport i łączność	7 236 546	9 052 222	7 489 678	82,7	103,5
Gospodarka mieszkaniowa	1 445 169	1 853 464	1 437 020	77,5	99,4
Administracja publiczna	418 631	567 675	421 746	74,3	100,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	486 772	526 307	466 563	88,6	95,8
Oświata i wychowanie	2 105 223	2 334 785	1 949 915	83,5	92,6
Pomoc społeczna	195 773	203 807	163 416	80,2	83,5
Rodzina	202 601	233 463	198 804	85,2	98,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 970 449	5 413 009	4 012 734	74,1	80,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 363 087	1 476 682	1 171 321	79,3	85,9
Kultura fizyczna	1 357 161	1 399 713	1 180 092	84,3	87,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. gminy zrealizowały wydatki majątkowe w wysokości 21.251.907 tys. zł.

Realizacja planu wydatków majątkowych kształtowała się na poziomie od 74,1% w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska do 88,6% w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

Najwyższa dynamika wydatków majątkowych wystąpiła w dziale Transport i łączność (103,5%) oraz w dziale Administracja publiczna (100,7%).

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysponowania prezentuje tabela poniżej

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)			
	2019		2020	
	Gminy ogółem	w tym: gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: gminy wiejskie
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem	5 242,33	5 349,39	5 569,10	5 695,23
z tego:				
Wydatki majątkowe	887,07	962,01	823,52	888,77
Wydatki bieżące	4 355,27	4 387,38	4 745,57	4 806,46

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

Wydatki ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach w 2020 r. wyniosły 5.569,10 zł i były o 6,2% wyższe niż w 2019 r.

W 2020 r. wydatki bieżące gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca były, w porównaniu z rokiem poprzednim, wyższe o 9,0%.

W 2020 r. najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wynosiły 45.663,88 zł, a najniższe 3.781,07 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2020 r. w gminach, w układzie wojewódzkim, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów gmin

W 2020 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 5.373.908 tys. zł, przy planowanym deficycie w kwocie 8.362.381 tys. zł.

Wynik gmin w latach 2019-2020

Wyszczególnienie	Wynik gmin		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020
	tys. zł		
1	2	3	4
Gminy ogółem,	-155 332	-8 362 381	5 373 908
w tym: Gminy wiejskie	64 892	-3 332 760	3 198 107

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Nadwyżkę budżetową wypracowało 1.922 gminy, tj. 79,7% ogólnej liczby gmin.

W gminach wiejskich nadwyżkę budżetową wypracowało 1.259 jednostek, tj. 82,1% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku w 2020 r., przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy	
	Ogółem	w tym: wiejskie
	w zł	
1	2	3
Gminy ogółem	2 411	1 533
Gminy z nadwyżką budżetową	1 922	1 259
Gminy z deficytem budżetowym	489	274
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %)	20,3	17,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Deficyt wystąpił w 489 gminach, tj. 20,3% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich deficyt wystąpił w 274 jednostkach, tj. 17,9% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, według relacji wyniku do ich dochodów w 2020 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin					
	Razem	poniżej 5%	5%-10%	10%-15%	15%-20%	powyżej 20%
Gminy z nadwyżką budżetową	1 922	798	683	294	98	49
Gminy z deficytem budżetowym	489	346	103	29	8	3

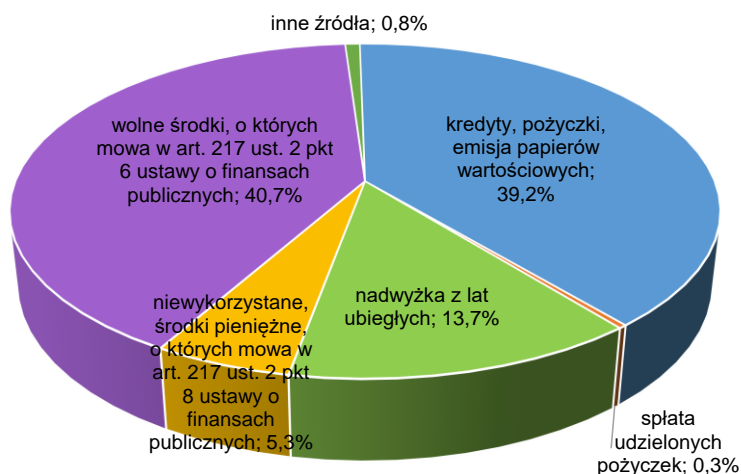
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę w 2020 r., najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 10%. Również wśród gmin, których budżety zamknęły się deficytem, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów do 10%.

4. Przychody i rozchody gmin

W 2020 r. gminy ogółem osiągnęły przychody w łącznej kwocie 16.650.675 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 5.848.712 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW GMIN W 2020 ROKU

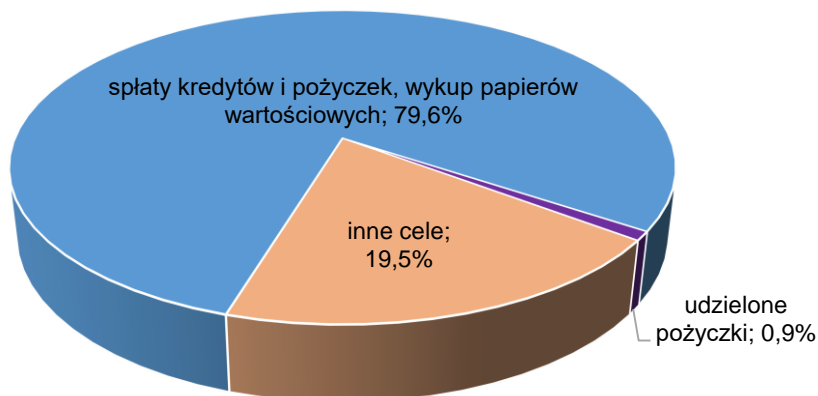

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. gminy wykazały największe przychody z tytułu wolnych środków, tj. 40,7% przychodów ogółem.

Przychody gmin z tytułu kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych stanowiły 39,2% przychodów ogółem.

STRUKTURA ROZCHODÓW GMIN W 2020 ROKU

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

W rozchodach gmin największy udział miały splaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, które stanowiły 79,6% rozchodów ogółem.

W 2020 r. przychody gmin z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosły 6.524.488 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu splaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 4.655.523 tys. zł.

W 2020 r. gminy wiejskie osiągnęły przychody w łącznej kwocie 7.336.002 tys. zł. W tej kwocie przychody z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych stanowiły 32,6%.

Gminy wiejskie wykonały rozchody w łącznej kwocie 2.772.537 tys. zł. W strukturze rozchodów gmin wiejskich, spłaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych stanowiły 71,9% rozchodów.

W gminach wiejskich przychody z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych były wyższe niż rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin

W 2020 r. zadłużenie ogółem gmin wyniosło 34.235.950 tys. zł.

Zobowiązania gmin ogółem, w tym gmin wiejskich przedstawia poniższe zestawienie:

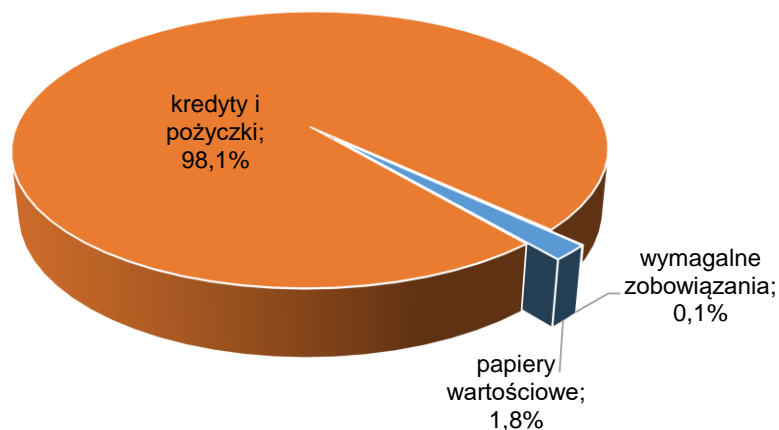
Wyszczególnienie	2019	2020	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
GMINY OGÓŁEM,	32 369 253	34 235 950	105,8
w tym: GMINY WIEJSKIE	12 781 343	13 157 758	102,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., zadłużenie ogółem gmin było wyższe o 5,8%, a gmin wiejskich było wyższe o 2,9%.

W 2020 r., w strukturze zadłużenia gmin, 98,1% stanowiły zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ GMIN W 2020 ROKU

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2020 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2019	2020	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych, z tego:	32 369 253	34 235 950	105,8
Papiery wartościowe	448 047	606 186	135,3
w tym: długoterminowe	448 047	606 186	135,3
Kredyty i pożyczki	31 884 942	33 600 910	105,4
w tym: długoterminowe	31 721 644	33 517 072	105,7
Wymagalne zobowiązania	36 264	28 854	79,6
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	24 952	16 556	66,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Kwota kredytów i pożyczek, które stanowią najistotniejszą pozycję w strukturze zadłużenia, wzrosła o 5,4% w stosunku do roku 2019.

W 2020 r. zadłużenie wystąpiło w 2.326 gminach, a udział zadłużenia gmin w dochodach ogółem gmin wynosił 23,0%.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem gmin w 2020 r. wynosił 21,7%.

Zadłużenie bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 2.306 gminach, tj. 95,6% gmin.

Liczbę gmin wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje poniższa tabela:

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2019	2 410	2 319	480	697	558	353	151	56	24
2020	2 411	2 306	521	750	545	283	140	49	18

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Liczba gmin o zadłużeniu do 40% dochodów ogółem stanowiła 91,0% gmin zadłużonych.

W 2020 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 24 listopada 2020 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 11 gmin (0,5% gmin), w tym: 7 gmin wiejskich, 3 gminy miejsko-wiejskie i 1 gmina miejska.

6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych

Zgodnie z art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe zakłady budżetowe są zaliczone do sektora finansów publicznych.

Samorządowe zakłady budżetowe mogą realizować zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w art.14 ww. ustawy.

W formie zakładów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego mogły realizować zadania własne w zakresie:

- gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,
- cmentarzy.

Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	2 683 023	2 585 159	2 661 468	103,0	99,2
w tym: dotacje z budżetu	315 939	334 892	322 019	96,2	101,9
Koszty	2 656 431	2 575 364	2 646 677	102,8	99,6
Podatek dochodowy od osób prawnych	9 661	4 070	7 420	182,3	76,8
Wpłaty do budżetu gmin	16 203	2 723	17 327	636,3	106,9

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2020 r. wyniosły 2.661.468 tys. zł, w tym dotacje z budżetu wyniosły 322.019 tys. zł.

Plan przychodów został zrealizowany w 103,0%, a dotacji w 96,2%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 2.646.677 tys. zł, a wpłaty do budżetu gmin wyniosły 17.327 tys. zł przy zaplanowanej kwocie wpłat 2.723 tys. zł.

W 2020 r., koszty gminnych zakładów budżetowych w relacji do 2019 r. były niższe o 0,4%. W stosunku do 2019 r. koszty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych zmniejszyły się o 23,2%, natomiast wpłaty gminnych zakładów budżetowych do budżetów gmin zwiększyły się o 6,9%.

Dane ze sprawozdań rocznych gmin za 2020 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w gminach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (46,2% przychodów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (20,3% przychodów ogółem), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (18,5% przychodów ogółem), kultury fizycznej (8,3% przychodów ogółem) oraz transport i łączność (1,9% przychodów ogółem).

Pozostałe rodzaje działalności jak m.in. rolnictwo i łowiectwo, pomoc społeczna, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, działalność usługowa, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, administracja publiczna oraz handel stanowiły 4,8% przychodów ogółem.

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	2 683 023	2 585 159	2 661 468	103,0	99,2
w tym:					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 215 340	1 148 586	1 230 901	107,2	101,3
Gospodarka mieszkaniowa	541 018	541 189	539 270	99,6	99,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	486 836	456 399	491 736	107,7	101,0
Kultura fizyczna	254 229	255 872	221 852	86,7	87,3
Transport i łączność	49 058	55 638	50 918	91,5	103,8

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów ogółem samorządowych zakładów budżetowych największy udział zanotowano w działach: gospodarka komunalna i ochrona środowiska (46,4% kosztów ogółem), gospodarka mieszkaniowa (20,3% kosztów ogółem), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (18,2% kosztów ogółem), kultura fizyczna (8,5% kosztów ogółem) oraz transport i łączność (1,9%). Koszty pozostałych rodzajów działalności, jak m.in. rolnictwo i łowiectwo, pomocy społecznej, pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej, działalności usługowej, ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody, administracji publicznej oraz handlu stanowiły 4,7% przychodów ogółem.

Koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	2 656 431	2 575 364	2 646 677	102,8	99,6
w tym:					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 201 756	1 145 478	1 227 561	107,2	102,1
Gospodarka mieszkaniowa	538 477	537 928	537 160	99,9	99,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz	479 190	453 286	482 726	106,5	100,7
Kultura fizyczna	252 402	256 745	223 867	87,2	88,7
Transport i łączność	49 705	54 908	50 870	92,6	102,3

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 62.758 tys. zł na początku roku do 65.199 tys. zł na koniec roku, tj. o 3,9%.

7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych

Zgodnie z art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.) gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności:

- ze spadków i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;
- z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej;
- z działalności polegającej na świadczeniu usług w ramach kształcenia zawodowego w przypadku jednostek budżetowych prowadzących kształcenie zawodowe.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa w szczególności:

- jednostki budżetowe, które gromadzą dochody;
- źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku;
- przeznaczenie dochodów, z tym, że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych;
- sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

Wydatki z rachunku mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego. Środki finansowe pozostające na rachunku na dzień 31 grudnia roku budżetowego podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, gminy zrealizowały w 2020 r. dochody w wysokości 203.144 tys. zł. W stosunku do planu dochody gmin zostały wykonane w 49,0%.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	348 089	414 770	203 144	49,0	58,4
Wydatki	348 215	415 325	203 296	48,9	58,4
w tym: wpłaty do budżetu	3 958	2 752	3 748	136,2	94,7

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. zrealizowane wydatki z rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wyniosły 203.296 tys. zł i były niższe o 51,1% w stosunku do wydatków planowanych na 2020 r. oraz o 41,6% w stosunku do wydatków wykonanych w 2019 r.

Na koniec 2020 r. stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zmniejszył się z 1.592 tys. zł do kwoty 1.440 tys. zł, tj. o 9,5%.

III. Wykonanie budżetów powiatów

W 2020 r. powiaty zrealizowały dochody ogółem w wysokości 34.568.622 tys. zł, a wydatki w wysokości 32.313.926 tys. zł.

Budżety powiatów zamknęły się nadwyżką w wysokości 2.254.696 tys. zł, przy planowanym deficycie 1.576.403 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	30 696 261	33 681 523	34 568 622	102,6	112,6
Wydatki	29 630 698	35 257 926	32 313 926	91,7	109,1
Wynik	1 065 563	-1 576 403	2 254 696		

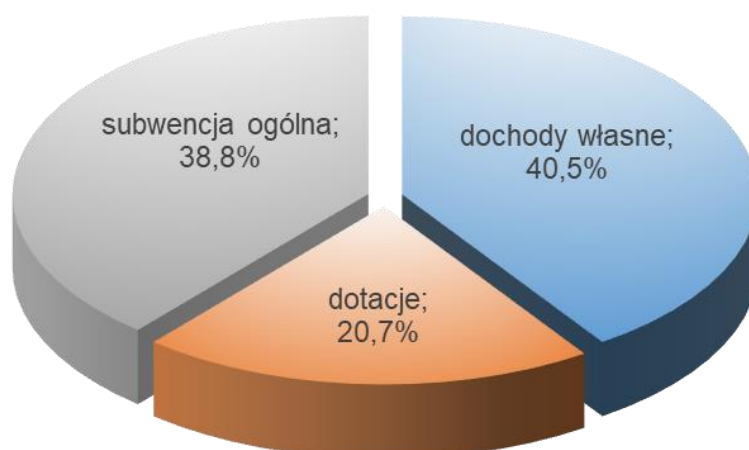
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

1. Dochody powiatów

1.1. Struktura dochodów

W 2020 roku, w strukturze dochodów ogółem powiatów dochody własne stanowiły 40,5%, subwencja ogólna 38,8%, a dotacje 20,7%.

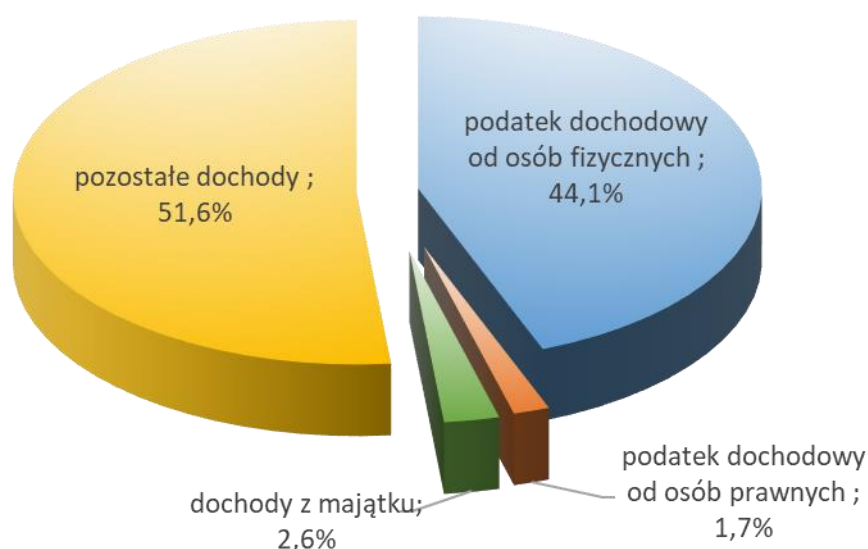
STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 roku, w stosunku do roku 2019, w dochodach ogółem zwiększył się udział dochodów własnych o 0,4 punktu procentowego i udział subwencji ogólnej o 0,9 punktu procentowego, natomiast udział dotacji zmniejszył się o 1,2 punktu procentowego.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH POWIATÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W powiatach najistotniejszym źródłem dochodów własnych były pozostałe dochody stanowiące 51,6% dochodów własnych. Na znaczny wzrost pozostałych dochodów miały wpływ otrzymane przez powiaty środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł. W ramach ww. środków, powiaty otrzymały dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, utworzonego w ramach ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19.

Udział pozostałych dochodów w dochodach własnych zwiększył się, w porównaniu do 2019 r., o 6,2 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

W 2020 r. powiaty wykonały dochody ogółem w wysokości 34.568.622 tys. zł i w porównaniu do 2019 r. były one wyższe o 12,6%.

Dochody własne zostały wykonane w 111,1% planu, dotacje w 93,2% planu, a subwencja ogólna w wysokości planu (100,1%).

W porównaniu do 2019 r., dochody własne powiatów zwiększyły się o 13,6%, subwencja ogólna o 15,2%, natomiast dotacje ogółem o 6,2%.

Dochody powiatów według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	30 696 261	33 681 523	34 568 622	102,6	100,0	112,6
Razem dochody własne z tego:	12 312 508	12 596 996	13 994 492	111,1	40,5	113,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	6 254 952	6 145 796	6 172 761	100,4	17,9	98,7
podatek dochodowy od osób prawnych	217 334	195 440	241 495	123,6	0,7	111,1
dochody z majątku	249 004	350 863	364 206	103,8	1,1	146,3
pozostałe dochody	5 591 217	5 904 897	7 216 030	122,2	20,9	129,1
Dotacje ogółem z tego:	6 737 402	7 677 137	7 157 010	93,2	20,7	106,2
Dotacje celowe	5 117 680	5 705 336	5 489 097	96,2	15,9	107,3
Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 619 722	1 971 801	1 667 912	84,6	4,8	103,0
Subwencja ogólna	11 646 351	13 407 390	13 417 120	100,1	38,8	115,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 6.172.761 tys. zł i w porównaniu do 2019 r. uległy zmniejszeniu o 1,3%.

W 2020 r. powiaty otrzymały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 241.495 tys. zł, tj. 123,6% planu. W porównaniu do 2019 r., dochody powiatów z omawianego tytułu były wyższe o 11,1%.

W 2020 r. pozostałe dochody w strukturze dochodów ogółem stanowiły 20,9% i były wyższe o 29,1% w porównaniu do 2019 r.

1.2.1. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej.

W 2020 r. - według danych Ministerstwa Finansów - na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 13.244.468 tys. zł, z tego z tytułu:

- części oświatowej subwencji ogólnej - 9.918.595 tys. zł,
- części wyrównawczej subwencji ogólnej - 2.606.799 tys. zł,
- części równoważącej subwencji ogólnej - 719.074 tys. zł.

Oznacza to, że na rachunki powiatów przekazano 100,0% środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek.

Stosownie do art. 22 ww. ustawy, część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały powiaty, w których dochód podatkowy na jednego mieszkańca w powiecie był niższy od średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca wszystkich powiatów (287,95 zł).

Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały powiaty, w których wskaźnik bezrobocia w powiecie, obliczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju, był wyższy od 1,10. Im wyższy był ten wskaźnik, tym wyższa była kwota uzupełniająca w przeliczeniu na jednego mieszkańca danego powiatu.

W 2020 r. część wyrównawczą otrzymało 288 powiatów.

Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymało 313 powiatów, po dokonaniu podziału na podstawie art. 23a wyżej wymienionej ustawy, tj. między powiaty:

- 1) z uwzględnieniem wydatków na rodziny zastępcze wykonanych w 2018 r., które w roku tym nie były objęte obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa, lub dla których taka wpłata ustalona była w kwocie niższej od 1.000.000 zł,
- 2) w których nie działał powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane były przez inny powiat,
- 3) w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu była wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca w kraju,
- 4) w których kwota planowanych dochodów powiatu na 2020 r., ustalona jako suma części wyrównawczej subwencji ogólnej i poszczególnych kwot części równoważącej subwencji ogólnej, pomniejszona o planowaną kwotę wpłaty do budżetu państwa, była niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na 2019 r., obliczonych w analogiczny sposób.

W 2020 r. środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 89.775 tys. zł, zostały rozdysponowane pomiędzy 267 powiatów.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto, na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z rezerwy subwencji ogólnej na rachunki budżetów powiatów została przekazana kwota 82.876 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych, obejmujących budowę lub przebudowę obiektów inżynierskich, a także zadań inwestycyjnych obejmujących budowę lub przebudowę ciągów drogowych, przebiegających przez obszar co najmniej dwóch jednostek samorządowych (powiatów, województw).

Powyższa rezerwa została rozdysponowana między 63 powiaty, w sposób uzgodniony z ministrem właściwym do spraw transportu oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Część oświatowa subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2020 r., przekazana została w wysokości 9.897.461 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z „Kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020” przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych – na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – rozdysponował dla poszczególnych powiatów środki w wysokości 21.134 tys. zł (8,3 % łącznej kwoty wymienionej rezerwy).

Środki rezerwy zostały przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. – w kwocie 11.551 tys. zł,
- 2) pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek) publicznych prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego – w kwocie 280 tys. zł,
- 3) dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub z art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę - Prawo Oświatowe lub z art. 20 ww. ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 2.483 tys. zł,
- 4) dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych – w kwocie 99 tys. zł,
- 5) dofinansowanie wyposażenia publicznych szkół i placówek prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego, w zakresie pomieszczeń do nauki w nowo

wybudowanych budynkach, nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku adaptacji oraz pomieszczeń dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach – w kwocie 6.587 tys. zł,

- 6) korektę części oświatowej subwencji ogólnej z tytułu błędów statystycznych – w kwocie 134 tys. zł.

Na rachunki powiatów, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 9.918.595 tys. zł.

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku 2020, tj. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami samorządów terytorialnych są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 7.157.010 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - własne,
 - przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;zrealizowano w kwocie 5.001.129 tys. zł,
- 2) dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
 - własne,

- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- zrealizowano w kwocie 1.012.694 tys. zł,
- 3) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 58.025 tys. zł,
 - 4) dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 332.144 tys. zł,
 - 5) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące wyniosły 124.695 tys. zł,
 - 6) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne wyniosły 531.038 tys. zł,
 - 7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 16.908 tys. zł,
 - 8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 80.378 tys. zł.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 5.474.874 tys. zł, co stanowiło 76,5% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne łącznie wyniosły 1.682.135 tys. zł i stanowiły 23,5% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2020 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 20,7%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich – 4,8%,
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) – 12,6%,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego – 1,9%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 1,1%,
- dotacje z funduszy celowych – 0,3%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Przebieg

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019		Wykonanie 2020		(4:2)	(5:3)
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	6 737 402	4 824 882	7 157 010	5 474 874	106,2	113,5
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	1 619 722	654 963	1 667 912	889 616	103,0	135,8
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	2 972 272	2 895 337	3 377 804	3 243 220	113,6	112,0
- na zadania własne	1 034 845	822 407	924 773	826 801	89,4	100,5
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	32 661	31 597	43 333	41 492	132,7	131,3
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	384 228	327 006	390 169	332 144	101,5	101,6
- na zadania realizowane w ramach pomocy finansowej między jedn. samorządu terytorialnego	631 109	80 352	655 733	124 695	103,9	155,2
- z funduszy celowych	62 565	13 219	97 285	16 908	155,5	127,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W roku 2020 w porównaniu do 2019 r. zwiększeniu uległy dotacje przekazane z funduszy celowych o 55,5%, dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej o 32,7%, oraz dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami o 13,6%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody powiatów z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane

zostały w wysokości 1.667.912 tys. zł, z czego na zadania bieżące przeznaczono 889.616 tys. zł tj. 53,3%, a na zadania inwestycyjne 778.297 tys. zł, tj. 46,7% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 619 722	1 971 801	1 667 912	84,6	103,0	990 863	889 616	89,8
Rolnictwo i łowiectwo	79 435	144 189	129 064	89,5	162,5	68 759	68 038	99,0
Przetwórstwo przemysłowe	17 242	5 365	3 566	66,5	20,7	5 365	3 566	66,5
Transport i łączność	368 048	311 478	234 501	75,3	63,7	3 610	3 341	92,6
Turystyka	11 263	16 647	15 853	95,2	140,8	1 721	1 455	84,5
Gospodarka mieszkaniowa	22 095	25 648	16 027	62,5	72,5	318	0	-
Działalność usługowa	163 522	188 477	153 537	81,5	93,9	28 374	22 879	80,6
Administracja publiczna	46 632	43 813	33 359	76,1	71,5	14 395	12 449	86,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 226	12 730	12 051	94,7	230,6	6 643	6 279	94,5
Oświata i wychowanie	546 400	476 993	414 451	86,9	75,9	324 513	287 199	88,5
Ochrona zdrowia	29 534	78 031	63 700	81,6	215,7	28 218	26 436	93,7
Pomoc społeczna	84 207	234 705	210 768	89,8	250,3	206 862	188 629	91,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	118 200	189 231	169 210	89,4	143,2	179 807	160 081	89,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	30 882	11 140	12 394	111,3	40,1	3 006	2 645	88,0
Rodzina	38 917	113 472	106 657	94,0	274,1	103 503	96 659	93,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	21 206	54 920	42 005	76,5	198,1	2 485	1 724	69,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty otrzymanych w 2020 r. dotacji, przeznaczono środki m.in. na realizację zadań w działach:

- Oświata i wychowanie – 414.451 tys. zł, tj. 24,8% dotacji ogółem, które wykorzystano na zadania realizowane przez technika, szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące oraz szkoły branżowe I i II stopnia;
- Transport i łączność – 234.501 tys. zł, tj. 14,1% dotacji ogółem, które zostały wykorzystane głównie na finansowanie dróg publicznych powiatowych;

- Pomoc społeczna – 210.768 tys. zł, tj. 12,6% dotacji ogółem, które zostały przeznaczone m. in. na zadania bieżące i inwestycyjne realizowane w ramach rozdziału - Pozostała działalność oraz rozdziału – Domy pomocy społecznej;
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 169.210 tys. zł, tj. 10,1% dotacji ogółem, które zostały wykorzystane głównie na zadania bieżące w ramach rozdziału - Pozostała działalność;
- Działalność usługowa – 153.537 tys. zł, tj. 9,2% dotacji ogółem, które przeznaczono na zadania inwestycyjne i bieżące w rozdziale – Zadania z zakresu geodezji i kartografii oraz w rozdziale – Pozostała działalność;
- Rolnictwo i łowiectwo – 129.064 tys. zł, tj. 7,7% dotacji ogółem, które przeznaczone zostały głównie na zadania bieżące i inwestycyjne w rozdziale - Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa.

Na realizację zadań w tych działach powiaty przeznaczyły 1.311.531 tys. zł, tj. 78,6% otrzymanych w 2020 r. dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi i płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 3.377.804 tys. zł.

W ogólnej kwocie dochodów wykonanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 9,8%, z tego dotacje na zadania bieżące – 9,4%, a na zadania inwestycyjne – 0,4%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2020 r., według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:2	4:3	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	2 972 272	3 480 844	3 377 804	113,6	97,0	3 278 902	3 243 220	98,9
Rolnictwo i łowiectwo	7 037	10 139	7 047	100,1	69,5	6 214	5 851	94,1
Gospodarka mieszkaniowa	95 073	98 651	91 656	96,4	92,9	98 402	91 409	92,9
Działalność usługowa	232 353	255 766	253 621	109,2	99,2	253 636	251 494	99,2

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:2	4:3	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna	27 733	24 579	24 098	86,9	98,0	24 579	24 098	98,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 532 678	1 817 790	1 763 610	115,1	97,0	1 693 089	1 687 124	99,6
Wymiar sprawiedliwości	68 434	69 248	68 480	100,1	98,9	69 248	68 480	98,9
Ochrona zdrowia	467 581	602 043	580 357	124,1	96,4	539 610	533 477	98,9
Pomoc społeczna	192 227	197 100	193 266	100,5	98,1	190 829	187 852	98,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	104 337	119 646	117 064	112,2	97,8	119 587	117 005	97,8
Rodzina	224 617	253 383	250 330	111,4	98,8	253 383	250 330	98,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wyższe niż w roku 2019 r. wykonanie dotacji ogółem nastąpiło w działach:

- Ochrona zdrowia (o 24,1%) z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego oraz na wydatki inwestycyjne w szpitalach ogólnych co jest związane ze zwalczaniem zakażenia i zapobiegania i rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19;
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (o 15,1%) w przeważającej części na wydatki bieżące i inwestycyjne w Komendach Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz na wydatki bieżące związane z zarządzaniem kryzysowym;
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 12,2%) z przeznaczeniem na wydatki bieżące dotyczące Zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz wydatki bieżące w rozdziale – Pomoc dla repatriantów;
- Działalność usługowa (o 9,2%) z przeznaczeniem na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem nadzoru budowlanego oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii.

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wyniósł 96,0% ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej.

W strukturze dotacji na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (52,2%), w dziale Ochrona zdrowia (17,2%), w dziale Działalność usługowa (7,5%), w dziale Rodzina (7,4%) oraz w dziale Pomoc społeczna (5,7%). Łącznie na zadania bieżące realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 2.910.277 tys. zł, co stanowiło 89,7% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 1.687.124 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 533.477 tys. zł. Dotacje w tym dziale zostały przekazane przede wszystkim na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Działalność usługowa zostały przekazane w łącznej wysokości 251.494 tys. zł i były przeznaczone głównie na funkcjonowanie Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii w tym na utrzymanie Ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

W ramach dotacji na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, przekazano powiatom ogółem 134.584 tys. zł. Z kwoty tej 76.485 tys. zł, tj. 56,8% przekazano na zadania w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej.

W dziale Ochrona zdrowia kwota dotacji wyniosła 46.880 tys. zł i stanowiła 34,8% dotacji przekazanych na realizację zadań inwestycyjnych i została przekazana na zadania inwestycyjne w szpitalach ogólnych co jest związane ze zwalczaniem i zapobieganiem zakażenia wywołanego chorobą COVID-19 oraz w ratownictwie medycznym.

W dziale Pomoc społeczna kwota dotacji na inwestycje wyniosła 5.414 tys. zł i stanowiła 4,0% dotacji przekazanych na realizację zadań inwestycyjnych i została przeznaczona na zadania inwestycyjne w Ośrodkach wsparcia.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2020r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	96,0	4,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,2	0,2	0,9	100,0	83,0	17,0
Gospodarka mieszkaniowa	2,7	2,8	0,2	100,0	99,7	0,3
Działalność usługowa	7,5	7,8	1,6	100,0	99,2	0,8
Administracja publiczna	0,7	0,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	52,2	52,0	56,8	100,0	95,7	4,3
Wymiar sprawiedliwości	2,0	2,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	17,2	16,4	34,8	100,0	91,9	8,1

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Pomoc społeczna	5,7	5,8	4,0	100,0	97,2	2,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3,5	3,6	0,0	100,0	99,9	0,1
Rodzina	7,4	7,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,8	0,8	1,6	100,0	96,0	4,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 924.773 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji otrzymanych na zadania własne, dotacje na zadania bieżące wyniosły 826.801 tys. zł, i stanowiły 89,4% tych dotacji, a dotacje na zadania inwestycyjne zostały zrealizowane w kwocie 97.972 tys. zł, co stanowiło 10,6% tych dotacji.

Dotacje na zadania własne stanowiły 2,7% zrealizowanych dochodów ogółem powiatów, z tego dotacje na zadania bieżące stanowiły 2,4%, a na zadania inwestycyjne 0,3%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:2	4:3	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 034 845	952 016	924 773	89,4	97,1	834 963	826 801	99,0
Transport i łączność	206 028	55 440	48 761	23,7	88,0	15 886	14 435	90,9
Oświata i wychowanie	10 614	27 796	26 483	249,5	95,3	20 171	19 614	97,2
Ochrona zdrowia	44 568	62 864	52 885	118,7	84,1	3 764	3 752	99,7
Pomoc społeczna	750 901	793 703	787 320	104,9	99,2	793 372	787 291	99,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	3 350	5 830	3 474	103,7	59,6	0	0	-
Rodzina	17 253	2 796	2 685	15,6	96,0	169	130	76,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania własne bieżące zrealizowano w kwocie 826.801 tys. zł. Największy udział w tych dotacjach miały dotacje dla działu - Pomoc społeczna, stanowiące 95,2% dotacji na zadania bieżące ogółem. Dotacje na zadania własne bieżące w tym dziale

wynosiły 787.291 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej, pozostałą działalność oraz na powiatowe centra pomocy rodzinie. Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na utrzymanie pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 97.972 tys. zł.

Największa część tych dotacji została przekazana w działach:

- Ochrona zdrowia – na inwestycje w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 49.133 tys. zł, które zostały przeznaczone na finansowanie inwestycji w szpitalach ogólnych co jest związane ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby COVID-19,
- Transport i łączność - na inwestycje związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz na inwestycje na drogach powiatowych przeznaczono kwotę 34.326 tys. zł. Obecnie, mechanizm wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w budowie, przebudowie bądź remoncie dróg publicznych realizowany jest poprzez Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Z chwilą utworzenia tego funduszu sposób dofinansowania dróg samorządowych uległ zmianie, tj. zmniejszeniu uległy dotacje z budżetu państwa na rzecz zwiększenia wydatkowania na ten cel środków z państwowego funduszu celowego, jakim jest Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Ponadto w roku 2020 powiaty otrzymywały także środki na inwestycje na drogach powiatowych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- Oświata i wychowanie – na inwestycje w tym dziale przekazano dotacje w wysokości 6.869 tys. zł, które zostały przeznaczone głównie na realizację inwestycji w zakresie techników, szkół podstawowych specjalnych oraz w zakresie liceów ogólnokształcących specjalnych.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach w 2020 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	89,4	10,6
Transport i łączność	5,3	1,7	35,0	100,0	29,6	70,4
Oświata i wychowanie	2,9	2,4	7,0	100,0	74,1	25,9
Ochrona zdrowia	5,7	0,5	50,1	100,0	7,1	92,9
Pomoc społeczna	85,1	95,2	0,0	100,0	100,0	0,0

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,4	0,0	3,5	100,0	0,0	100,0
Rodzina	0,3	0,0	2,6	100,0	4,8	95,2
Pozostałe działy	0,3	0,2	1,6	100,0	49,9	50,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty w roku 2020 stanowi 3,4% ich dochodów ogółem.

Kwota otrzymanych przez powiaty w 2020 r. dotacji, o których mowa wyżej, wyniosła 1.186.521 tys. zł, z tego:

- na realizację zadań własnych, powiaty otrzymały dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego - 655.733 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań w działach: Transport i łączność – 580.843 tys. zł (88,6%) z przeznaczeniem na drogi publiczne powiatowe, lokalny transport zbiorowy oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, Ochrona zdrowia – 34.480 tys. zł (5,3%) z przeznaczeniem na szpitale ogólne, programy polityki zdrowotnej oraz pozostałą działalność; Różne rozliczenia – 10.621 tys. zł (1,6%) na rozliczenia między jednostkami samorządu terytorialnego, Oświata i wychowanie – 3.168 tys. zł (0,5%) z przeznaczeniem dla techników oraz szkół policealnych;
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego powiaty otrzymały 390.169 tys. zł. Zawierane porozumienia między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań realizowanych w działach: Rodzina – 137.545 tys. zł (35,3% tych dotacji) głównie w zakresie Działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz Rodzin zastępczych. W dziale Transport i łączność – 106.833 tys. zł (27,4%) porozumienia zawierano głównie w zakresie dróg publicznych wojewódzkich i powiatowych, Pozostałe zadania w zakresie

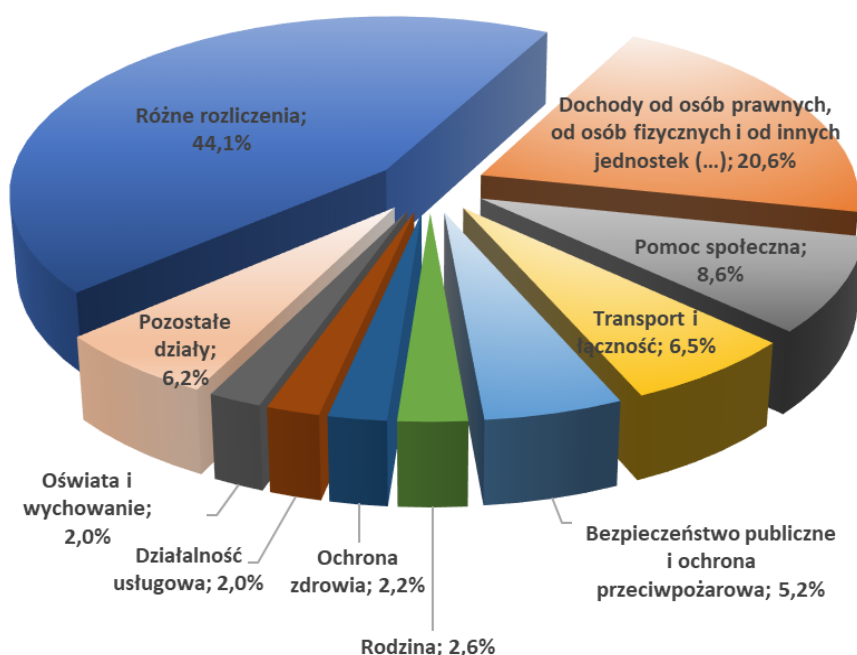
- polityki społecznej – 100.387 tys. zł (25,7%) szczególnie na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy oraz pozostałą działalność;
- z funduszy celowych powiaty otrzymały dotacje w wysokości 97.286 tys. zł . W kwocie tej największy udział miały dotacje w działach: Różne rozliczenia – 31.667 tys. zł z przeznaczeniem na różne rozliczenia finansowe, w zakresie działu – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 16.635 tys. zł (17,1%) na zadania Komend Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz w zakresie pozostałej działalności, w zakresie działu Kultura fizyczna – 14.634 tys. zł (15,0%) głównie na zadania w zakresie: pozostała działalność, obiekty sportowe oraz zadania w zakresie kultury fizycznej, w zakresie działu - Oświata i wychowanie – 6.903 tys. zł (7,1%) na realizację zadań w zakresie liceów ogólnokształcących oraz techników.
 - na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 43.333 tys. zł, głównie na zadania realizowane w dziale Oświata i wychowanie – 30.861 tys. zł (71,2%) w zakresie pozostałej działalności oraz w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli, w dziale – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 4.838 tys. zł (11,2%) na zadania dotyczące zarządzania kryzysowego oraz pozostałej działalności.

1.3. Dochody według działów

W 2020 r. w strukturze dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty, najwyższy udział miały dochody w następujących działach: Różne rozliczenia (44,1%), Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (20,6%), Pomoc społeczna (8,6%) oraz Transport i łączność (6,5%).

Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 79,8% łącznej kwoty dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW WG DZIAŁÓW W 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	30 696 261	33 681 523	34 568 622	102,6	112,6
w tym:					
Różne rozliczenia	11 713 295	14 096 497	15 260 654	108,3	130,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (...)	7 243 439	7 075 755	7 137 924	100,9	98,5
Pomoc społeczna	2 612 481	3 006 053	2 977 695	99,1	114,0
Transport i łączność	2 904 442	2 315 544	2 237 957	96,6	77,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 558 263	1 859 620	1 803 782	97,0	115,8
Rodzina	790 886	890 319	910 106	102,2	115,1
Ochrona zdrowia	581 798	811 592	773 236	95,3	132,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W dziale Różne rozliczenia plan dochodów został zrealizowany w 108,3%. Dochody te były wyższe o 30,3%, w stosunku do roku 2019. W dziale Różne rozliczenia 86,8% dochodów stanowiły subwencje ogólne z budżetu państwa, natomiast 11,1% stanowiły środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł. W ramach ww. środków, powiaty otrzymały dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, utworzonego w ramach ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19.

W 2020 r., w dziale Ochrona zdrowia, powiaty odnotowały dochody wyższe o 32,9%, niż w 2019 r. W dziale Ochrona zdrowia 69,0% środków stanowiły dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat. Z tego tytułu powiaty wykazały dochody w wysokości 533.477 tys. zł.

W 2020 r. dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, w porównaniu do 2019 r., zmniejszyły się o 1,5%, a plan został zrealizowany w 100,9%.

Plan dochodów w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa został zrealizowany w 97,0% i dochody te były wyższe o 15,8% niż wykonane w 2019 r.

W dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ujmowane są przede wszystkim kwoty dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat.

Dochody w dziale Pomoc społeczna w 2020 r. były wyższe w porównaniu do 2019 r. i zostały zrealizowane w 99,1% planu. Głównie były to wpływy z usług i dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu.

W dziale Rodzina dochody zostały zrealizowane na poziomie 102,2% planu i były wyższe o 15,1% w porównaniu do 2019 r. W dziale tym ujmowane są:

- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone powiatom, związane z realizacją dodatku wychowawczego oraz dodatku do zryczałtowanej kwoty stanowiących pomoc państwa w wychowaniu dzieci,
- dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego,
- wpływy z wpłat gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących,
- wpływy z usług.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
DOCHODY OGÓŁEM	1 188,50	1 339,55
DOCHODY WŁASNE	476,72	542,29
DOTACJE	260,86	277,34
SUBWENCJA OGÓLNA	450,92	519,92

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

W 2020 r. dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 1.339,55 zł i w stosunku do 2019 r. wzrosły o 12,7%.

Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 2.349,35 zł, tj. 175,4% średnich dochodów w powiatach, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 744,53 zł, tj. 55,6% średnich dochodów w powiatach.

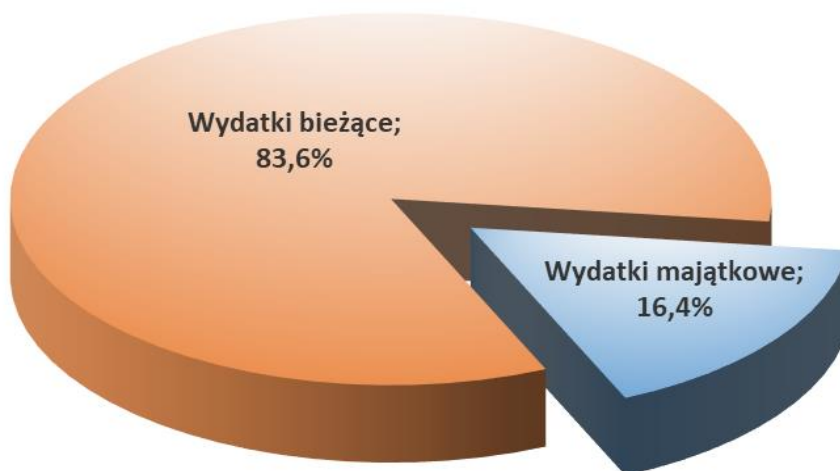
Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki powiatów

2.1. Struktura wydatków

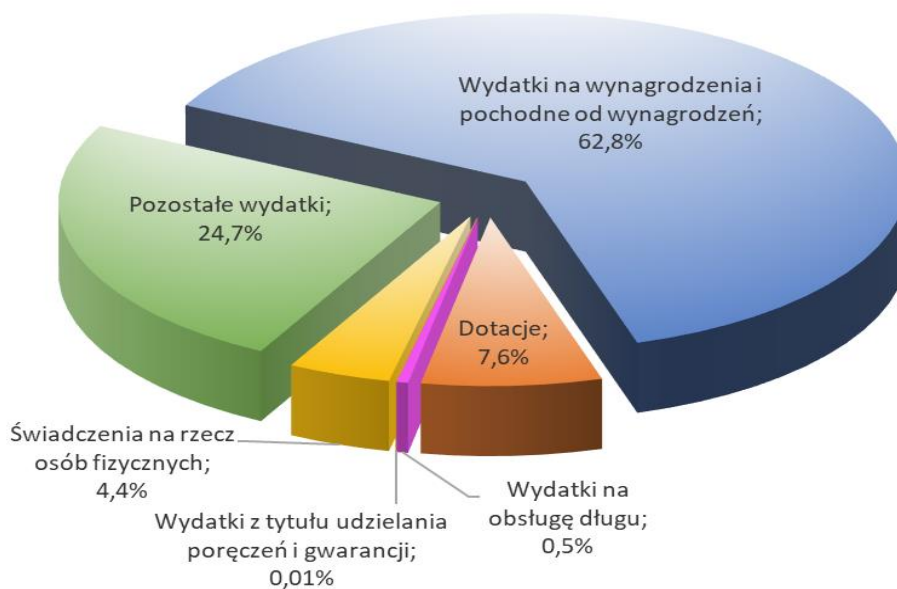
W 2020 r. udział wydatków majątkowych i wydatków bieżących w wydatkach powiatów ogółem wynosił odpowiednio 16,4% i 83,6%.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM POWIATÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH POWIATÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących powiatów, wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stanowiły 62,8%, a pozostałe wydatki 24,7%.

2.2 Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki powiatów według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM	29 630 698	35 257 926	32 313 926	91,7	100,0	109,1
z tego:						
wydatki majątkowe	5 289 443	6 411 956	5 286 027	82,4	16,4	99,9
w tym: wydatki na inwestycje	5 215 589	6 313 634	5 196 384	82,3	16,1	99,6
wydatki bieżące	24 341 254	28 845 970	27 027 899	93,7	83,6	111,0
z tego:						
wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	15 032 537	17 424 330	16 967 722	97,4	52,5	112,9
dotacje	1 857 663	2 184 339	2 064 120	94,5	6,4	111,1
wydatki na obsługę długu	180 155	175 825	131 470	74,8	0,4	73,0
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	9 609	31 119	3 906	12,6	0,0	40,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 115 664	1 261 559	1 176 144	93,2	3,6	105,4
pozostałe wydatki	6 145 626	7 768 797	6 684 537	86,0	20,7	108,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., wydatki ogółem powiatów były wyższe o 9,1%.

Realizacja wydatków majątkowych w 2020 r., w stosunku do 2019 r., była niższa o 0,1%, natomiast wydatków bieżących wyższa o 11,0%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w 82,4% kwoty zaplanowanej na 2020 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 98,3% wydatków majątkowych oraz 16,1% wydatków ogółem.

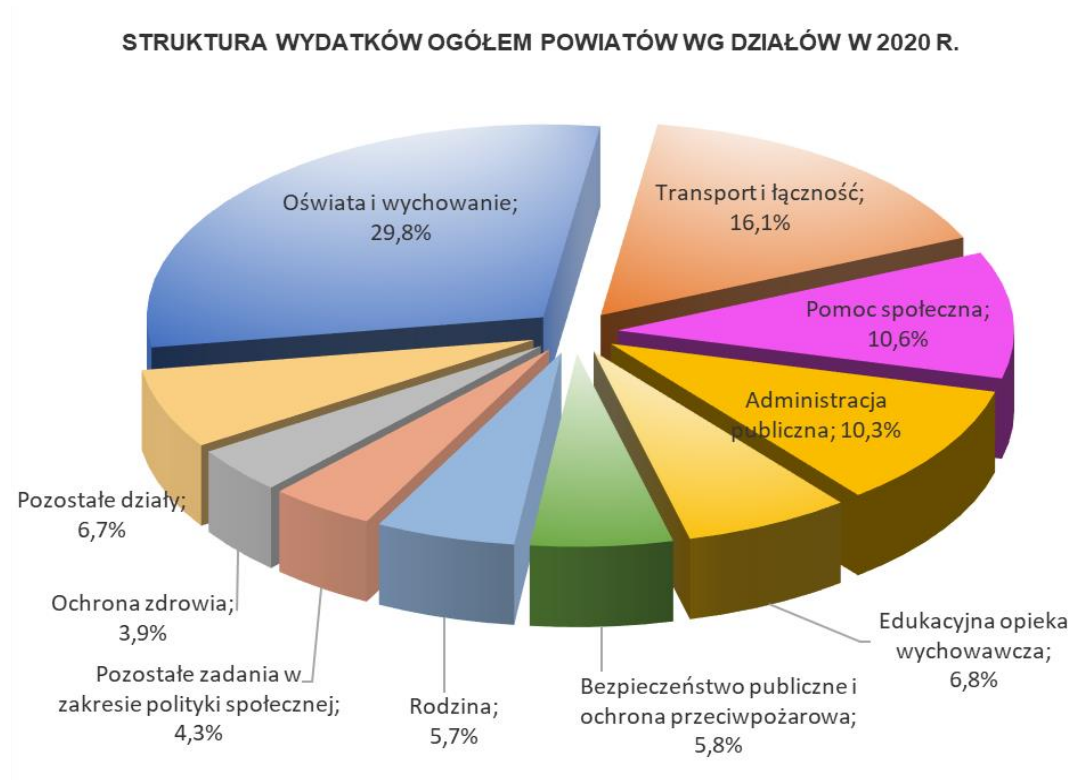
W powiatach w strukturze wydatków ogółem największy udział miały wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które stanowiły 52,5% wydatków ogółem oraz 62,8% wydatków bieżących.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, w porównaniu do 2019 r., wzrosły o 12,9%.

2.3. Wydatki według działów

W strukturze wydatków ogółem powiatów przeważały wydatki w dziale Oświata i wychowanie (29,8%), Transport i łączność (16,1%), Pomoc społeczna (10,6%), Administracja publiczna (10,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (6,8%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona

przeciwpowozarowa (5,8%) oraz Rodzina (5,7%). Łącznie wydatki w tych działach stanowiły 85,1% wydatków ogółem.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki powiatów według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM	29 630 698	35 257 926	32 313 926	91,7	109,1
w tym:					
Transport i łączność	4 905 455	5 937 427	5 206 355	87,7	106,1
Administracja publiczna	3 229 612	3 657 704	3 332 355	91,1	103,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 599 590	1 959 961	1 880 317	95,9	117,5
Oświata i wychowanie	8 687 834	10 219 351	9 629 546	94,2	110,8
Pomoc społeczna	3 042 359	3 558 737	3 438 040	96,6	113,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	2 115 929	2 309 620	2 209 552	95,7	104,4
Rodzina	1 691 844	1 972 248	1 829 898	92,8	108,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność były wyższe o 6,1% w stosunku do roku 2019, a plan został wykonany w 87,7%.

Wydatki ujmowane w dziale Administracja publiczna w 2020 r., w stosunku do 2019 r., wzrosły o 3,2%, przy czym najwyższe wydatki stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników.

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie wykonano w 94,2% planu. W dziale tym 69,0% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników i 10,4% składki na ubezpieczenia społeczne.

W dziale Rodzina wydatki zostały zrealizowane w 92,8% planu i były to głównie wydatki na świadczenia społeczne.

W 2020 r. obowiązkiem wpłat do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej, objęte zostało 21 powiatów, które dokonały wpłat z tego tytułu w wysokości 249.641 tys. zł, realizując 100% kwoty planowanej

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów

W 2020 r. wydatki powiatów na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wyniosły 16.967.722 tys. zł i były wyższe o 12,9% od wydatków poniesionych na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w 2019 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń istotne były wydatki w działach Oświata i wychowanie (42,6%), Pomoc społeczna (13,6%), Administracja publiczna (13,3%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (8,6%), Edukacyjna opieka wychowawcza (8,1%). Łącznie w tych działach powiaty zrealizowały 86,2% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w powiatach według ważniejszych działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (3:2)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM	15 032 537	17 424 330	16 967 722	97,4	112,9
w tym:					
Oświata i wychowanie	6 173 310	7 375 984	7 221 055	97,9	117,0
Administracja publiczna	2 150 621	2 379 478	2 254 122	94,7	104,8
Pomoc społeczna	1 988 613	2 340 077	2 302 483	98,4	115,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 292 029	1 462 350	1 461 093	99,9	113,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 278 922	1 411 512	3 372 858	97,3	107,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	870 458	1 033 345	998 590	96,6	114,7
Rodzina	475 428	530 081	504 129	95,1	106,0

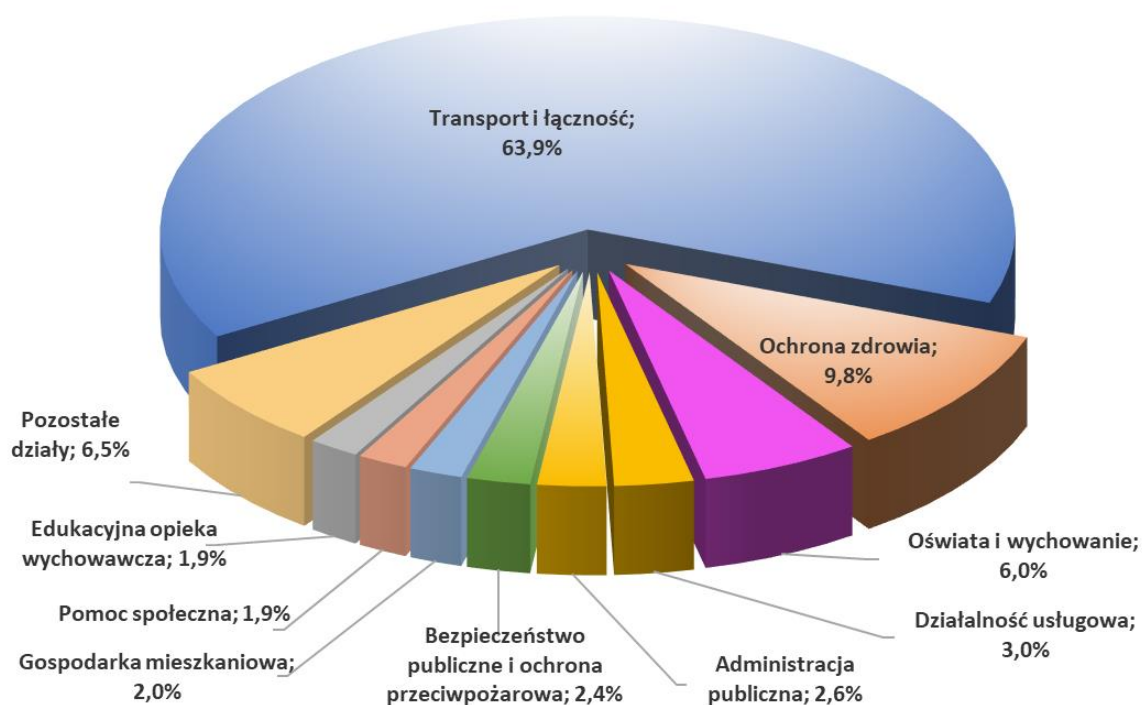
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków powiatów na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

W 2020 r. zrealizowano wydatki majątkowe w kwocie 5.286.027 tys. zł, w porównaniu do roku 2019, były one niższe o 0,1%.

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W POWIATACH WG DZIAŁÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność (63,9%), Ochrona zdrowia (9,8%) oraz Oświata i wychowanie (6,0%). Wydatki w tych działach stanowiły łącznie 79,7% wydatków majątkowych powiatów.

Wydatki majątkowe w powiatach według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM	5 289 443	6 411 956	5 286 027	82,4	99,9
w tym:					
Transport i łączność	3 325 663	3 897 948	3 377 239	86,6	101,6
Gospodarka mieszkaniowa	98 046	135 767	107 015	78,8	109,1
Administracja publiczna	139 612	186 525	135 955	72,9	97,4
Oświata i wychowanie	496 165	428 407	317 575	74,1	64,0
Ochrona zdrowia	462 128	654 490	519 041	79,3	112,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	115 242	116 999	98 615	84,3	85,6
Pomoc społeczna	115 039	126 254	101 272	80,2	88,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2019 r., w roku 2020 wzrost wydatków majątkowych odnotowano w następujących działach: Ochrona zdrowia o 12,3%, w dziale Gospodarka mieszkaniowa o 9,1% i w dziale Transport i łączność o 1,6%. Wydatki majątkowe znacznie zmniejszyły się w dziale Oświata i wychowanie o 36,0%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
Wydatki ogółem	1 147,24	1 252,18
z tego:		
Wydatki majątkowe	204,80	204,84
Wydatki bieżące	942,44	1 047,35

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

W 2020 r. wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 1.252,18 zł i były wyższe, w stosunku do 2019 r., o 9,1%, przy czym wydatki majątkowe na mieszkańca pozostały na podobnym poziomie, a wydatki bieżące na 1 mieszkańca były wyższe o 11,1%.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie wynosiły 2.612,38 zł, tj. 208,6% średnich wydatków w powiatach, zaś najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 712,09 zł, tj. 56,9% średnich wydatków w powiatach.

Wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

Na 2020 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 1.576.403 tys. zł i zamknęły budżety nadwyżką w kwocie 2.254.695 tys. zł.

Liczbę powiatów, według relacji wyniku do dochodów w 2020 r., przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Powiaty z nadwyżką budżetową	276	87	108	56	17	8
Powiaty z deficytem budżetowym	38	26	7	3	1	1

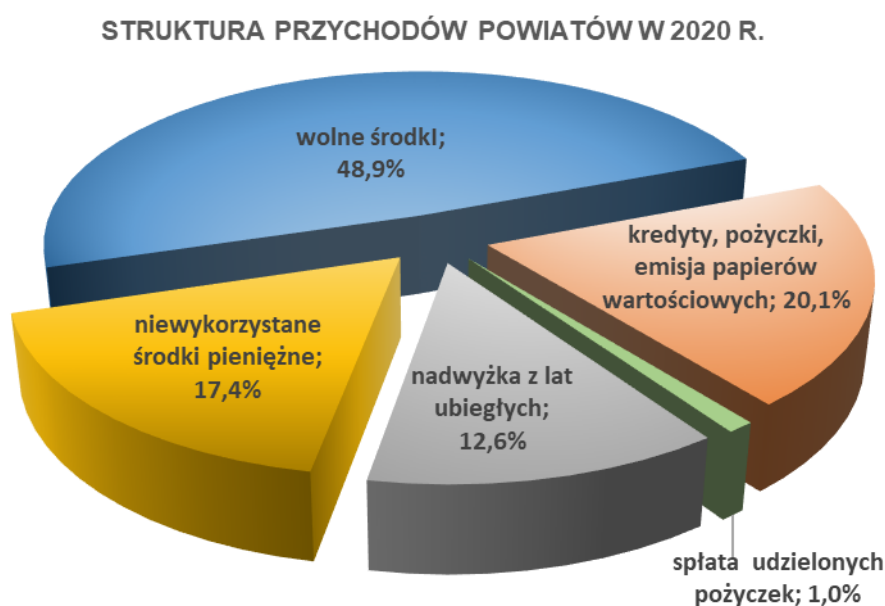
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, 70,7% stanowią powiaty, w których wynik w relacji do dochodów jest poniżej 10%.

Natomiast, wśród powiatów z deficytem budżetowym, 68,4% stanowią powiaty, w których wynik w relacji do dochodów wynosi poniżej 5%.

4. Przychody i rozchody powiatów

Powiaty w 2020 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 3.887.551 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 1.099.607 tys. zł.

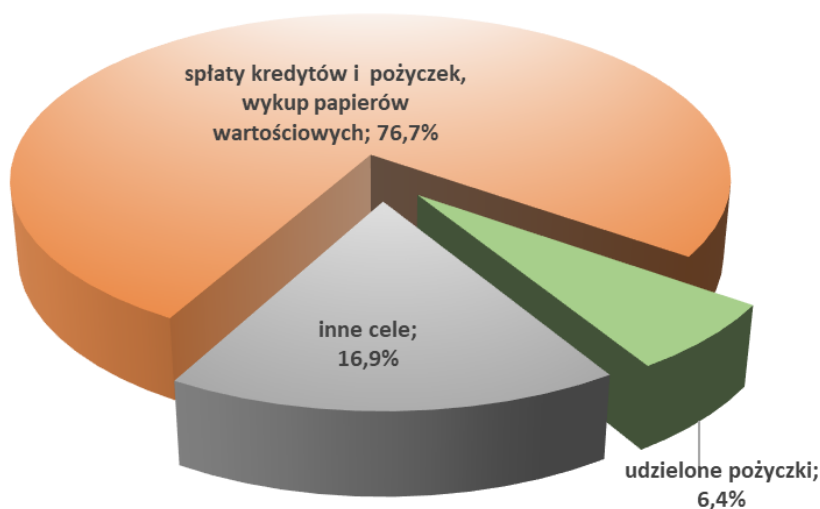
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. w strukturze przychodów ogółem, łącznie 99% stanowiły przychody z tytułu wolnych środków (48,9%), kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych (20,1%), niewykorzystane środki pieniężne (17,4%) oraz nadwyżka z lat ubiegłych (12,6%).

Przychody z tytułu wolnych środków, które zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, należy rozumieć jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, zmniejszyły się o 3,5%.

Przychody z kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych w 2020 roku, w porównaniu do roku 2019, zmniejszyły się o 16,8%.

STRUKTURA ROZCHODÓW POWIATÓW W 2020 R.

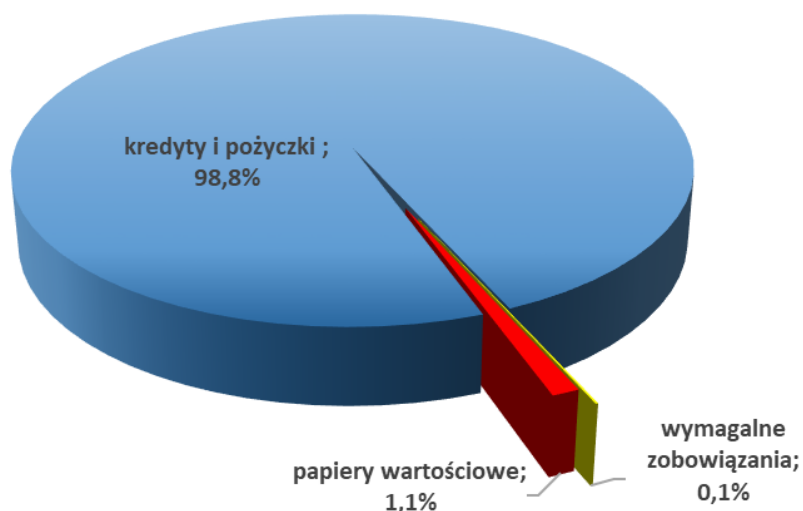
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

W rozchodach powiatów największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych, które stanowiły 76,7% rozchodów ogółem i były niższe niż przychody z kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych o 7,6%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów

W 2020 roku zobowiązania powiatów wyniosły 6.505.460 tys. zł. W strukturze zobowiązań powiatów największy udział miały kredyty i pożyczki (98,8%).

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ POWIATÓW W 2020 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2020 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2019	2020	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych	6 580 247	6 505 460	98,9
papiery wartościowe	73 745	68 935	93,5
w tym: długoterminowe	73 745	68 935	93,5
kredyty i pożyczki	6 502 806	6 432 746	98,9
w tym: długoterminowe	6 488 337	6 429 844	99,1
wymagalne zobowiązania	3 697	3 780	102,2
w tym: z tytułu dostaw towarów i usług	69	37	53,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Na koniec 2020 r., w porównaniu do 2019 r., zadłużenie ogółem powiatów było niższe o 1,1%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 1,1%.

Zadłużenie z tytułu papierów wartościowych było niższe o 6,5% od zadłużenia w 2019 roku, natomiast z tytułu zobowiązań wymagalnych wyższe o 2,2%.

W 2020 r. udział zadłużenia powiatów w dochodach ogółem powiatów wynosił 18,8%.

Zadłużenie bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 305 powiatach.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem powiatów wynosił 18,3%.

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2019	314	307	56	91	92	48	14	2	4
2020	314	305	74	107	70	42	7	2	3

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów w przedziale o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem stanowiła 82,3% powiatów zadłużonych.

W 2020 r., według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 24 listopada 2020 r.), indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniały 3 powiaty (1,0% powiatów).

6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych

W 2020 r. przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	75 372	77 759	72 464	93,2	96,1
w tym: dotacje z budżetu	22 849	23 211	22 360	96,3	97,9
Koszty	74 394	78 100	71 952	92,1	96,7
Podatek dochodowy od osób prawnych	241	18	49	272,2	20,3
Wpłaty do budżetu powiatów	39	0	93	-	238,5

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2020 r. wyniosły 72.464 tys. zł, w tym dotacje z budżetu wynosiły 22.360 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 93,2%, a dotacje w 96,3%.

W 2020 r., w porównaniu z danymi za 2019 r., przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zmniejszyły się o 3,9%, a dotacje z budżetu powiatów o 2,1%.

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2020 r., w relacji do kosztów wykazanych w 2019 r., zmniejszyły się o 3,3%.

Koszty powiatowych zakładów budżetowych wyniosły 71.952 tys. zł i były niższe o 7,9% od kwot planowanych. W 2020 r. powiatowe samorządowe zakłady budżetowe dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w wysokości 93 tys. zł.

W 2020 r. powiaty, w formie samorządowego zakładu budżetowego, realizowały zadania i osiągnęły przychody w działach: Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej (65,8% przychodów ogółem), Transport i łączność (19,9% przychodów ogółem), Pomoc społeczna (9,3% przychodów ogółem), Gospodarka mieszkaniowa (3,9% przychodów ogółem) oraz Kultura fizyczna (1,1% przychodów ogółem).

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	75 372	77 759	72 464	93,2	96,1
z tego:					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	43 886	49 649	47 646	96,0	108,6
Transport i łączność	16 843	15 462	14 437	93,4	85,7
Pomoc społeczna	6 839	7 755	6 749	87,0	98,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Kultura fizyczna	4 049	2 769	770	27,8	19,0
Gospodarka mieszkaniowa	3 755	2 124	2 862	134,7	76,2

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów dział Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej stanowił 65,0%, Transport i łączność – 20,0%, Pomoc społeczna – 9,2% Gospodarka mieszkaniowa – 3,9% oraz Kultura fizyczna – 1,9%.

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	74 394	78 100	71 952	92,1	96,7
z tego:					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	43 123	49 899	46 749	93,7	108,4
Transport i łączność	16 721	15 519	14 419	92,9	86,2
Pomoc społeczna	6 827	7 755	6 614	85,3	96,9
Kultura fizyczna	4 001	2 500	1 400	56,0	35,0
Gospodarka mieszkaniowa	3 722	2 427	2 770	114,1	74,4

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 1.448 tys. zł na początku roku do wysokości 2.127 tys. zł na koniec roku.

7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych

W świetle przepisu art. 229 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821, z późn. zm.) art. 223 ustawy o finansach publicznych ma również zastosowanie w powiatach do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, powiaty zrealizowały w 2020 r. dochody w wysokości 41.048 tys. zł, co stanowiło 55,8% dochodów planowanych. Dochody wykonane w 2020 r. były niższe o 34,5% od dochodów wykonanych w 2019 r.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	62 701	73 601	41 048	55,8	65,5
Wydatki	62 201	74 069	41 269	55,7	66,3
w tym : wpłaty do budżetu	2 716	2 788	3 359	120,5	123,7

Zródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 41.269 tys. zł i były niższe o 44,3% niż planowano, a dokonane wpłaty do budżetu powiatów były wyższe o 20,5% niż zakładano to w planie na 2020 r. W porównaniu do 2019 r., wydatki powiatów na wydzielonych rachunkach zmniejszyły się o 33,7%, a wpłaty do budżetów powiatów wzrosły się o 23,7%.

Stan środków obrotowych na wydzielonych rachunkach dochodów zmniejszył się z 2.030 tys. zł na początku roku do wysokości 1.808 tys. zł tj. o 10,9% na koniec 2020 r.

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiórce dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	93 894 371	100 747 829	100 314 429	99,6	106,8
Wydatki	96 885 456	110 861 883	103 502 168	93,4	106,8
Wynik	-2 991 085	-10 114 054	-3 187 739		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., miasta na prawach powiatu osiągnęły dochody w kwocie 100.314.429 tys. zł. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 103.502.168 tys. zł.

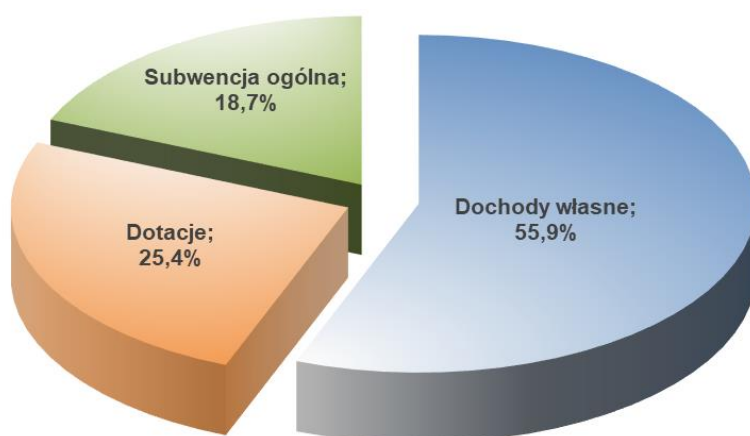
Miasta na prawach powiatu zamknęły swoje budżety deficytem w wysokości 3.187.739 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 10.114.054 tys. zł.

1. Dochody miast na prawach powiatu

1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowiły 55,9%, dotacje 25,4%, a subwencja ogólna 18,7%.

Struktura dochodów miast na prawach powiatu w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w stosunku do roku 2019, zwiększył się udział dotacji w dochodach ogółem o 2,3 punktu procentowego, subwencji o 0,5 punktu procentowego, natomiast udział dochodów własnych zmniejszył się o 2,8 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody ogółem miast na prawach powiatu w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., wzrosły o 6,8%. Dynamika dochodów własnych wynosiła 101,8%, dotacji 117,2%, a subwencji ogólnej 109,8%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 101,2% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji w 96,0% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	93 894 371	100 747 829	100 314 429	99,6	100,0	106,8
z tego:						
Dochody własne	55 060 799	55 437 619	56 075 155	101,2	55,9	101,8
z tego:						
podatek dochodowy od osób prawnych	2 614 298	2 410 090	2 605 179	108,1	2,6	99,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	24 861 285	23 874 664	24 162 402	101,2	24,1	97,2
podatek rolny	21 687	21 886	21 653	98,9	0,0	99,8
podatek od nieruchomości	9 023 382	9 218 111	9 226 682	100,1	9,2	102,3
podatek leśny	4 595	4 596	4 578	99,6	0,0	99,6
podatek od środków transportowych	352 484	341 201	347 092	101,7	0,3	98,5
podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	29 870	26 775	30 284	113,1	0,0	101,4
podatek od spadków i darowizn	179 242	152 283	171 080	112,3	0,2	95,4
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 604 255	1 432 711	1 590 781	111,0	1,6	99,2
opłata skarbową	323 161	298 837	312 002	104,4	0,3	96,5
opłata eksploatacyjna	9 814	9 452	9 983	105,6	0,0	101,7
opłata targowa	21 707	19 448	17 643	90,7	0,0	81,3
dochody z majątku	3 902 046	4 208 563	4 061 242	96,5	4,0	104,1
pozostałe dochody	12 112 974	13 419 002	13 514 554	100,7	13,5	111,6

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem z tego:	21 715 537	26 514 874	25 447 767	96,0	25,4	117,2
Dotacje celowe ogółem	16 928 613	20 941 207	20 706 396	98,9	20,6	122,3
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 786 924	5 573 667	4 741 371	85,1	4,7	99,0
Subwencja ogólna	17 118 034	18 795 335	18 791 507	100,0	18,7	109,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Najistotniejszymi źródłami dochodów własnych w 2020 r. były: dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiące w strukturze tych dochodów 43,1%, pozostałe dochody stanowiące 24,1% oraz dochody z podatku od nieruchomości stanowiące 16,5%.

W 2020 r. udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił: w części gminnej 38,16%, w części powiatowej 10,25%.

W 2020 r. udziały miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w części gminnej i w części powiatowej, wynosiły łącznie 24.162.402 tys. zł i były niższe o 2,8% niż w 2019 r.

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., miasta na prawach powiatu zrealizowały niższe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych o 0,3%, z tytułu podatku od nieruchomości wyższe o 2,3%, a pozostałe dochody wyższe o 11,6%.

Na niższe wpływy z podatku od spadków i darowizn miały wpływ zmiany wprowadzone w ustawie o podatku od spadków i darowizn, polegające na zdefiniowaniu jako zstępnych (zaliczanych do I grupy podatkowej) osób przebywających w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej. W efekcie tej zmiany, nieodpłatne nabycie majątku przez osoby wymienione w art. 14 ust. 4a ww. ustawy jest opodatkowane na korzystniejszych warunkach.

Na poziom wpływów z podatku od spadku i darowizn miało też wpływ wprowadzone (od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r.) zwolnienie darowizn rzeczy lub praw majątkowych otrzymanych na przeciwdziałanie COVID-19, albo na cele związane z prowadzeniem placówki oświatowej, w przypadku darowizny komputerów przenośnych.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2020 r. do budżetów miast na prawach powiatu nie wpłynęła kwota 737.391 tys. zł, co stanowiło 0,7% dochodów ogółem. Natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych kwota ta stanowiła 1,3%.

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2020 r. ulg i zwolnień prezentuje poniższe zestawienie:

DOCHODY OGÓŁEM

Wyszczególnienie	Wykonanie	z tego:					Wskaźnik (3:2)
		RAZEM ULGI (4+5+6+7)	Obniżenie górných stawek podatków	Ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	
tys. zł							%%
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM	100 314 429	737 391	459 989	148 980	28 187	100 235	0,7
DOCHODY WŁASNE, w tym:	56 075 155	737 391	459 989	148 980	28 187	100 235	1,3
podatek rolny	21 653	730	624	8	18	80	3,4
podatek od nieruchomości	9 226 682	456 854	200 999	145 008	25 266	85 581	5,0
podatek leśny	4 578	24	0	22	2	0	0,5
podatek od środków transportowych	347 092	259 326	258 003	97	422	804	74,7
podatek od dział. gosp. osób fiz., opłacany w formie karty podatkowej	30 284	463	0	0	37	426	1,5
podatek od spadków i darowizn	171 080	5 852	0	0	868	4 984	3,4
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 590 781	365	0	0	17	348	0,0
wpływy z opłaty skarbowej	312 002	7	0	0	7	0	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	9 983	0	0	0	0	0	0,0
wpływy z opłaty targowej	17 643	24	0	0	0	24	0,1
dochody z majątku	4 061 242	0	0	0	0	0	0,0
pozostałe dochody	13 514 554	13 744	362	3 844	1 551	7 987	0,1

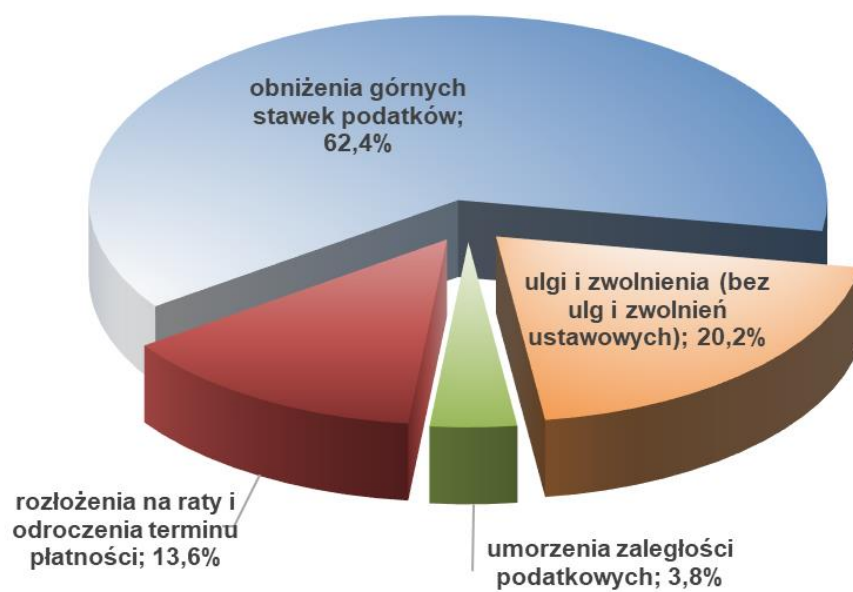
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

Na łączną kwotę udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2020 r. ulg i zwolnień złożyły się następujące skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiące 62,4%,

- ulgi i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiące 20,2%,
- umorzeń zaległości podatkowych stanowiące 3,8%,
- rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiące 13,6%.

Struktura ulg w miastach na prawach powiatu w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych 56,1% stanowiły skutki obniżenia stawek w podatku od środków transportowych, a 43,7% skutki obniżenia stawek w podatku od nieruchomości.

W łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) 97,3% stanowiły skutki ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości.

Najwięcej umorzeń zaległości podatkowych miasta na prawach powiatu dokonały w podatku od nieruchomości (89,6%).

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miały podatek od nieruchomości (85,4%) i podatek od spadków i darowizn (5,0%).

W 2020 r. rada gminy mogła wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia z podatku od nieruchomości wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 (art.15p w ustawie o COVID-19), przy czym rady gmin samodzielnie podejmowały decyzje o zastosowaniu i zakresie wsparcia wobec przedsiębiorców.

1.2.2. Subwencja ogólna

W 2020 r. z tytułu subwencji ogólnej na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w łącznej wysokości 18.548.951 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu i 110,0% kwot przekazanych z tego tytułu w 2019 r.

Na powyższą kwotę subwencji składały się środki z tytułu:

- części oświatowej w wysokości	-	17.279.540 tys. zł,
- części wyrównawczej w wysokości	-	301.591 tys. zł,
- części równoważącej w wysokości	-	956.629 tys. zł,
- części rekompensującej w wysokości	-	11.191 tys. zł.

Należy mieć na uwadze, że miasta na prawach powiatu realizują zadania zarówno gminy, jak i powiatu. Miasta na prawach powiatu uzyskują dochody z analogicznych źródeł jak wszystkie inne gminy, ale również ze źródeł właściwych dla innych powiatów. Także poszczególne części subwencji ogólnej są ustalane i przekazywane tym miastom odrębnie jako gminie i jako powiatowi.

W 2020 r. część wyrównawczą subwencji otrzymało 29 miast na prawach powiatu, z tego 17 miast zarówno w części gminnej, jak i powiatowej na kwotę 281.501 tys. zł, 2 miasta wyłącznie w części gminnej na kwotę 3.215 tys. zł i 10 miast wyłącznie w części powiatowej na kwotę 16.875 tys. zł.

Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymały wszystkie miasta na prawach powiatu. Wszystkie miasta otrzymały tę część subwencji ogólnej w części powiatowej na łączną kwotę 846.564 tys. zł, a 50 miast dodatkowo w części gminnej na łączną kwotę 110.065 tys. zł.

Miasta na prawach powiatu, na obszarze których znajdują się specjalne strefy ekonomiczne - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw – mogły otrzymać część rekompensującą subwencji ogólnej z przeznaczeniem na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2020 r. część rekompensującą subwencji ogólnej otrzymały 3 miasta na prawach powiatu, tj. Wałbrzych, Legnica i Gliwice. Środki z tytułu tej części subwencji ogólnej, w łącznej kwocie 11.191 tys. zł, zostały przekazane na rachunki tych miast.

W 2020 r. miasta na prawach powiatu otrzymały także środki:

- 1) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę 55.113 tys. zł - 60 miast na prawach powiatu;
- 2) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:

- na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 143.346 tys. zł – 19 miast na prawach powiatu,
- na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 19.098 tys. zł – 14 miast na prawach powiatu,
- na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu, kwotę 25.000 tys. zł.

Środki z powyższych rezerwy zostały rozdysponowane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sposób uzgodniony ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a w przypadku drugiej z wymienionych rezerw, także z ministrem właściwym do spraw transportu.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Część oświatowa subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2020 r., przekazana została w wysokości 17.201.112 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z „Kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020” przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych – na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – rozdysponował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 78 428 tys. zł (30,9 % łącznej kwoty wymienionej rezerwy).

Środki rezerwy zostały przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. – w kwocie 49.338 tys. zł,
- 2) pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek) publicznych prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego – w kwocie 356 tys. zł,
- 3) dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub z art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę - Prawo Oświatowe lub z art. 20 ww. ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 9.899 tys. zł,

- 4) dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych – w kwocie 12.254 tys. zł,
- 5) dofinansowanie doposażenia publicznych szkół i placówek prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego, w zakresie pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych budynkach, nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku adaptacji oraz pomieszczeń dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach – w kwocie 6.532 tys. zł,
- 6) korektę części oświatowej subwencji ogólnej z tytułu błędów statystycznych – w kwocie 49 tys. zł.

Na rachunki miast na prawach powiatu, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 17.279.540 tys. zł.

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku 2020, tj. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami samorządów terytorialnych są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

1.2.4 Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, w 2020 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w kwocie 25.447.767 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,

- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

zrealizowano w kwocie 24.803.740 tys. zł,

2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:

- własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- pozostałe własne,
- z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

zrealizowano w kwocie 4.179.552 tys. zł,

3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 417.862 tys. zł,

4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 2.179 tys. zł,

5) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 10.713 tys. zł,

6) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 83.543 tys. zł,

7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 10.421 tys. zł,

8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 119.307 tys. zł.

Realizacja dochodów z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w roku 2020 r. jest na poziomie roku 2019 co wynika z faktu, że jednostki samorządu terytorialnego realizują obecnie zasadnicze części swoich głównych projektów w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020, co spowodowało uruchomienie zwiększonych środków finansowych na ten cel.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za rok 2020 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019		Wykonanie 2020		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	21 715 537	17 297 295	25 447 767	21 063 186	117,2	121,8
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 786 924	671 192	4 741 371	701 701	99,0	104,5
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	14 658 759	14 584 023	18 324 163	18 262 760	125,0	125,2
- na zadania własne, w tym:	1 666 502	1 587 292	1 687 496	1 610 270	101,3	101,4
- dotacje na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowane z budżetu państwa w ramach programów rządowych	4 294	4 294	4 992	4 992	116,3	116,3
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	56 495	53 179	50 710	49 457	89,8	93,0
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	380 499	378 001	420 042	417 862	110,4	110,5
- na pomoc finansową udzieloną między jedn. samorządu terytorialnego	70 714	13 477	94 257	10 713	133,3	79,5
- z funduszy celowych	95 644	10 131	129 728	10 421	135,6	102,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji ogółem zwiększyły się w 2020 r., w porównaniu do 2019 r. o 17,2%.

Szczególnie wysoki wzrost - o 35,6,0 % - nastąpił w dotacjach celowych przekazywanych miastom na prawach powiatu na zadania realizowane przy udziale środków z funduszy celowych. Wyższe wykonanie dotacji tj. o 33,3% wystąpiło także na zadania realizowane dzięki pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego. Także wyższe wykonanie dotacji tj. o 10,4% nastąpiło również na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków

zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w roku 2020 zostały zrealizowane w wysokości 4.741.371 tys. zł, z czego dotacje na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 701 701 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 4.039.670 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące stanowiły 14,8%, a na zadania inwestycyjne 85,2% otrzymanych dotacji przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 2020 roku.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	4 786 924	5 573 667	4 741 371	85,1	99,0	868 255	701 701	80,8
Rolnictwo i łowiectwo	18 449	31 881	20 376	63,9	110,4	0	0	0,0
Transport i łączność	2 991 053	3 210 114	2 890 109	90,0	96,6	22 892	17 252	75,4
Gospodarka mieszkaniowa	65 279	256 612	134 356	52,4	205,8	3 889	1 278	32,9
Administracja publiczna	61 528	68 299	56 796	83,2	92,3	48 197	38 496	79,9
Różne rozliczenia	48 566	30 194	48 873	161,9	100,6	3 708	3 451	93,1
Oświata i wychowanie	525 184	591 425	451 088	76,3	85,9	322 499	256 470	79,5
Pomoc społeczna	128 353	164 631	130 080	79,0	101,3	139 941	107 559	76,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	150 251	211 036	180 689	85,6	120,3	194 612	165 690	85,1
Rodzina	52 637	86 093	71 725	83,3	136,3	73 108	61 986	84,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	395 174	455 905	371 108	81,4	93,9	16 290	14 378	88,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	168 512	218 993	187 352	85,6	111,2	9 359	8 449	90,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. najwięcej tych środków przekazano w działach:

- Transport i łączność – 2.890.109 tys. zł (61,0% dotacji) z przeznaczeniem głównie na inwestycje na drogach publicznych w miastach na prawach powiatu oraz na organizację lokalnego transportu zbiorowego;
- Oświata i wychowanie – 451.088 tys. zł (9,5% dotacji) w tym na wydatki bieżące przeznaczono kwotę 256.470 tys. zł głównie na realizację zadań przez technika oraz w zakresie pozostałej działalności a na wydatki inwestycyjne kwotę 194.618 tys. zł głównie na realizację inwestycji dotyczących techników, przedszkoli oraz w zakresie szkół podstawowych;
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 371.108 tys. zł (7,8% dotacji) środki wydatkowane głównie na zadania inwestycyjne w zakresie ochrony powietrza i klimatu, gospodarki ściekowej i ochrony wód, utrzymania zieleni w miastach i gminach oraz w zakresie oświetlenia ulic, placów i dróg;
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 187.352 tys. zł (4,0% dotacji) wydatki w tym dziale zostały zrealizowane głównie na zadania inwestycyjne w zakresie pozostałej działalności, ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, muzeów, domów i ośrodków kultury oraz teatrów.

Przekazane dotacje w ww. działach wynosiły 3.899.657 tys. zł i stanowiły 82,3% dotacji.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe w 2020 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	14 658 759	18 429 900	18 324 163	99,4	125,0	18 340 105	18 262 760	99,6
z tego:								
Zadania gminne,								
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	3 937	4 027	4 024	99,9	102,2	4 027	4 024	99,9
Administracja publiczna	146 990	145 294	139 428	96,0	94,9	145 294	139 428	96,0

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	72 957	68 951	66 463	96,4	91,1	68 951	66 463	96,4
Oświata i wychowanie	78 965	107 439	104 772	97,5	132,7	107 439	104 772	97,5
Ochrona zdrowia	4 524	7 450	6 949	93,3	153,6	5 687	5 494	96,6
Pomoc społeczna	185 239	192 545	186 298	96,8	100,6	190 426	184 959	97,1
Rodzina	12 404 191	15 920 356	15 878 365	99,7	128,0	15 920 127	15 878 136	99,7
Zadania powiatowe, w tym:	1 761 724	1 980 065	1 934 111	97,7	109,8	1 894 403	1 875 753	99,0
Gospodarka mieszkaniowa	101 556	89 113	84 552	94,9	83,3	88 540	83 980	94,8
Działalność usługowa	70 470	78 631	78 143	99,4	110,9	77 967	77 480	99,4
Administracja publiczna	9 988	9 079	8 737	96,2	87,5	9 079	8 737	96,2
Obrona narodowa	9 092	9 255	9 221	99,6	101,4	98 186	8 154	99,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 150 119	1 308 978	1 280 589	97,8	111,3	1 236 534	1 232 673	99,7
Wymiar sprawiedliwości	30 988	31 212	30 769	98,6	99,3	31 212	30 769	98,6
Ochrona zdrowia	129 279	160 093	154 764	96,7	119,7	149 630	147 047	98,3
Pomoc społeczna	52 191	53 579	52 694	98,3	101,0	53 162	52 303	98,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	83 374	93 546	90 104	96,3	108,1	93 513	90 071	96,3
Rodzina	115 649	134 208	132 903	99,0	115,0	134 208	132 903	99,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2020 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w części dotyczącej zadań gminnych wynosiły 16.390.052 tys. zł, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w wysokości 16.387.007 tys. zł,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w wysokości 3.046 tys. zł.

Dotacje celowe z budżetu państwa w roku 2020 na zadania z zakresu administracji rządowej w miastach na prawach powiatu, w porównaniu do roku 2019, wzrosły o 25,0%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w 99,4% planu.

W dotacjach na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w części gminnej, najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu działu:

- Rodzina (96,9%). W 2020 r. dotacje te przekazano w kwocie 15.878.365 tys. zł. Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci oraz na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
- Na zadania realizowane w dziale Pomoc społeczna przekazano z budżetu państwa kwotę 186.298 tys. zł głównie z przeznaczeniem na wydatki bieżące i inwestycyjne w rozdziale ośrodki wsparcia, a także na wydatki bieżące w zakresie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz na ośrodki pomocy społecznej.
- W dziale Administracja publiczna przekazano z budżetu państwa kwotę 139.428 tys. zł, głównie na realizację zadań bieżących w zakresie rozdziału Urzędy wojewódzkie oraz rozdziału Spis powszechny i inne.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej zrealizowano w kwocie 1.934.111 tys. zł, przy czym dotacje na zadania bieżące wyniosły 1.875.753 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 58.358 tys. zł.

W dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami w części powiatowej, największe kwoty przekazano w dziale:

- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w tym dziale Miasta na prawach powiatu otrzymały dotacje w kwocie 1.280.589 tys. zł (66,2% dotacji ogółem). Były one przeznaczone głównie na wydatki bieżące i inwestycyjne realizowane w rozdziale Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej oraz na wydatki bieżące w rozdziale Zarządzanie kryzysowe.
- W dziale Ochrona zdrowia, dotacje przekazano w kwocie 154.764 tys. zł (8,0%), jako wydatki bieżące z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego oraz na wydatki bieżące i inwestycyjne w rozdziale Szpitale ogólne co jest związane ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19.
- W dziale Rodzina przekazano dotacje w wysokości 132.903 tys. zł (6,9%), które przeznaczone zostały na wydatki bieżące w rozdziale Rodziny zastępcze z przeznaczeniem na rodzinne domy dziecka i rodziny pomocowe oraz na rodziny zastępcze, w rozdziale Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w tym na usamodzielnienie osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz w rozdziale Wspieranie rodzin.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w kwocie dotacji ogółem z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej, w miastach na prawach powiatu w 2020 r., w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Administracja publiczna	0,9	0,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,4	0,4	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	0,6	0,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	0,0	0,0	47,8	100,0	79,1	20,9
Pomoc społeczna	1,1	1,1	44,0	100,0	99,3	0,7
Rodzina	96,9	96,9	7,5	100,0	100,0	0,0
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	97,0	3,0
Gospodarka mieszkaniowa	4,4	4,5	1,0	100,0	99,3	0,7
Działalność usługowa	4,0	4,1	1,1	100,0	99,2	0,8
Administracja publiczna	0,5	0,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	66,2	65,7	82,1	100,0	96,3	3,7
Wymiar sprawiedliwości	1,6	1,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	8,0	7,8	13,2	100,0	95,0	5,0
Pomoc społeczna	2,7	2,8	0,7	100,0	99,3	0,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4,7	4,8	0,1	100,0	100,0	0,0
Rodzina	6,9	7,1	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu w 2020 r., według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem z tego:	1 666 502	1 743 250	1 687 496	96,8	101,3	1 654 875	1 610 270	97,3
Zadania gminne w tym:	1 423 862	1 471 649	1 426 117	96,9	100,2	1 447 455	1 404 858	97,1
Transport i łączność	3 267	480	480	100,0	14,7	0	0	0,0
Różne rozliczenia	11 194	12 198	12 203	100,0	109,0	12 120	12 125	100,0
Oświata i wychowanie	516 178	545 149	542 443	99,5	105,1	542 218	540 511	99,7
Pomoc społeczna	800 690	832 357	798 728	96,0	99,8	831 558	798 241	96,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	46 421	42 831	36 424	85,0	78,5	42 831	36 424	85,0
Rodzina	33 208	33 978	32 321	95,1	97,3	17 452	17 169	98,4
Kultura fizyczna	7 500	331	331	100,0	4,4	0	0	0
Zadania powiatowe w tym:	242 640	271 601	261 379	96,2	107,7	207 420	205 412	99,0
Transport i łączność	47 111	59 506	51 292	86,2	108,9	0	0	0
Oświata i wychowanie	5 310	9 613	8 921	92,8	168,0	9 313	8 621	92,6
Ochrona zdrowia	1 158	3 810	3 810	100,0	328,9	1 319	1 319	100,0
Pomoc społeczna	180 230	198 627	197 313	99,3	109,5	196 754	195 441	99,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2020 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne w części dotyczącej zadań gminnych wyniosły 1.426.117 tys. zł.

Z kwoty tej 1.404.858 tys. zł, tj. 98,5% stanowiły dotacje na zadania bieżące, a dotacje na zadania inwestycyjne stanowiły – 21.259 tys. zł, tj. 1,5%.

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 84,5% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 15,5% zadań powiatowych.

W łącznej kwocie dotacji na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu, dotacje na zadania gminne stanowiły 87,2%, a na zadania powiatowe 12,8%.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w części gminnej dotacje na bieżące zadania własne, przeznaczone były przede wszystkim na:

- pomoc społeczną – 798.241 tys. zł (56,8%) kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej. Dotacje te stanowiły 49,6% łącznej kwoty tych dotacji na zadania własne bieżące dla miast na prawach powiatu. Dotacje na zadania gminne w dziale

Pomoc społeczna przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków stałych z pomocy społecznej, zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ośrodki pomocy społecznej oraz na składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz na osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej;

- w dziale Oświata i wychowanie dotacje na zadania bieżące gminne zostały wykonane w wysokości 540.511 tys. zł (38,5%) kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej. Dotacje te stanowiły 33,6% łącznej kwoty tych dotacji na zadania własne bieżące dla miast na prawach powiatu i zostały przeznaczone na zadania realizowane przez przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, stołówki szkolne i przedszkolne oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych;
- w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza dotacje na zadania gminne zostały wykonane w wysokości 36.424 tys. zł (2,6%) kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej. Dotacje te stanowiły 2,3% łącznej kwoty tych dotacji na zadania własne bieżące dla miast na prawach powiatu i zostały przeznaczone na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym.

W części powiatowej dotacje w dziale Pomoc społeczna na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu przekazane zostały w wysokości 195.441 tys. zł i stanowiły 95,1% kwoty wykonanych dotacji w części powiatowej. Przeznaczone zostały głównie na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej, ośrodki wsparcia oraz na jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 77.225 tys. zł, z tego:

- na zadania gminne – 21.259 tys. zł,
- na zadania powiatowe – 55.966 tys. zł.

Od 2019 r., mechanizmem wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w budowie, przebudowie bądź remoncie dróg publicznych jest Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Z chwilą utworzenia tego funduszu sposób dofinansowania dróg samorządowych uległ zmianie tj. zmniejszeniu uległy dotacje z budżetu państwa na rzecz zwiększenia wydatkowania na ten cel środków z państwowego funduszu celowego, jakim jest Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

Strukturę dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

zestawienie:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	98,5	1,5
Transport i łączność	0,0	0,0	2,3	100,0	0,0	100,0
Różne rozliczenia	0,9	0,9	0,4	100,0	99,4	0,6
Oświata i wychowanie	38,0	38,5	9,1	100,0	99,6	0,4
Pomoc społeczna	56,0	56,8	2,3	100,0	99,9	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,6	2,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Rodzina	2,6	1,2	71,3	100,0	53,1	46,9
Kultura fizyczna	0,0	0,0	1,6	100,0	0,0	100,0
Pozostałe działy	0,2	0,0	13,2	100,0	12,2	87,8
Zadania powiatowe z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	78,6	21,4
Transport i łączność	19,6	0,0	91,6	100,0	0,0	100,0
Oświata i wychowanie	3,4	4,2	0,5	100,0	96,6	3,4
Ochrona zdrowia	1,5	0,6	4,4	100,0	34,6	65,4
Pomoc społeczna	75,5	95,1	3,3	100,0	99,1	0,9
Pozostałe działy	0,0	0,0	0,0	100,0	73,3	26,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje celowe na pomoc finansową udzieloną między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2020 r. łączny udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wyniósł 0,7%.

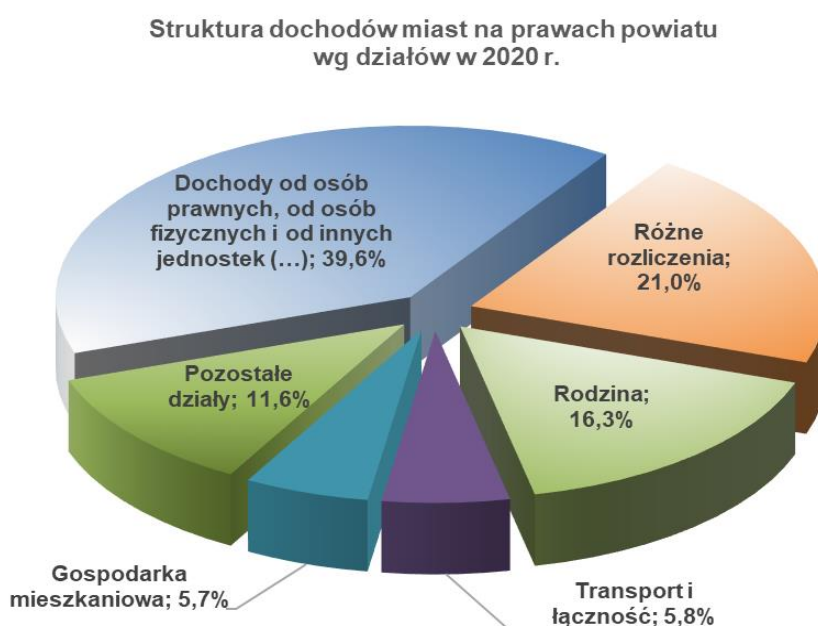
Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, z tytułów o których mowa wyżej, wyniosła 694.737 tys. zł. Dotacje te przeznaczono w szczególności:

- 1) na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przekazane dotacje w wysokości 420.042 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów:

- Transport i łączność 277.628 tys. zł (66,0% tych dotacji), zawierane w tym dziale porozumienia dotyczyły przede wszystkim zadań związanych z organizowaniem lokalnego transportu zbiorowego oraz dróg publicznych w miastach na prawach powiatu,
 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 41.222 tys. zł (9,8% tych dotacji) przekazane w szczególności na działalność powiatowych urzędów pracy, rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, oraz na zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności,
 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 32.831 tys. zł (7,8% tych dotacji) zawierane w tym dziale porozumienia dotyczyły pozostałych działań związanych z gospodarką odpadami, gospodarką odpadami komunalnymi oraz działań dotyczących schronisk dla zwierząt,
 - Oświata i wychowanie 20.920 tys. zł (5,0%) przekazane na przedszkola oraz na Placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.
- 2) z funduszy celowych zostały przekazane dotacje w wysokości 129.728 tys. zł.
W kwocie tych dotacji, największy udział miały dotacje w działach:
- Kultura fizyczna 68.848 tys. zł (53,1% tych dotacji), które przeznaczone zostały w szczególności na inwestycje w zakresie obiektów sportowych, instytucji kultury fizycznej oraz w rozdziale pozostała działalność;
 - Gospodarka mieszkaniowa 24.284 tys. zł (18,7%) przeznaczone w szczególności na zadania inwestycyjne w zakresie Towarzystw budownictwa społecznego oraz pozostałej działalności;
 - Transport i łączność 7.780 tys. zł (6,0%) przeznaczone na wydatki inwestycyjne w zakresie lokalnego transportu zbiorowego oraz dróg publicznych w miastach na prawach powiatu;
 - Oświata i wychowanie 6.803 tys. zł (5,2%) przeznaczone głównie na wydatki inwestycyjne w zakresie szkół podstawowych oraz liceów ogólnokształcących.
- 3) na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych przeznaczono dotacje w wysokości 94.257 tys. zł i dotyczyły realizacji zadań przede wszystkim w działach:
- Transport i łączność 31.926 tys. zł (33,9% tych dotacji), w ramach którego środki wydatkowano przede wszystkim na drogi publiczne w miastach na prawach powiatu oraz na drogi gminne;
 - Ochrona zdrowia 16.909 tys. zł (17,9%) dotacje wydatkowano na inwestycje realizowane w Szpitalach ogólnych oraz na wydatki bieżące w zakresie Izb wytrzeźwień;

- Gospodarka mieszkaniowa 15.856 tys. zł (16,8%) dotacje wydatkowane zostały na realizację zadań inwestycyjnych dotyczących gospodarki gruntami i nieruchomościami oraz różnych jednostek obsługi gospodarki mieszkaniowej.
- 4) na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 50.710 tys. zł. Dotacje te przekazano przede wszystkim w działach:
- Oświata i wychowanie 31.220 tys. zł (61,6%) na zadania bieżące w zakresie pozostałej działalności oraz na kształcenie i doskonalenie nauczycieli;
 - Administracja publiczna 6.114 tys. zł (12,0%) na wydatki bieżące związane z systemem powiadamiania ratunkowego oraz kwalifikacjami wojskowymi;
 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 4.210 tys. zł (8,3%) z przeznaczeniem na wydatki bieżące na pomoc dla repatriantów.

1.3. Dochody według działów

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2020 roku przez miasta na prawach powiatu najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (39,6%), Różne rozliczenia (21,0%), Rodzina (16,3%), Transport i łączność (5,8%) oraz Gospodarka mieszkaniowa (5,7%). Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 88,4% łącznej kwoty zrealizowanych dochodów przez miasta na prawach powiatu.

Dochody miast na prawach powiatu, według działów, które w strukturze dochodów ogółem mają największy udział przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	93 894 371	100 747 829	100 314 429	99,6	106,8
w tym:					
Transport i łączność	6 810 928	6 548 151	5 851 343	89,4	85,9
Gospodarka mieszkaniowa	5 771 436	5 966 070	5 732 248	96,1	99,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (...)	40 334 260	39 087 545	39 715 242	101,6	98,5
Różne rozliczenia	17 680 949	20 423 525	21 087 763	103,3	119,3
Rodzina	12 881 418	16 431 302	16 348 859	99,5	126,9

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia i w dziale Rodzina w 2020 r., w stosunku do 2019 r., wzrosły odpowiednio o 19,3% i o 26,9%. W dziale Różne rozliczenia 89,1% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa

W dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej w 2020 r. miasta na prawach powiatu zrealizowały plan w 101,6%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
OGÓŁEM	7 461,78	7 976,34
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	4 375,68	4 458,72
DOTACJE	1 725,73	2 023,44
SUBWENCJA OGÓLNA	1 360,37	1 494,18

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

W 2020 r. w miastach na prawach powiatu dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 7.976,34 zł i w stosunku do roku 2019 wzrosły o 6,9%.

Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta na prawach powiatu wynosił 14.744,45 zł, tj. 184,8% średnich dochodów w miastach na prawach powiatu, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 6.099,68 zł, tj. 76,5% średnich dochodów w miastach na prawach powiatu.

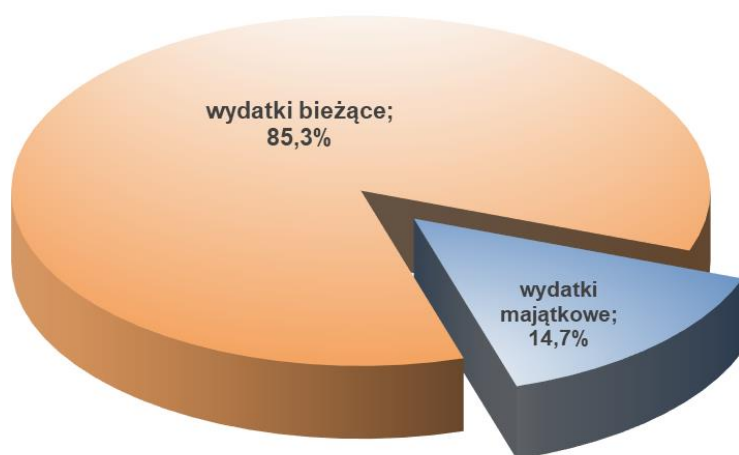
Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki miast na prawach powiatu

2.1. Struktura wydatków

W 2020 r. w strukturze wydatków ogółem miast na prawach powiatu, wydatki bieżące stanowiły 85,3%, a wydatki majątkowe 14,7%.

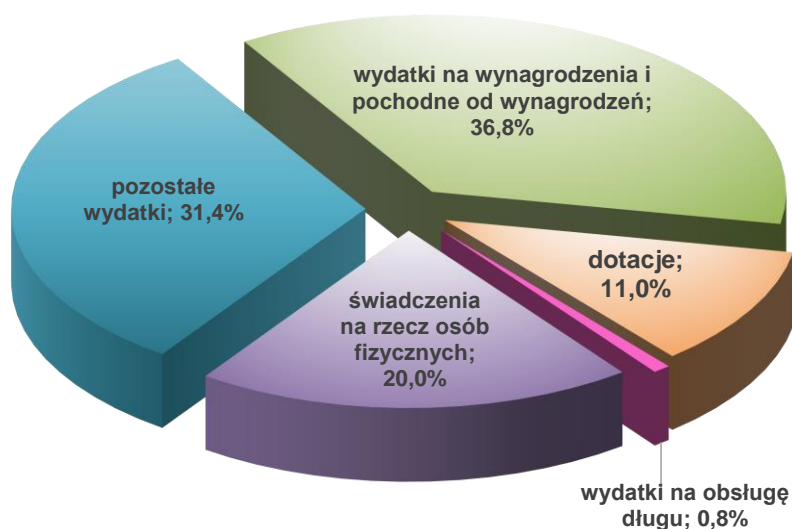
Struktura wydatków miast na prawach powiatu w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W wydatkach bieżących miast na prawach powiatu, wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stanowiły 36,8%, pozostałe wydatki 31,4%, świadczenia na rzecz osób fizycznych 20,0%.

**Struktura wydatków bieżących miast na prawach powiatu
w 2020 r.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2020 r. zostały zrealizowane w wysokości 103.502.168 tys. zł.

Wydatki miast na prawach powiatu według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	96 885 456	110 861 883	103 502 168	93,4	100,0	106,8
z tego:						
Wydatki majątkowe	15 897 732	18 627 864	15 226 010	81,7	14,7	95,8
w tym: inwestycyjne	14 663 147	17 364 077	14 059 453	81,0	13,6	95,9
Wydatki bieżące	80 987 724	92 234 019	88 276 158	95,7	85,3	109,0
z tego:						
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	30 131 325	33 213 744	32 508 280	97,9	31,4	107,9
dotacje	9 085 891	9 977 436	9 749 915	97,7	9,4	107,3
wydatki na obsługę długu	885 628	1 010 979	739 604	73,2	0,7	83,5
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	9 178	74 642	4 815	6,5	0,0	52,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych	14 162 882	17 749 968	17 614 520	99,2	17,0	124,4
pozostałe wydatki	26 712 821	30 207 250	27 659 024	91,6	26,7	103,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

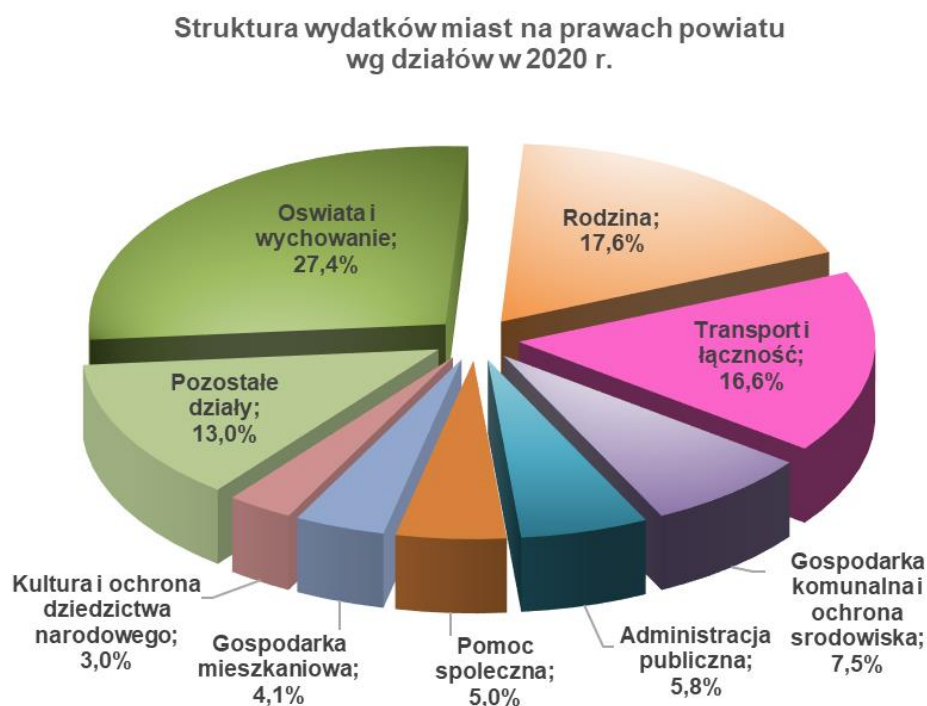
Miasta na prawach powiatu zrealizowały wydatki majątkowe w 2020 r. w kwocie 15.226.010 tys. zł, tj. o 4,2% niższej w stosunku do kwoty wydatków majątkowych zrealizowanych w 2019 r. Wydatki majątkowe zrealizowano w 81,7% kwoty zaplanowanej na 2020 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 92,3% wydatków majątkowych oraz 13,6% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2020 r. zostały zrealizowane w 95,7% i w porównaniu z 2019 r., były wyższe o 9,0%. W strukturze wydatków bieżących wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stanowiły 36,8% i były wyższe o 7,9%, w porównaniu do wydatków z tego tytułu poniesionych w 2019 r.

W 2020 r. wydatki miast na prawach powiatu na świadczenia na rzecz osób fizycznych były wyższe o 24,4%, niż w 2019 r.

2.3. Wydatki według działów

W 2020 r. w strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważały wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie (27,4%), Rodzina (17,6%), Transport i łączność (16,6%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7,5%), Administracja publiczna (5,8%), Pomoc społeczna (5,0%), Gospodarka mieszkaniowa (4,1%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (3,0%). Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 87,0% wydatków ogółem.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki miast na prawach powiatu według ważniejszych działów zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	
Ogółem	96 885 456	110 861 883	103 502 168	93,4	106,8
w tym:					
Oświata i wychowanie	26 594 621	29 425 493	28 387 609	96,5	106,7
Rodzina	14 578 527	18 389 318	18 201 774	99,0	124,9
Transport i łączność	17 679 688	19 328 785	17 230 210	89,1	97,5
Gospodarka mieszkaniowa	4 391 344	4 807 806	4 219 440	87,8	96,1
Administracja publiczna	5 918 454	6 439 358	5 955 920	92,5	100,6
Różne rozliczenia	1 621 626	2 435 941	1 929 565	79,2	119,0
Pomoc społeczna	4 946 125	5 347 646	5 148 505	96,3	104,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 840 598	8 553 432	7 740 693	90,5	113,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 138 508	3 302 360	3 058 200	92,6	97,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki w dziale Rodzina zostały zrealizowane w 99,0% planu i w porównaniu do 2019 r., były większe o 24,9%. Były to m.in. wydatki na świadczenia związane z realizacją rządowego programu „Rodzina 500+”, wydatki związane z Kartą Dużej Rodziny oraz wydatki ponoszone na tworzenie i funkcjonowanie żłobków.

W 2020 r. wpłat do budżetu państwa dokonało 30 miast na prawach powiatu. Jednostki te zrealizowały wpłaty w kwocie 1.772.237 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej na 2020 r. Wydatki te stanowiły 91,8% wydatków w dziale Różne rozliczenia. Wydatki w dziale Różne rozliczenia wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 19,0% i zostały wykonane w 79,2% planu.

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., dynamika wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wyniosła 113,2%.

W dziale Oświata i wychowanie w 2020 r. wydatki wzrosły o 6,7%, w stosunku do 2019 r., i zostały zrealizowane w 96,5% planu.

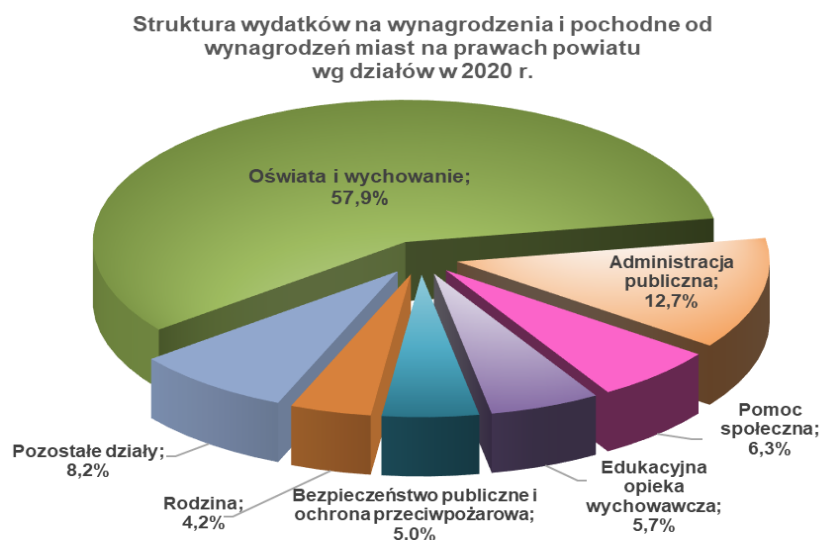
Wydatki w dziale Pomoc społeczna, w 2020 r. w porównaniu do 2019 r., były większe o 4,1% i zostały zrealizowane w 96,3% planu.

W dziale Transport i łączność wydatki zostały zrealizowane w 89,1% i w porównaniu do 2019 r. były mniejsze o 2,5%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów

W 2020 r. wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń zostały wykonane w wysokości 32.508.280 tys. zł i były wyższe o 7,9% od wykonanych tych wydatków w 2019 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie (57,9%), Administracja publiczna (12,7%), Pomoc społeczna (6,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (5,7%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (5,0%) oraz Rodzina (4,2%). Łącznie w tych działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 91,8% wszystkich wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń miast na prawach powiatu w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

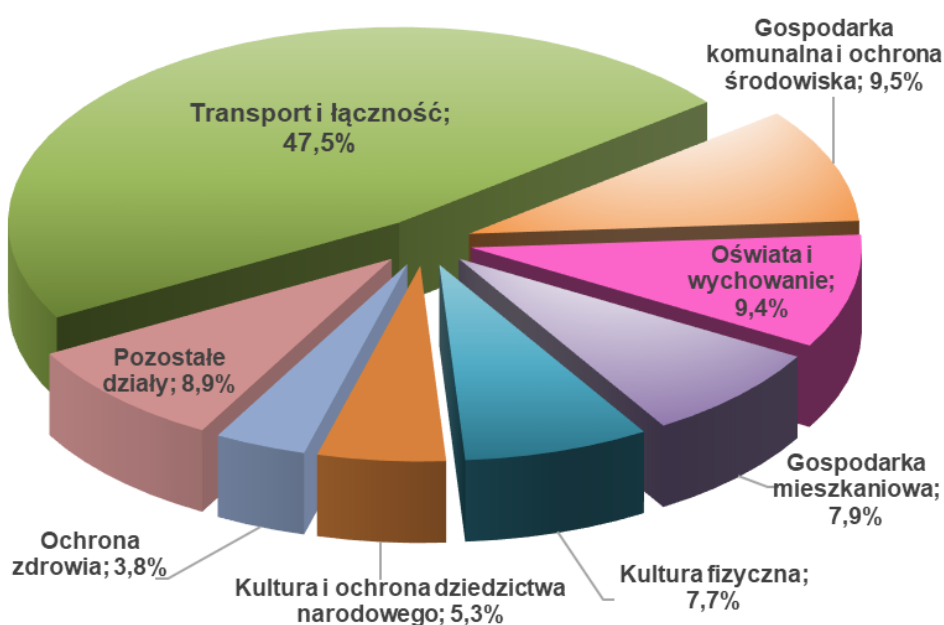
Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	30 131 325	33 213 744	32 508 280	97,9	107,9
w tym:					
Oświata i wychowanie	17 062 957	19 063 706	18 814 417	98,7	110,3
Administracja publiczna	4 009 425	4 304 433	4 124 450	95,8	102,9
Pomoc społeczna	1 913 114	2 092 076	2 036 180	97,3	106,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 774 977	1 885 652	1 846 232	97,9	104,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 472 807	1 622 911	1 614 207	99,5	109,6
Rodzina	1 300 120	1 407 380	1 366 537	97,1	105,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Struktura wydatków majątkowych miast na prawach powiatu wg działów w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (47,5%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (9,5%), Oświata i wychowanie (9,4%), Gospodarka mieszkaniowa (7,9%), Kultura fizyczna (7,7%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,3%) oraz Ochrona zdrowia (3,8%).

Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 91,1% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie wydatków majątkowych w działach, których udział w wydatkach ogółem jest największy prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	15 897 732	18 627 864	15 226 010	81,7	95,8
w tym:					
Transport i łączność	7 746 083	8 862 047	7 235 497	81,6	93,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 491 167	1 870 627	1 439 244	76,9	96,5
Oświata i wychowanie	1 654 749	1 664 589	1 424 973	85,6	86,1
Gospodarka mieszkaniowa	1 345 507	1 611 226	1 203 912	74,7	89,5
Kultura fizyczna	1 071 593	1 290 867	1 168 362	90,5	109,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	739 389	972 443	803 409	82,6	108,7
Ochrona zdrowia	487 693	597 052	571 107	95,7	117,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Miasta na prawach powiatu w 2020 r. wykonały wydatki majątkowe w wysokości 15.226.010 tys. zł, tj. na poziomie niższym o 4,2% niż wykonanie wydatków majątkowych w 2019 r.

Niższe wykonanie wydatków majątkowych w 2020 roku w porównaniu do 2019 roku zanotowano w takich działach jak Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Oświata i wychowanie, Gospodarka mieszkaniowa.

Wyższe wykonanie wydatków majątkowych wystąpiło w dziale Kultura fizyczna, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego i w dziale Ochrona zdrowia. Najwyższy wzrost wydatków majątkowych w porównaniu do wydatków w 2019 roku zanotowano w dziale Ochrona zdrowia w którym w porównaniu do 2019 roku poziom wydatków majątkowych był wyższy o 17,1%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
Wydatki ogółem z tego:	7 699,48	8 229,81
Wydatki majątkowe	1 263,39	1 210,67
Wydatki bieżące	6 436,09	7 019,13

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na dzień 31 grudnia 2019 r.

W 2020 r. wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 8.229,81 zł i w stosunku do 2019 r. wzrosły o 6,9%, przy czym wydatki majątkowe zmniejszyły się o 4,2%, a wydatki bieżące wzrosły o 9,1%.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta na prawach powiatu wynosiły 16.099,80 zł, tj. 195,6% średnich wydatków w miastach na prawach powiatu, zaś najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 5.678,79 zł, tj. 69,0% średnich wydatków w miastach na prawach powiatu.

Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2020 r. budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 3.187.739 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 10.114.054 tys. zł.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 31 miast na prawach powiatu, zaś deficyt wystąpił w 35 miastach na prawach powiatu.

Liczbę miast na prawach powiatu, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu					
	Razem	poniżej 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 – 20%	powyżej 20%
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	31	27	4	0	0	0
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	35	28	6	1	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

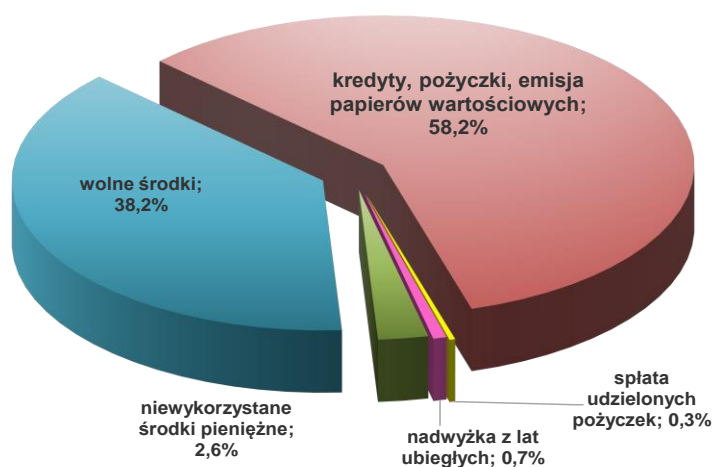
W 2020 r. miasta na prawach powiatu, które zamknęły swój budżet deficytem, stanowiły 53,0% wszystkich miast na prawach powiatu.

Wśród miast na prawach powiatu, których budżety zamknęły się deficytem, 80,0% stanowiły miasta, w których deficyt w relacji do dochodów ogółem wynosił poniżej 5,0%.

4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu

Miasta na prawach powiatu w 2020 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 15.165.508 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 3.443.043 tys. zł.

Struktura przychodów miast na prawach powiatu w 2020 r.

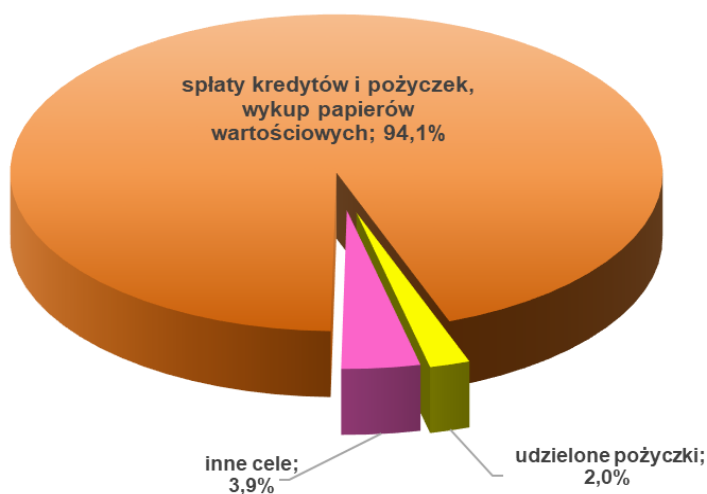

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. w miastach na prawach powiatu 58,2% przychodów ogółem stanowiły przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych, a 38,2% stanowiły przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z ww. art. ustawy o finansach publicznych, deficyt budżetu jednostka samorządu terytorialnego może sfinansować przychodami pochodzącymi z wolnych środków rozumianych jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Struktura rozchodów miast na prawach powiatu w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

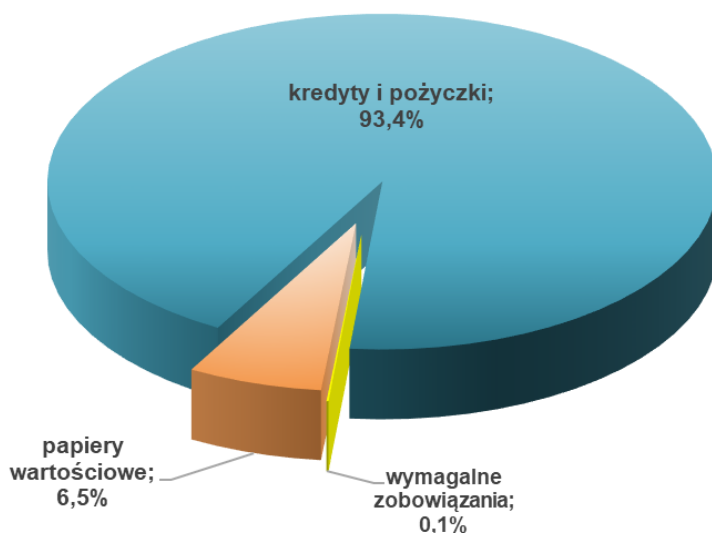
W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłat kredytów, pożyczek, wykupu papierów wartościowych wyniósł 94,1%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu

W 2020 r. zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 42.989.909 tys. zł, w porównaniu do roku 2019, było wyższe o 15,9%. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek było wyższe o 16,2%.

Największy udział w strukturze zobowiązań miast na prawach powiatu w 2020 r. miały kredyty i pożyczki (93,4%).

Struktura zobowiązań miast na prawach powiatu w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2020 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2019	2020	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych z tego:	37 100 987	42 989 909	115,9
papiery wartościowe	2 530 831	2 812 151	111,1
w tym: długoterminowe	2 530 831	2 812 151	111,1
kredyty i pożyczki	34 548 467	40 152 788	116,2
w tym: długoterminowe	34 330 117	40 115 488	116,9
wymagalne zobowiązania	21 689	21 970	101,3
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	17 276	16 187	93,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania wymagalne wyniosły 21.970 tys. zł, tj. 0,05% kwoty zobowiązań ogółem; w 73,7% dotyczyły one zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

W 2020 r. udział zadłużenia w dochodach ogółem miast na prawach powiatu wynosił 42,9%.

Ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.) zwiększono m.in. możliwości w zakresie spłaty długu jednostek samorządu terytorialnego – poprzez powiększenie limitu spłaty długu o kwotę wydatków bieżących na obsługę. Rozwiązanie to miało na celu podniesienie potencjału inwestycyjnego jednostek samorządu terytorialnego. Oddziaływanie tego rozwiązania na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego będzie miało długofalowy charakter, nie tylko na rok 2020, ale również na kolejne lata. Zmiany w zakresie indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia zostały szczegółowo omówione we wprowadzeniu.

Udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem miast na prawach powiatu w 2020 r. wynosił 38,8%.

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2019	66	66	3	5	18	14	15	6	5
2020	66	66	2	8	16	14	12	7	7

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 24 listopada 2020 r.), w 2020 r. wszystkie miasta na prawach powiatu spełniały indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu

W 2020 r. przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	1 754 954	1 733 935	1 684 030	97,1	96,0
w tym: dotacje z budżetu	262 087	257 020	254 110	98,9	97,0
Koszty	1 740 250	1 724 817	1 639 132	95,0	94,2
Podatek dochodowy od osób prawnych	7 723	9 101	11 003	120,9	142,5
Wpłaty do budżetu miast na prawach powiatu	12 815	49	23 397	*	182,6

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

* wskaźnik powyżej 1000%

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2020 r. wyniosły 1.684.030 tys. zł, w tym dotacje z budżetu – 254.110 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 97,1%, natomiast dotacje w 98,9%.

W 2020r., w porównaniu do 2019 r., przychody samorządowych zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu zmniejszyły się o 4,0%, a dotacje z budżetów miast na prawach powiatu o 3,0%.

Koszty zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 1.639.132 tys. zł i stanowiły 95,0% planu.

W 2020 r. samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych w kwocie 23.397 tys. zł przy planowanej kwocie 49 tys. zł.

Dane ze sprawozdań miast na prawach powiatu za 2020 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że utworzone w miastach na prawach powiatu samorządowe zakłady budżetowe realizowały głównie zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej (59,8% przychodów ogółem), kultury fizycznej (14,9% przychodów ogółem), transportu i łączności (12,9% przychodów ogółem), działalności usługowej (5,5% przychodów ogółem) i gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (3,8% przychodów ogółem). Pozostałe zadania – takie jak pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, handel, pomoc społeczna, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego stanowiły 3,1% ogółu przychodów.

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	1 754 954	1 733 935	1 684 030	97,1	96,0
Gospodarka mieszkaniowa	1 002 380	1 011 566	1 007 151	99,6	100,5
Transport i łączność	284 810	239 228	216 787	90,6	76,1
Kultura fizyczna	263 063	277 060	251 045	90,6	95,4
Działalność usługowa	81 164	82 480	92 883	112,6	114,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	63 475	67 288	63 622	94,6	100,2

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Analogicznie, jak w przychodach, najwyższy udział w kosztach ogółem zanotowano w działach: gospodarka mieszkaniowa (60,5% kosztów), kultura fizyczna (15,3% kosztów), transport i łączność (12,5% kosztów), działalność usługowa (4,9% kosztów) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (3,7% kosztów). Pozostałe zadania – takie jak pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, handel, pomoc społeczna, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego stanowiły 3,1% kosztów ogółem samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	1 740 250	1 724 817	1 639 132	95,0	94,2
Gospodarka mieszkaniowa	995 833	1 001 280	991 317	99,0	99,5
Transport i łączność	283 726	240 757	205 512	85,4	72,4
Kultura fizyczna	274 528	278 123	250 240	90,0	91,2
Działalność usługowa	77 844	81 000	80 456	99,3	103,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	62 725	68 022	61 231	90,0	97,6

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu zwiększył się z 13.751 tys. zł na początku roku do 24.895 tys. zł na koniec 2020 r., tj. o 81,0%.

7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2020 r. dochody w wysokości 358.482 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 46,7%.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	597 199	766 915	358 482	46,7	60,0
Wydatki	595 781	767 367	358 536	46,7	60,2
w tym: wpłaty do budżetu	12 993	2 350	14 116	600,7	108,6

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.).

Zrealizowane wydatki wyniosły 358.536 tys. zł i były niższe o 53,3% niż planowano.

Natomiast sześciokrotnie wyższe od planowanych były wpłaty do budżetu.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zmniejszył się z 12.868 tys. zł na początek 2020 r. do 12.813 tys. zł na koniec roku (0,4%).

V. Wykonanie budżetów województw

W 2020 r. województwa zrealizowały dochody ogółem w wysokości 20.956.586 tys. zł, a wydatki w wysokości 19.707.968 tys. zł.

Budżety województw zamknęły się nadwyżką w wysokości 1.248.618 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.116.664 tys. zł.

Wykonanie budżetów województw w 2020 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	18 754 958	20 488 369	20 956 586	102,3	111,7
Wydatki	18 375 964	21 605 034	19 707 968	91,2	107,2
Wynik	378 994	- 1 116 664	1 248 618	-	-

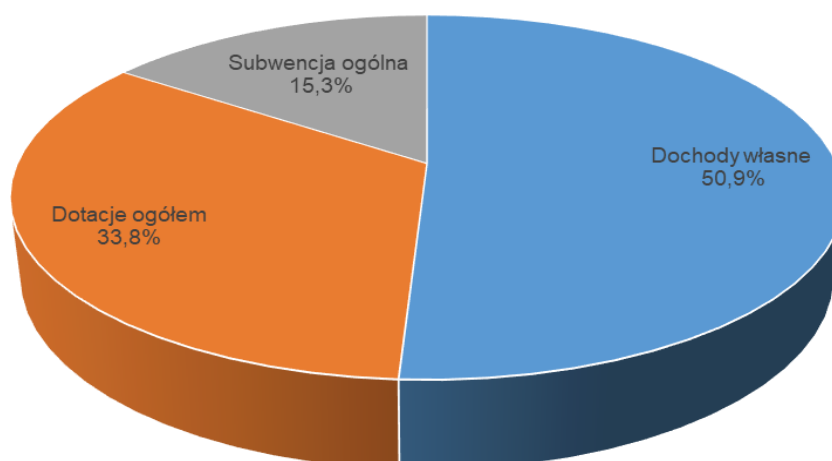
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

1. Dochody województw

1.1. Struktura dochodów

W 2020 r. w strukturze dochodów ogółem województw dochody własne stanowiły 50,9%, dotacje – 33,8%, a subwencja ogólna – 15,3%.

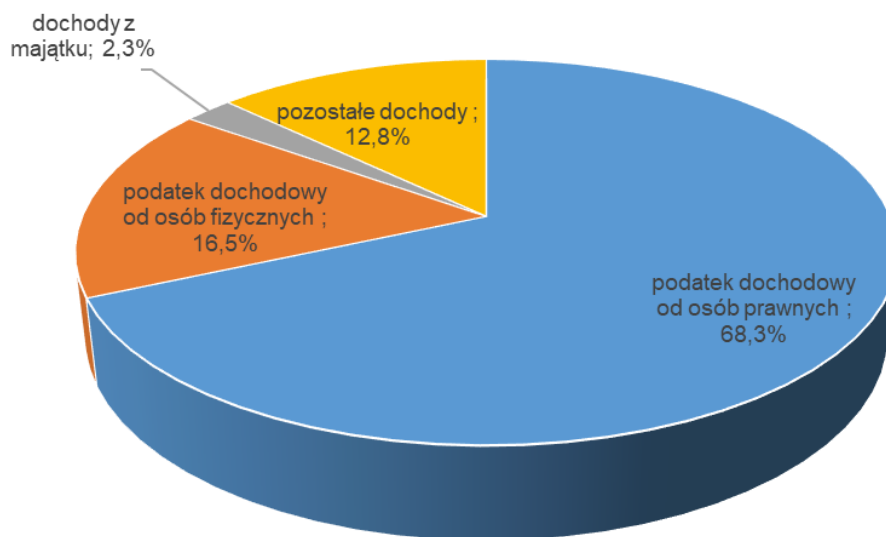
Struktura dochodów województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2019 r. zmniejszył się udział dochodów własnych o 1,9%, natomiast zwiększył się udział subwencji o 1,6% oraz udział dotacji o 0,3 punkta procentowego.

Struktura dochodów własnych województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2020 r. dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (68,3%).

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody własne zrealizowane zostały w wysokości 10.669.208 tys. zł, plan dochodów własnych zrealizowano w 109,6%.

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę dochodów zrealizowanych przez województwa według źródeł ich pochodzenia prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł				%%	
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	18 754 958	20 488 369	20 956 586	102,3	100,0	111,7
Dochody własne, z tego:	9 911 175	9 736 650	10 669 208	109,6	50,9	107,6
podatek dochodowy od osób prawnych	7 032 899	6 657 502	7 291 728	109,5	34,8	103,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	1 798 555	1 711 858	1 762 132	102,9	8,4	98,0
dochody z majątku	181 033	241 409	244 423	101,2	1,2	135,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
pozostałe dochody	898 689	1 125 880	1 370 925	121,8	6,5	152,5
Dotacje ogółem, z tego:	6 282 685	7 542 668	7 078 327	93,8	33,8	112,7
Dotacje celowe	1 385 435	1 102 205	949 929	86,2	4,5	68,6
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 897 250	6 440 463	6 128 398	95,2	29,2	125,1
Subwencja ogólna	2 561 097	3 209 052	3 209 052	100,0	15,3	125,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Istotnym źródłem dochodów własnych był w 2020 r. udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (68,3% dochodów własnych). Plan dochodów z tego tytułu został wykonany w 109,5%, a wykonanie było wyższe o 3,7%, w porównaniu do 2019 r.

Drugim istotnym źródłem dochodów własnych był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (16,5%).

W 2020 r. na rachunki województw przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 1.762.132 tys. zł, tj. o 2,0% niższej niż w 2019 r.

1.2.1. Subwencja ogólna

W roku 2020, według danych Ministerstwa Finansów, na rachunki województw zostały przekazane środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 2.811.373 tys. zł, z tego:

- część oświatowa w wysokości - 642.721 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 592.597 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 1.576.055 tys. zł.

Zgodnie z art. 24 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i z kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały województwa, w których dochód podatkowy na jednego mieszkańca w województwie był niższy od średniego dochodu podatkowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca wszystkich województw (205,43 zł).

Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały województwa niedokonujące wpłat do budżetu państwa, w których liczba mieszkańców nie przekraczała 3 milionów.

W 2020 r. część wyrównawcza subwencji ogólnej dla danego województwa nie mogła być wyższa niż różnica pomiędzy kwotą ustaloną jako iloczyn 125% wskaźnika dochodów podatkowych wszystkich województw i liczby mieszkańców województwa a dochodami podatkowymi tego województwa za 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw na 2020 r., w porównaniu do kwoty tej części subwencji ogólnej na 2019 r., była wyższa o 13,2%.

Średnie dochody podatkowe na jednego mieszkańca wszystkich województw na 2020 r., w wysokości 205,43 zł, zwiększyły się o 15,2%, w porównaniu do analogicznych dochodów na 2019 r., które wynosiły 178,32 zł.

W 2020 r. kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymały województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie był niższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych wszystkich województw oraz liczba mieszkańców nie przekraczała 3 milionów.

W 2020 r. część wyrównawczą otrzymało 14 województw.

W 2020 r. podziału części regionalnej subwencji ogólnej między 15 województw dokonano według zasad określonych w art. 70b ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj.:

- kwotę stanowiącą 52% części regionalnej - między województwa, w których stopa bezrobocia była wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju,
- kwotę stanowiącą 48% części regionalnej - między województwa, w których dochody podatkowe za 2018 r., powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej i kwotę części regionalnej subwencji ogólnej, wyliczoną z zastosowaniem przeliczeniowej liczby bezrobotnych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wydatki przeznaczone w 2020 r. na część regionalną subwencji ogólnej wzrosły o 16,3% w stosunku do analogicznych wydatków w 2019 r.

Wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla województw zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na 2020 r.

Ponadto, w 2020 r. dla 13 województw przyznano środki z rezerwy subwencji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych wojewódzkich. Środki, w łącznej wysokości 65.679 tys. zł, zostały przekazane województwom przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych zgodnie z kryteriami podziału rezerwy ustalonymi z ministrem właściwym do spraw transportu oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W 2020 r. województwa otrzymały także środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Kwotę 30.000 tys. zł rozdysponowano pomiędzy 6 województw; sposób podziału tej rezerwy został uzgodniony z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Jednocześnie na podstawie art. 70d ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego utworzono w ustawie budżetowej na rok 2020 rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami. Rezerwa ta na 2020 r. wyniosła 302.000 tys. zł. Wysokość kwot dla poszczególnych województw była uzależniona od powierzchni dróg w danym województwie w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Środki z tej rezerwy otrzymało 13 województw.

Należy zaznaczyć, że dochody żadnego z województw uzyskane z tytułu subwencji ogólnej i uzupełnione środkami rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 70d ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, nie były niższe od dochodów, jakie uzyskiwałyby województwa z tytułu części wyrównawczej i regionalnej subwencji ogólnej, ustalonych na podstawie przepisów obowiązujących do końca 2014 r.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Część oświatowa subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2020 roku, przekazana została w wysokości 641.986 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z „Kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020” przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych – na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – rozdysponował dla poszczególnych województw środki w wysokości 735 tys. zł (0,3 % łącznej kwoty wymienionej rezerwy).

Środki rezerwy zostały przeznaczone na:

- 1) dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. – w kwocie 250 tys. zł,
- 2) pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach szkół (placówek) publicznych prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego – w kwocie 22 tys. zł,
- 3) dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub z art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.

przepisy wprowadzające ustawę - Prawo Oświatowe lub z art. 20 ww. ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 403 tys. zł,

- 4) dofinansowanie doposażenia publicznych szkół i placówek prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego, w zakresie pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych budynkach, nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku adaptacji oraz pomieszczeń dla szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach – w kwocie 60 tys. zł.

Na rachunki województw, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 642.721 tys. zł.

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku 2020, tj. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 11 ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami samorządów terytorialnych są: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest zatem jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2020 r. samorządy województw zrealizowały dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich - w wysokości 7.078.327 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne, finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zostały zrealizowane w wysokości 3.489.188 tys. zł,
- 2) dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:

- własne, finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe zadania własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zostały zrealizowane w wysokości 3.320.559 tys. zł,
- 3) dotacje celowe na zadania bieżące, wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 52.268 tys. zł,
 - 4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne, wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 4.701 tys. zł,
 - 5) dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 41.664 tys. zł,
 - 6) dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 90.785 tys. zł,
 - 7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 57.159 tys. zł,
 - 8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 22.003 tys. zł.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji w wysokości 7.078.327 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 3.640.279 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 3.438.048 tys. zł. W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje ogółem stanowiły 33,8% z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 29,3%,
- pozostałe dotacje celowe 4,5%.

Wyższa realizacja dochodów z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 2020 r., w porównaniu z 2019 r., wynika przede wszystkim z faktu, że jednostki samorządu terytorialnego kontynuowały realizację projektów w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020, czego następstwem jest wyższe wykorzystanie środków finansowych.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019		Wykonanie 2020		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem, z tego:	6 282 685	2 842 295	7 078 327	3 640 279	112,7	128,1
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 897 250	1 672 004	6 128 398	2 883 481	125,1	172,5
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	733 507	730 916	614 677	562 104	83,8	76,9
- na zadania własne	380 499	277 863	50 957	27 888	13,4	10,0
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	4 593	4 569	15 715	15 715	342,2	344,0
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	56 438	46 203	56 969	52 268	100,9	113,1
- na zadania własne, na które województwa otrzymały dotacje z tytułu pomocy finansowej	126 138	27 881	132 449	41 664	105,0	149,4
- z funduszy celowych	84 260	82 860	79 161	57 159	93,9	69,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że ogółem dotacje dla samorządów województw w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., były wyższe o 12,7%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2020 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały wykonane w wysokości 6.128.398 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotacje ogółem, w tym:	4 897 250	6 440 464	6 128 398	95,2	125,1	3 060 063	2 883 481	94,2
Rolnictwo i łowiectwo	88 986	91 674	80 290	87,6	90,2	91 674	80 290	87,6
Rybołówstwo i rybactwo	9 895	7 925	6 920	87,3	69,9	7 925	6 920	87,3
Przetwórstwo przemysłowe	4 879	15 489	7 833	50,6	160,5	15 289	7 648	50,0
Transport i łączność	223 156	323 200	284 143	87,9	127,3	9 277	9 429	101,6
Administracja publiczna	35 972	41 141	36 414	88,5	101,2	41 141	36 414	88,5
Różne rozliczenia	4 383 850	5 344 106	5 101 497	95,5	116,4	2 327 420	2 192 263	94,2
Oświata i wychowanie	21 459	6 790	9 110	134,2	42,5	6 238	8 790	140,9
Ochrona zdrowia	32	56 745	89 544	157,8	-	28 103	39 721	141,3
Pomoc społeczna	14 900	188 968	170 469	90,2	1144,1	188 020	169 521	90,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	87 139	321 563	297 770	92,6	341,7	318 927	296 502	93,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	6 494	5 498	6 048	110,0	93,1	5 498	6 048	110,0
Rodzina	3 288	4 830	4 368	90,4	132,8	3 872	3 411	88,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 840	10 705	21 983	205,3	376,4	10 705	21 775	203,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. z ogólnej kwoty dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 75,9% środków przekazano na realizację Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020, dla których samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą w zakresie wydatków finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i współfinansowania krajowego (3.187.980 tys. zł) oraz na Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020 (1.682.083 tys. zł), dla których samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą w zakresie wydatków finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i współfinansowania krajowego.

Pozostała część tych dotacji została przekazana głównie na zadania z zakresu polityki społecznej (297.770 tys. zł, tj. 4,9%), transportu i łączności (284.143 tys. zł, tj. 4,6%) i realizację zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa (80.290 tys. zł, tj. 1,3%).

Dotacje na zadania z zakresu polityki społecznej przeznaczono w 78,8% na pozostałą działalność oraz w 21,2% na zadania realizowane przez wojewódzkie urzędy pracy.

Dotacje na zadania z zakresu transportu i łączności zostały przeznaczone w 62,6% na drogi publiczne wojewódzkie, a w pozostałej części, tj. 37,4% na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe oraz na realizację zadań związanych z infrastrukturą kolejową i pozostałą działalnością.

Dotacje w dziale Rolnictwo i łowiectwo przeznaczone zostały w 100,0% na finansowanie działań realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2020 r. samorządy województw uzyskały dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w wysokości 614.677 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	733 507	754 510	614 677	81,5	83,8	690 994	562 104	81,3
Rolnictwo i łowiectwo	19 480	25 320	25 159	99,4	129,2	25 320	25 159	99,4
Transport i łączność	640 788	556 546	430 625	77,4	67,2	556 546	430 625	77,4
Działalność usługowa	7 596	7 495	7 470	99,7	98,3	7 449	7 424	99,7
Administracja publiczna	16 929	18 631	18 235	97,9	107,7	18 631	18 235	97,9
Ochrona zdrowia	3 495	98 485	85 857	87,2	2456,9	35 076	33 385	95,2
Rodzina	38 040	39 854	39 503	99,1	103,8	39 854	39 503	99,1

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 463	3 899	3 716	95,3	107,3	3 838	3 661	95,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami były niższe o 16,2%.

Znaczną dynamikę spadku tego rodzaju dotacji odnotowano w dziale Transport i łączność o 32,8%, natomiast w dziale Ochrona zdrowia odnotowano 25-krotny wzrost dotacji.

Udział dotacji celowych na zadania bieżące i inwestycyjne w dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa w 2020 r. oraz strukturę tych dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	91,4	8,6
Rolnictwo i łowiectwo	4,1	4,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Transport i łączność	70,1	76,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Działalność usługowa	1,2	1,3	0,1	100,0	99,4	0,6
Administracja publiczna	3,0	3,2	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	14,0	5,9	99,8	100,0	38,9	61,1
Rodzina	6,4	7,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,6	0,7	0,1	100,0	98,5	1,5
Pozostałe działy	0,7	0,7	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W przekazanych w 2020 r. dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, dominującą pozycję stanowiły dotacje w dziale Transport i łączność – 70,1%, Ochrona zdrowia – 14,0%, Rodzina – 6,4%.

W dziale Transport i łączność - 99,3% kwoty dotacji przeznaczono na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Środki przeznaczono dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie na finansowanie ustawowych uprawnień do przewozów ulgowych.

W dziale Ochrona zdrowia - 4,8% kwoty dotacji przeznaczono na ratownictwo medyczne, a 93,2% na szpitale ogólne i szpitale kliniczne w związku ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej „COVID-19”.

W dziale Rodzina – 100,0% dotacji przeznaczono na działalność ośrodków adopcyjnych, w tym m.in. wydatki związane z prowadzeniem ośrodków adopcyjnych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto, samorządy województw realizowały zadania z zakresu administracji rządowej w działach:

- 1) Rolnictwo i łowiectwo - gdzie dotacje zostały przeznaczone m.in. na:
 - prace geodezyjno-urzędniowe na potrzeby rolnictwa,
 - odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez zwierzęta łowne oraz zobowiązania wynikające z wyroków i postanowień sądowych i ugód;
- 2) Administracja publiczna – 85,5% dotacji w tym dziale przeznaczono głównie na zadania realizowane przez urzędy wojewódzkie, w 14,4% na funkcjonowanie wojewódzkich rad dialogu społecznego oraz w 0,1% na pokrycie kosztów funkcjonowania komisji egzaminacyjnych działających w systemie oświaty.

Pozostałe dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa przeznaczone były, m. in. na finansowanie zadań z zakresu:

- działalności usługowej (7.470 tys. zł) i dotyczyły prowadzenia ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, nieinwestycyjnych prac geologicznych oraz pozostałej działalności,
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (3.716 tys. zł) w związku z realizacją zadań z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu oraz pozostałej działalności.

Przekazane w 2020 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami stanowiły 8,7% dotacji ogółem przekazanych tym jednostkom. W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., udział dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w dotacjach ogółem był niższy o 3,0 punkty procentowe.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2020 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych zrealizowane zostały w wysokości 50.957 tys. zł i były niższe, w porównaniu do 2019 r., o 86,6%.

Zmniejszenie kwoty dotacji wynikało z likwidacji z końcem 2019 r. rezerwy 54 - Środki dla województw na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami. Rezerwa ta w ustawie budżetowej na 2019 r. była ustalona w wysokości 280.500 tys. zł.

W 2020 r. środki dla województw na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami zostały zarezerwowane w rezerwie subwencji ogólnej, zgodnie z art.1 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1951).

Ponadto, w dziale Ochrona zdrowia zmniejszenie dotacji w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., wynika z faktu jednorazowego dofinansowania w 2019 r. realizacji zadania pn. „Poprawa jakości świadczenia usług w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz świadczenie usług w zakresie leczenia długoterminowego opiekuńczo – leczniczego ”ETAP II”. Zadanie to było zadaniem jednorocznym realizowanym jako zadanie własne przez Samorząd Województwa Podlaskiego. Dodatkowo zmniejszeniu uległy dotacje przeznaczone na zadania inwestycyjne szpitali ogólnych.

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych, w strukturze dochodów ogółem województw w 2020 r., stanowiły 0,2%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych w 2019 r. i 2020 r., według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	380 499	71 183	50 957	71,6	13,4	30 909	27 888	90,2
Transport i łączność	313 289	9 510	8 805	92,6	2,8	673	673	100,0
Administracja publiczna	759	800	797	99,6	104,9	800	797	99,6
Oświata i wychowanie	317	1 691	1 311	77,6	413,4	1 691	1 311	77,6

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ochrona zdrowia	42 216	34 875	16 786	48,1	39,8	3 562	1 973	55,4
Pomoc społeczna	4 354	4 591	3 637	79,2	83,5	4 591	3 637	79,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	19 534	19 699	19 602	99,5	100,4	19 575	19 478	99,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych bieżących i inwestycyjnych w dotacjach na zadania własne województw oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	54,7	45,3
Transport i łączność	17,3	2,4	35,2	100,0	7,6	92,4
Administracja publiczna	1,6	2,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	2,6	4,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	32,9	7,1	64,2	100,0	11,8	88,2
Pomoc społeczna	7,1	13,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	38,5	69,8	0,5	100,0	99,4	0,6
Pozostałe działy	0,0	0,1	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w działach: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, Ochrona zdrowia. Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach przekazano dotacje w kwocie 45.194 tys. zł.

W 2020 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych, w porównaniu do 2019 r., zmniejszył się udział dotacji przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych o 18,3 punktu procentowego.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw przeznaczone były między innymi na dofinansowanie zadań w działach:

- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody - 19.478 tys. zł, na realizację zadań w parkach krajobrazowych,
- Pomoc społeczna – 3.637 tys. zł, które przeznaczono na domy pomocy społecznej (76,2%) i realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (23,8%),
- Ochronę zdrowia – 1.973 tys. zł, na dofinansowanie szpitali ogólnych,
- Oświatę i wychowanie – 1.311 tys. zł, które przeznaczono na doszkąłcanie i doskonalenie nauczycieli (48,6%), stołówki szkolne i przedszkolne (21,9%) i przedszkola specjane (9,7%).

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 26.399 tys. zł.

Wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw w 2020 r., środki były przeznaczone na inwestycje realizowane w ramach działów:

- Ochrona zdrowia (14.813 tys. zł), głównie na inwestycje w szpitalach ogólnych, i ratownictwie medycznym,
- Transport i łączność (8.132 tys. zł), z tego głównie na realizację zadań na drogach wojewódzkich 96,5% i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (3,5%),
- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody - 124 tys. zł, na realizację zadań w parkach krajobrazowych.

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2020 r. dotacje na realizację przez samorządy województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły łącznie 284.294 tys. zł.

W 2020 r. pozostałe dotacje na zadania własne w strukturze zrealizowanych dochodów ogółem województw, stanowiły 1,4%.

W grupie pozostałych dotacji celowych, największą pozycję (46,6%) stanowiły dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego.

Wyniosły one 132.449 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 41.664 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 90.785 tys. zł.

Najwięcej środków w ramach pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego – 84,1% przekazano na realizację zadań w dziale Transport i łączność, 7,2% w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego i 5,5% w dziale Ochrona zdrowia.

Dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych wyniosły 79.161 tys. zł, z tego dotacje na zadania bieżące stanowiły 72,2%, a na zadania inwestycyjne 27,8% ogółu tych dotacji.

Dotacje na inwestycje w 97,7% były przeznaczone na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe, a w 2,3% na inwestycje w szpitalach ogólnych.

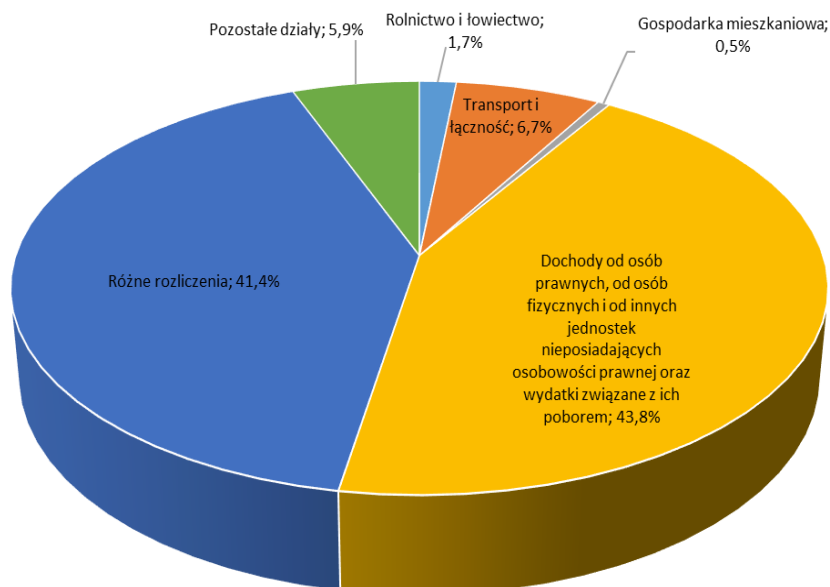
Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego wyniosły 56.969 tys. zł. Porozumienia zawierane przez województwa z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły głównie zadań z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego na które przekazano kwotę 16.950 tys. zł (29,8%), w tym na biblioteki 14.019 tys. zł (24,6%), zadań związanych z finansowaniem działalności ośrodków adopcyjnych i działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych – na które przekazano kwotę 15.284 tys. zł (26,8%) oraz zadań realizowanych na drogach publicznych i w zakresie krajowych pasażerskich przewozów kolejowych na które przekazano kwotę 14.657 tys. zł (25,7%).

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 15.715 tys. zł. Dotacje udzielone na podstawie porozumień samorządów województw z organami administracji rządowej dotyczyły: w 87,2 % zadań związanych z doskazytaniem i doskazytaniem nauczycieli, w 9,1 % infrastrukturą kolejową, w 3,1% zadań z zakresu działu Ochrona zdrowotna na dofinansowanie szpitali ogólnych i klinicznych.

1.3. Dochody według działów

Strukturę dochodów województw według działów w 2020 r. prezentuje poniższy wykres:

Struktura dochodów województw wg działów w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w strukturze dochodów województw najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (43,8%), Różne rozliczenia (41,4%), Transport i łączność (6,7%), Rolnictwo i łowiectwo (1,7%) i Gospodarka mieszkaniowa (0,5%). Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 94,1% dochodów ogółem wykonanych przez województwa.

Wykonanie oraz dynamikę dochodów województw według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	18 754 958	20 488 369	20 956 586	102,3	111,7
Rolnictwo i łowiectwo	342 356	350 166	355 122	101,4	103,7
Transport i łączność	1 728 670	1 566 663	1 402 360	89,5	81,1
Gospodarka mieszkaniowa	130 242	110 916	115 108	103,8	88,4

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 917 737	8 457 645	9 173 935	108,5	102,9
Różne rozliczenia	7 041 329	8 714 488	8 683 859	99,6	123,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Największy udział w strukturze dochodów ogółem województw stanowiły dochody ujmowane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem. W ramach tego działu dochody zrealizowane w rozdziale Udziały województw w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa stanowiły 99,0% dochodów tego działu.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM , z tego:	488,27	545,99
Dochody własne	258,03	277,97
Dotacje	163,56	184,42
Subwencja ogólna	66,68	83,61

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

W 2020 r. dochody województw, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2019 r., były wyższe o 11,8%.

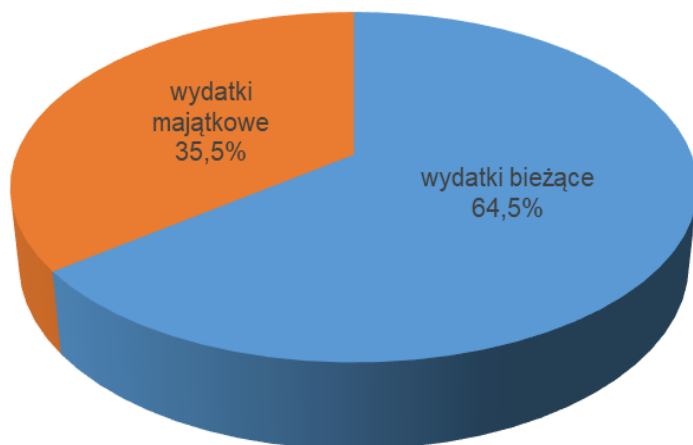
Dochody województw na 1 mieszkańca w 2020 r. przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki województw

2.1. Struktura wydatków

W 2020 r. w strukturze wydatków ogółem województw, wydatki bieżące stanowiły 64,5% a wydatki majątkowe 35,5%.

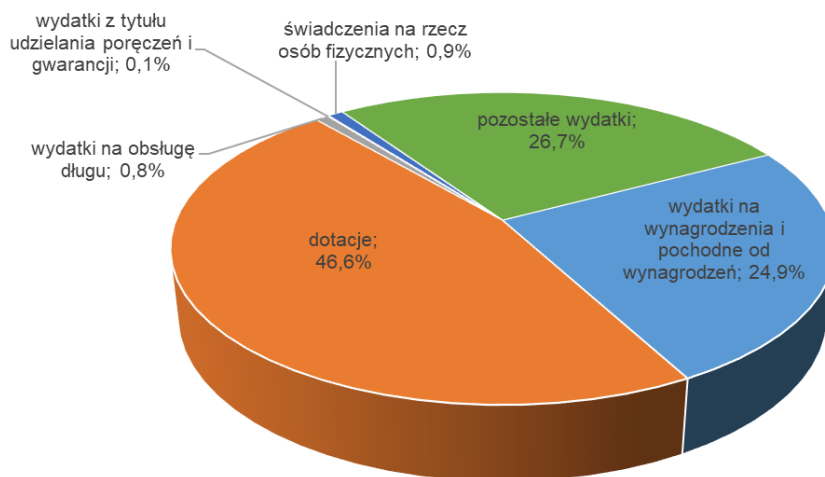
Struktura wydatków województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane w 2020 r. wydatki majątkowe w wysokości 6.987.871 tys. zł, stanowiły 35,5% wydatków ogółem województw.

Struktura wydatków bieżących województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących największą pozycję stanowiły dotacje (46,6%), wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (24,9%) oraz pozostałe wydatki (26,7%).

W grupie pozostałych wydatków znajdują się m.in. wydatki na zakup usług, materiałów, wyposażenia, usług remontowych, składki na ubezpieczenia zdrowotne i zakup energii.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę wydatków zrealizowanych przez województwa według głównych kierunków ich rozdysponowania prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	18 375 964	21 605 034	19 707 968	100,0	91,2	107,2
Wydatki majątkowe	6 967 909	7 759 812	6 987 871	35,5	90,1	100,3
w tym: inwestycyjne	6 669 275	7 430 198	6 662 979	33,8	89,7	99,9
Wydatki bieżące, z tego:	11 408 055	13 845 222	12 720 097	64,5	91,9	111,5
wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	3 016 266	3 335 494	3 162 445	16,0	94,8	104,8
dotacje	4 935 317	6 299 075	5 922 830	30,1	94,0	120,0
wydatki na obsługę długu	139 069	106 931	98 204	0,5	91,8	70,6
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	8 427	42 537	9 456	0,0	22,2	112,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	134 275	127 760	112 492	0,6	88,0	83,8
pozostałe wydatki	3 174 701	3 933 426	3 414 669	17,3	86,8	107,6

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

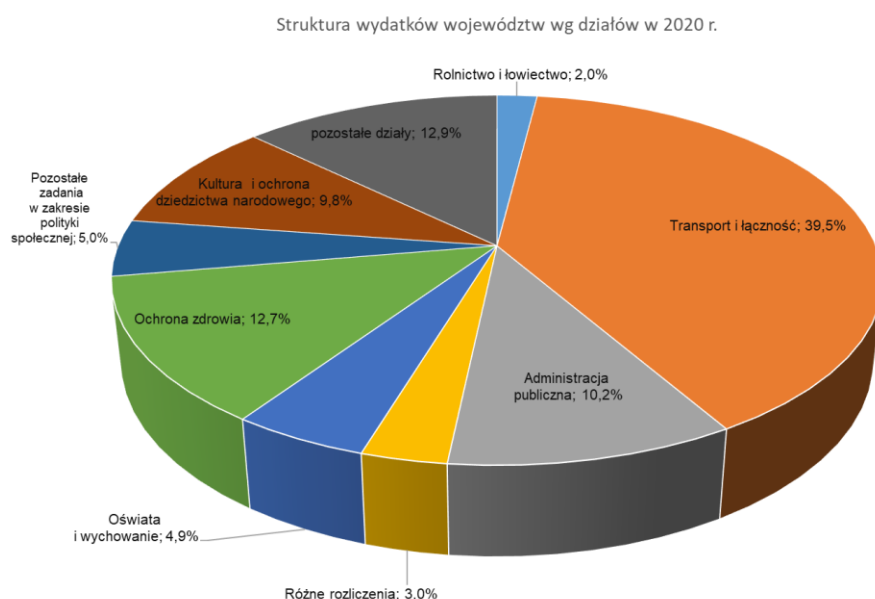
Wydatki ogółem województw zostały zrealizowane w wysokości 19 707 968 tys. zł, tj. 91,2% planu na 2020 r. i w porównaniu do 2019 r. wydatki ogółem były wyższe o 7,2%.

Plan wydatków bieżących został zrealizowany w 91,9%, a wydatków majątkowych w 90,1%. W porównaniu do 2019 r., wydatki bieżące były wyższe o 11,5%, a wydatki majątkowe były wyższe o 0,3 punktu procentowego.

Największy wzrost wydatków w 2020 r., w porównaniu do 2019 r., odnotowano w wydatkach na dotacje – o 20,0%.

2.3. Wydatki według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki dotyczyła działów: Transport i łączność (39,5%), Ochrona zdrowia (12,7%), Administracja publiczna (10,2%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (9,8%), Oświata i wychowanie (4,9%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (5,0%), Różne rozliczenia (3,0%) oraz Rolnictwo i łowiectwo (2,0%). Łącznie, wydatki w tych działach stanowiły 87,1% wszystkich wydatków zrealizowanych przez województwa w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

Wykonanie oraz dynamikę wydatków zrealizowanych przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM,	18 375 964	21 605 034	19 707 968	91,2	107,2
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	402 465	456 729	395 151	86,5	98,2
Transport i łączność	8 750 549	8 330 099	7 785 937	93,5	89,0
Administracja publiczna	1 972 695	2 226 132	2 008 825	90,2	101,8
Różne rozliczenia	525 250	738 990	601 071	81,3	114,4
Oświata i wychowanie	923 898	1 056 876	958 677	90,7	103,8
Ochrona zdrowia	1 524 011	2 742 983	2 507 511	91,4	164,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	679 445	1 126 435	977 047	86,7	143,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 801 290	1 999 600	1 930 267	96,5	107,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w dziale Ochrona zdrowia w 2020 r., były wyższe w porównaniu do 2019 r. o 64,5%, natomiast w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej były wyższe o 43,8%. Wydatki w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zostały zrealizowane w 96,5% planu, natomiast w dziale Transport i łączność w 93,5% planu.

W dziale Transport i łączność 58,6% stanowiły wydatki na drogi publiczne wojewódzkie, 32,6% na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe, a 5,6% na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Łącznie wydatki te stanowiły 96,8% wydatków w dziale Transport i łączność.

W dziale Administracja publiczna 81,4% wydatków stanowiły wydatki województw zrealizowane w rozdziale Urzędy marszałkowskie.

W dziale Oświata i wychowanie największy udział wydatków stanowiły wydatki poniesione w 2020 r. na doskonalenie i kształcenie nauczycieli (16,7%), szkoły policealne (16,3%), biblioteki pedagogiczne (15,5%) oraz na pozostałą działalność (14,1%). Łącznie wydatki te stanowiły 62,6% wydatków w dziale Oświata i wychowanie.

W 2020 r. znaczący wzrost wydatków, w porównaniu do 2019 r., nastąpił w dziale Ochrona zdrowia o 64,5%. Najwyższe wydatki w tym dziale odnotowano w rozdziale Szpitale ogólne (54,8%) oraz Pozostała działalność (26,7%).

Wydatki w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, w porównaniu do 2019 r. zwiększyły się o 43,8%, a poniesione zostały głównie na realizację wydatków w rozdziałach Pozostała działalność (61,7%) i Wojewódzkie urzędy pracy (34,3%).

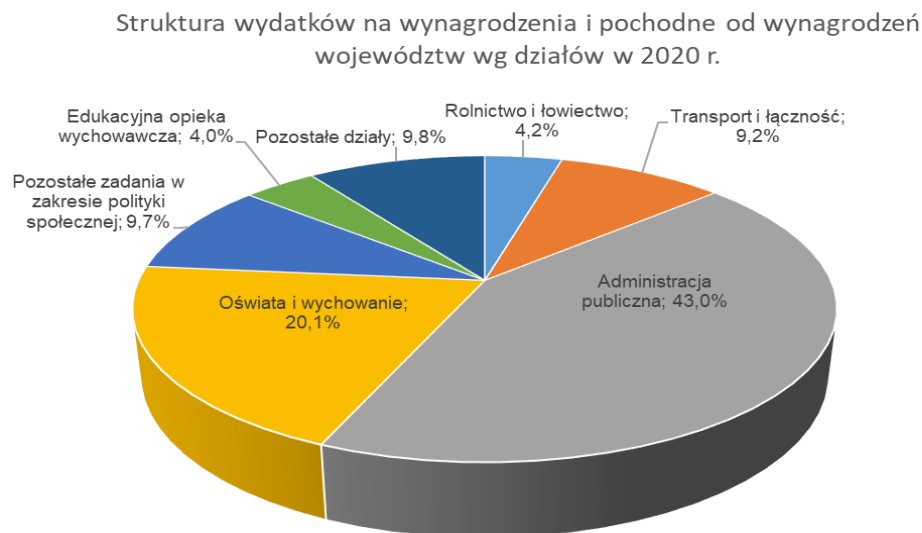
Wydatki w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego poniesione zostały w 2020 r. na muzea (31,0%), teatry (26,7%) oraz biblioteki (10,4%).

W 2020 r. wpłat do budżetu państwa, z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej, dokonywało województwo mazowieckie, które zrealizowało wpłaty w wysokości 592.597 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej na rok 2020.

Wpłata województwa mazowieckiego stanowiła 98,6% wykonanych wydatków województw w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Administracja publiczna, Oświata i wychowanie, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, Transport i łączność, Rolnictwo i łowiectwo oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Łącznie w tych działach województwa wykonały 90,2% wszystkich wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń zrealizowanych przez województwa w 2020 r.

Wykonane wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

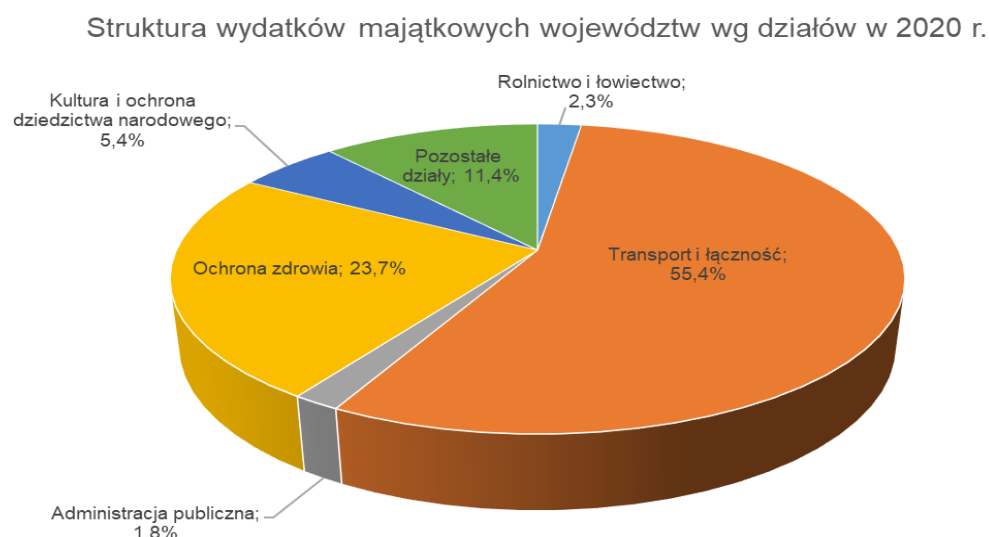
Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	3 016 266	3 335 494	3 162 445	94,8	104,8
Rolnictwo i łowiectwo	132 703	140 518	134 205	95,5	101,1
Transport i łączność	278 685	297 716	290 179	97,5	104,1
Administracja publiczna	1 321 379	1 443 171	1 359 304	94,2	102,9
Oświata i wychowanie	581 581	658 814	636 580	96,6	109,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	291 363	329 242	305 264	92,7	104,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	123 730	131 444	127 298	96,8	102,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń zrealizowanych przez województwa według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Strukturę wydatków majątkowych województw w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (55,4%), Ochrona zdrowia (23,7%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,4%), Rolnictwo i łowiectwo (2,3%) oraz Administracja publiczna (1,8%). Łącznie wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 88,6% wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2020 r.

Wykonanie oraz dynamikę wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM, w tym:	6 967 909	7 759 812	6 987 871	90,1	100,3
Rolnictwo i łowiectwo	163 382	199 952	160 789	80,4	98,4
Transport i łączność	4 767 772	4 169 467	3 869 966	92,8	81,2
Administracja publiczna	64 666	143 890	124 686	86,7	192,8
Ochrona zdrowia	1 156 330	1 834 288	1 655 800	90,3	143,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	283 641	429 084	375 081	87,4	132,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2019 r. największy wzrost wydatków majątkowych województw w 2020 r. odnotowuje się w dziale Administracja publiczna o 92,8% oraz w działach: Ochrona zdrowia o 43,2% i Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o 32,2%. W dziale Administracja publiczna największy wzrost wydatków majątkowych dotyczy dotacji celowych na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2020r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2019	2020
1	2	3
Wydatki ogółem, z tego:	478,40	513,46
Wydatki majątkowe	181,40	182,06
Wydatki bieżące	297,00	331,40

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2019 r.

Wydatki ogółem województw wykonane w 2020 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2019 r., były wyższe o 35,1%. Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca zwiększyły się o 0,6 punktu procentowego, a wydatki bieżące wzrosły o 34,4%.

Wydatki według województw na 1 mieszkańca w 2020 r. ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów województw

W 2020 r. budżety województw zamknęły się nadwyżką w wysokości 1.248.618 tys. zł, przy planowanym deficycie 1.116.664 tys. zł.

W 2020 r. 3 samorządy wojewódzkich zamknęły budżet deficytem, który wyniósł 99.840 tys. zł, a 13 województw zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 1.348.458 tys. zł.

Liczbę województw, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2020 r.

przedstawia poniższa tablica:

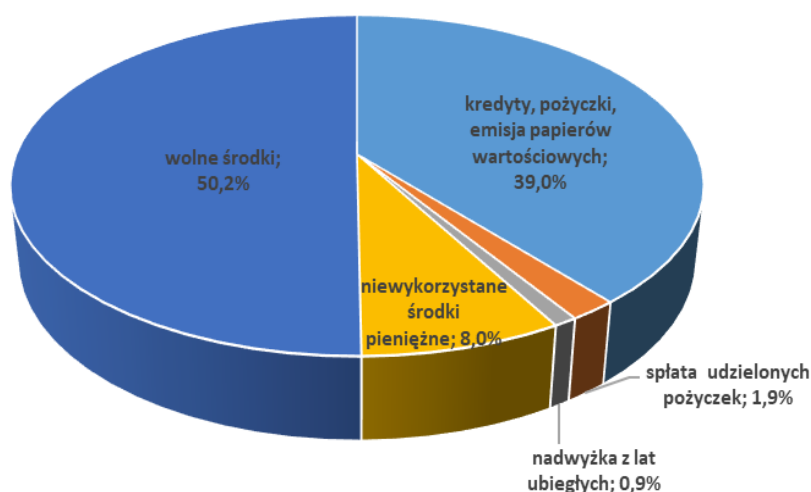
Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów województw					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
Województwa z deficytem budżetowym	3	3	0	0	0	0
Województwa z nadwyżką budżetową	13	3	6	3	1	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

4. Przychody i rozchody województw

Województwa w 2020 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 2.501.124 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 892.403 tys. zł.

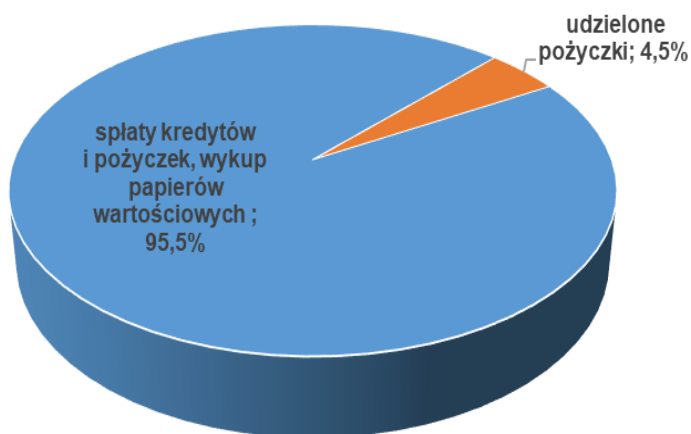
Struktura przychodów województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W przychodach województw w 2020 r. wolne środki stanowiły 50,2%, przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych 39,0%, niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych 8,0%, spłata udzielonych pożyczek 1,9% oraz nadwyżka z lat ubiegłych 0,9% ogółu przychodów.

Struktura rozchodów województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

W rozchodach województw największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych, które stanowiły 95,5% rozchodów ogółem.

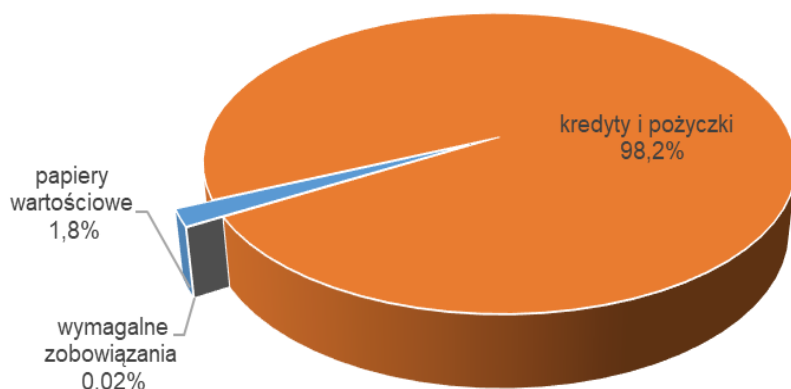
W 2020 r. przychody województw z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych wyniosły 976.663 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 892.403 tys. zł.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw

W 2020 r. zadłużenie ogółem województw wyniosło 6.113.790 tys. zł.

W 2020 r. w strukturze zobowiązań województw udział kredytów i pożyczek wyniósł 98,2%, udział papierów wartościowych – 1,8% a udział zobowiązań wymagalnych – 0,02%.

Struktura zobowiązań województw w 2020 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2020 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania województw według tytułów dłużnych zostały przedstawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania województw według tytułów dłużnych		
	2019	2020	(3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania województw według tytułów dłużnych ogółem,	5 985 550	6 113 790	102,1
z tego:			
Papiery wartościowe	111 250	109 500	98,4
w tym: długoterminowe	111 250	109 500	98,4
Kredyty i pożyczki	5 873 514	6 003 239	102,2
w tym: długoterminowe	5 873 514	6 003 239	102,2
Wymagalne zobowiązania	786	1 051	133,7
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	225	739	328,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., poziom zadłużenia ogółem województw zwiększył się o 2,1%. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wzrosły o 2,2%, natomiast udział papierów wartościowych zmniejszył się o 1,6%. W 2020 r. zwiększył się udział zobowiązań wymagalnych w strukturze zobowiązań ogółem. Kwota zobowiązań wymagalnych, z 786 tys. zł w 2019 r., zwiększyła się do 1.051 tys. zł w 2020 r.

W 2020 r. zadłużenie wystąpiło we wszystkich 16 województwach, a udział zadłużenia województw w wykonanych dochodach ogółem województw zmniejszył się z 31,9% w 2019r. do 29,2% w 2020 r.

Udział zadłużenia województw bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w wykonanych dochodach ogółem wyniósł 26,3%.

Liczba województw wg relacji zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2019	16	16	2	3	5	2	1	2	1
2020	16	16	2	1	8	3	0	1	1

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W 2020 r. według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (stan bazy na 24 listopada 2020 r.), wszystkie województwa spełniały indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych

W 2020 r. działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego prowadziły 3 województwa (lubuskie, mazowieckie i zachodniopomorskie).

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw w 2020 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	33 223	35 739	34 041	95,2	102,5
w tym: dotacje z budżetu	2 909	4 363	4 217	96,7	145,0
Koszty	32 961	35 498	33 110	93,3	100,5
Podatek dochodowy od osób prawnych	231	0	80	-	34,6
Wpłaty do budżetu województw	319	3	414	*	129,8

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

* wskaźnik powyżej 1000%

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2020 r. wyniosły 34.041 tys. zł, w tym dotacje z budżetu – 4.217 tys. zł.

W 2020 r., w porównaniu do 2019 r., przychody samorządowych zakładów budżetowych w województwach były wyższe o 2,5%, natomiast dotacje z budżetów województw były wyższe o 45,0%.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych w województwach wyniosły 33.110 tys. zł i były wyższe o 0,5% od kosztów poniesionych w 2019 r.

Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe dokonały w 2020 r. wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w kwocie 414 tys. zł.

W 2020 r. samorządowe zakłady budżetowe w województwach realizowały zadania z zakresu określonego w działach: Rolnictwo i łowiectwo (70,4% przychodów ogółem), Kultura fizyczna (23,7% przychodów ogółem) oraz Transport i łączność (5,9% przychodów ogółem).

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem					
z tego:	33 223	35 739	34 041	95,2	102,5
Rolnictwo i łowiectwo	22 483	24 088	23 948	99,4	106,5
Kultura fizyczna	8 544	9 614	8 080	84,0	94,6
Transport i łączność	2 197	2 037	2 013	98,8	91,6

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów największy udział stanowiły koszty poniesione w dziale Rolnictwo i łowiectwo (71,8% kosztów), Kultura fizyczna (23,5%) oraz Transport i łączność (4,7%).

Koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych wg działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem:					
z tego:	32 961	35 498	33 110	93,3	100,5
Rolnictwo i łowiectwo	22 108	23 847	23 766	99,7	107,5
Kultura fizyczna	9 025	9 614	7 780	80,9	86,2
Transport i łączność	1 829	2 037	1 564	76,8	85,5

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych województw zwiększył się z -224 tys. zł na początku roku do 211 tys. zł na koniec 2020 r.

7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych województwa zrealizowały w 2020 r. dochody w wysokości 17.577 tys. zł, stanowiące 59,5% planu.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Plan 2020 r.	Wykonanie 2020 r.	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	26 873	29 562	17 577	59,5	65,4
Wydatki	26 959	29 846	17 394	58,3	64,5
w tym : wpłaty do budżetu	971	472	830	175,8	85,5

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania dochodów i wydatków na rachunku o którym mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych za 2019 r. i za 2020 r. (Min. Fin)

Wydatki zrealizowane z wydzielonych rachunków wyniosły 17.394 tys. zł i były niższe o 41,7% niż planowano, natomiast dokonane wpłaty do budżetu województw stanowiły 175,8% kwoty planowanej na 2020 r.

W 2020 r. wykonane wydatki były niższe o 35,5%, w porównaniu do 2019 r., natomiast wpłaty do budżetów województw były niższe o 14,5%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów na początku 2020 r. wynosił 648 tys. zł i zwiększył się na koniec 2020 r. do kwoty 831 tys. zł (tj. o 28,2%).

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami tych jednostek mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego również uzyskanie dofinansowania ich wkładu własnego ze środków budżetu państwa, co jest wymagane przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Wydatki dokonywane w ramach płatności są klasyfikowane w podziale na części, działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej. Za obsługę płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich odpowiada Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w imieniu którego, obsługę bankową płatności prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy rachunku bankowego. Podkreślić należy, że środki ujęte w budżecie środków europejskich są środkami publicznymi, które mogą być wykorzystane wyłącznie na cele określone w umowach międzynarodowych lub wskazane przez ich dawcę. Wydatki finansowane przy udziale tych środków muszą być dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu (art. 184 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

Natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest przekazywana w formie dotacji celowej. Zatem od 1 stycznia 2010 r. dofinansowanie dokonywane jest w dwóch formach, tj. płatności i współfinansowania przekazywanego z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w związku z tym otrzymane dofinansowanie beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy dofinansowania.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2020 r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację

płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 19.292.083 tys. zł, co stanowiło 85,2% ich planu rocznego (22.655.790 tys. zł), z tego:

- środki Unii Europejskiej¹⁵ – 1.642.761 tys. zł, co stanowiło 89,1% planu,
- płatności z budżetu środków europejskich¹⁶ – 15.884.416 tys. zł, co stanowiło 84,5% planu,
- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności UE i innych środków bezzwrotnych oraz na współfinansowanie realizacji programów i projektów finansowanych z udziałem środków europejskich¹⁷ – 1.764.906 tys. zł, co stanowiło 87,8% planu.

Wysokość dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych, na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	278 507 114	303 742 794	304 930 106	100,4	109,5
w tym:					
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych ¹	2 501 368	1 842 960	1 642 761	89,1	65,7
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych ³	2 318 086	2 011 242	1 764 906	87,8	76,1
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich ²	17 309 905	18 801 588	15 884 416	84,5	91,8
Wydatki ogółem	280 208 974	324 912 296	299 240 624	92,1	106,8
w tym:					
- na finansowanie programów i projektów unijnych	1 810 946	1 945 722	1 606 388	82,6	88,7
- na współfinansowanie programów i projektów unijnych	8 550 366	9 511 810	7 849 985	82,5	91,8
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich	14 926 911	17 686 252	14 525 587	82,1	97,3

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min. Fin.)

¹⁵ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 5 i 8

¹⁶ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 7

¹⁷ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 2, 6 i 9.

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 19.292.083 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także na finansowanie wydatków, których źródłem jest budżet środków europejskich przeznaczono dla:

- gmin	- 6.359.469 tys. zł, tj. 33,0%,
- powiatów	- 1.801.220 tys. zł, tj. 9,3%,
- miast na prawach powiatu	- 4.856.658 tys. zł, tj. 25,2%,
- województw	- 6.274.736 tys. zł, tj. 32,5%.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach	- 4,3%,
- w powiatach	- 5,2%,
- w miastach na prawach powiatu	- 4,8%,
- w województwach	- 29,9%.

W 2020 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, wydatki jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 23.981 959 tys. zł, co stanowiło 82,3% ich rocznego planu, z tego:

- wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE – 1.606.388 tys. zł, tj. 82,6% ich rocznego planu,
- wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny - 7.849.985 tys. zł, tj. 82,5% ich rocznego planu,
- wydatki w ramach płatności budżetu środków europejskich – 14.525.587 tys. zł, tj. 82,1% ich rocznego planu.

Z wykazanej wyżej kwoty wydatków 23.981.959 tys. zł, przypadało na:

- gminy	– 8.408.316 tys. zł, tj. 35,1%,
- powiaty	– 1.874.632 tys. zł, tj. 7,8%,
- miasta na prawach powiatu	– 6.671.042 tys. zł, tj. 27,8%,
- województwa	– 7.027.969 tys. zł, tj. 29,3%.

W 2020 r. wydatki samorządów w ramach płatności budżetu środków europejskich, stanowiły 14.525.587 tys. zł, z tego:

- wydatki gmin	– 5.116.894 tys. zł, tj. 35,2%;
- wydatki powiatów	– 1.249.622 tys. zł, tj. 8,6%;
- wydatki miast na prawach powiatu	– 4.140.749 tys. zł, tj. 28,5%;
- wydatki województw	– 4.018.322 tys. zł, tj. 27,7%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych w 2020 r. z udziałem środków Unii Europejskiej według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Plan (po zmianach) 2020	Wykonanie 2020	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM	25 288 223	29 143 784	23 981 959	82,3	100,0	94,8
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	1 347 018	1 394	1 180 747	84,7	4,9	87,7
Rybołówstwo i rybactwo	12 513	9 278	7 806	84,1	0,0	62,4
Przetwórstwo przemysłowe	211 286	588 257	518 146	88,1	2,2	245,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	109 031	130 558	101 426	77,7	0,4	93,0
Transport i łączność	10 327 403	9 539 572	8 377 241	87,8	34,9	81,1
Turystyka	450 224	537 196	430 994	80,2	1,8	95,7
Gospodarka mieszkaniowa	797 372	1 197 385	887 259	74,1	3,7	111,3
Działalność usługowa	351 834	456 440	372 402	81,6	1,6	105,8
Informatyka	122 399	229 842	175 756	76,5	0,7	143,6
Administracja publiczna	1 071 870	1 282 166	1 053 172	82,1	4,4	98,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	106 613	113 594	105 863	93,2	0,4	99,3
Oświata i wychowanie	2 557 658	2 864 016	2 049 739	71,6	8,5	80,1
Ochrona zdrowia	566 932	1 589 468	1 443 723	90,8	6,0	254,7
Pomoc społeczna	571 293	1 144 065	934 314	81,7	3,9	163,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	963 783	1 617 588	1 301 600	80,5	5,4	135,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	108 008	141 589	105 086	74,2	0,4	97,3
Rodzina	206 256	351 212	293 761	83,6	1,2	142,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 742 768	4 033 457	3 077 430	76,3	12,8	92,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 290 037	1 428 542	1 181 836	82,7	4,9	91,6
Kultura fizyczna	290 160	330 787	277 926	84,0	1,2	95,8

Zródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2019 r. i 2020 r. (Min.Fin.)

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna, Oświata i wychowanie, Ochrona zdrowia, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz Rolnictwo i łowiectwo i stanowiły łącznie 17.430.480 tys. zł, co stanowiło 72,7% wydatków. Natomiast wydatki na zadania w zakresie Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Gospodarki mieszkaniowej oraz Pomocy społecznej wyniosły 3.003.409 tys. zł, co stanowiło 12,5% kwoty wykonanych wydatków ogółem.

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Według danych wykazanych w sprawozdaniach związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że związki zaplanowały na 2020 r. deficyt w wysokości 175.289 tys. zł, w rezultacie zamknęły swoje budżety zbiorczo nadwyżką w kwocie 148.235 tys. zł.

Dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2020 r. wynosiły 2.722.869 tys. zł, co stanowi 95,9% kwot zaplanowanych na ten rok. Dochody własne wykonane zostały w kwocie 2.600.399 tys. zł, co stanowiło 97,8% planu rocznego, zaś dotacje w kwocie 122.470 tys. zł, co stanowiło 67,9% planu. W porównaniu do 2019 r. dochody ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego, w 2020 r. zwiększyły się o 3,7%. W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 95,5%, natomiast dotacje 4,5%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 2.574.634 tys. zł, stanowiły 85,4% kwoty planowanej na 2020 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 325.361 tys. zł, tj. 63,2% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 2.249.273 tys. zł, tj. 90,0% planu. W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowiły 12,6%, natomiast wydatki bieżące 87,4%.

Stan zadłużenia związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2020 r. wyniósł 290.661 tys. zł. Zadłużenie związków jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r. zmniejszyło się o 4,6% w porównaniu do zadłużenia w 2019 r. Udział zadłużenia związków jednostek samorządu terytorialnego w ich wykonanych dochodach ogółem wynosił 10,7% i był niższy o 0,9 punktu procentowego niż w 2019 r.

W 2020 r. 9 związków prowadziło działalność w formach samorządowego zakładu budżetowego. Przychody zakładów budżetowych prowadzonych przez związki zostały zrealizowane w kwocie 39.981 tys. zł (101,5% kwoty planowanej).

Koszty zakładów budżetowych prowadzonych przez związki wyniosły 37.441 tys. zł (niższe od planu o 4,9%), a wpłaty do budżetu wyniosły 1.278 tys. zł. Stan środków obrotowych zwiększył się z 2.691 tys. zł na początku 2020 r. do 2.706 tys. zł na koniec roku.

Działalność związków w ramach samorządowych zakładów budżetowych była prowadzona w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (71,3% ogółu przychodów i 70,6% ogółu kosztów) oraz dziale 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz (28,7% ogółu przychodów i 29,4% ogółu kosztów).

VIII. Zbiorcze wykonanie budżetu związku metropolitalnego

W województwie śląskim realizuje zadania związek metropolitalny pod nazwą „Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia”.

Związek metropolitalny samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej.

Ze sprawozdania z wykonania budżetu związku metropolitalnego, wynika, że dochody związku w 2020 r. wyniosły 1.146.176 tys. zł, tj. 101,4% planu i były wyższe, w porównaniu do 2019 r., o 1,3%.

Dochody związku pochodziły głównie z:

- tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 363.541 tys. zł i stanowiły 31,7% dochodów ogółem,
- tytułu składek gmin tworzących związek metropolitalny w wysokości 765.304 tys. zł i stanowiły 66,8% dochodów ogółem,
- dotacji w wysokości 17.066 tys. zł i stanowiły 1,5 % dochodów ogółem,
- dochodów z majątku w wysokości 264 tys. zł i stanowiły 0,02 % dochodów ogółem.

Wydatki związku metropolitalnego w 2020 r. zostały zrealizowane w wysokości 1.014.402 tys. zł, tj. 86,5% planu i były wyższe, w porównaniu do 2019 r., o 6,8%. Wydatki zostały przeznaczone w 12,3% na wydatki inwestycyjne i w 87,7% na wydatki bieżące. Wśród wydatków związku metropolitalnego największe wydatki poniesiono na lokalny transport zbiorowy (86,9%), funkcjonowanie urzędu metropolitalnego (1,9%) oraz na drogi publiczne gminne (1,4%).

Wynik budżetu związku metropolitalnego osiągnięty za 2020 r. był dodatni, wyniósł 131.774 tys. zł, co stanowi 11,5% uzyskanych dochodów.

Nadwyżka dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi związku metropolitalnego za 2020 r. wyniosła 247.874 tys. zł.

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według źródeł pochodzenia
- Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 6. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 8. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich
- Tablica 9. Dotacje celowe jednostek samorządu terytorialnego przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 10. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 11. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 12. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według działów
- Tablica 13. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 14. Wydatki majątkowe i inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 15. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych
- Tablica 16. Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych
- Tablica 17. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 18. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 19. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 20. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 21. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 22. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 23. Dochody gmin według źródeł pochodzenia
- Tablica 24. Dochody gmin według działów
- Tablica 25. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych dla gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 26. Zestawienie wykonania wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 27. Zestawienie środków przekazanych gminom w roku 2020 ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 28. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw
- Tablica 29. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw

- Tablica 30. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 31. Dotacje celowe gmin przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej gmin według działów
- Tablica 33. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin według działów
- Tablica 34. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 35. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 36. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatki bieżące w dziale 750 – Administracja publiczna w gminach według województw
- Tablica 37. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 38. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 39. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 40. Dochody powiatów według źródeł pochodzenia
- Tablica 41. Dochody powiatów według działów
- Tablica 42. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 43. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych powiatów w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 44. Zestawienie wykonania wydatków powiatów w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 45. Zestawienie środków przekazanych powiatom w roku 2020 ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 46. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
- Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 49. Dotacje celowe powiatów przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 50. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej powiatów według działów
- Tablica 51. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów według działów
- Tablica 52. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych powiatach
- Tablica 53. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 54. Wydatki powiatów według działów i rodzajów
- Tablica 55. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 56. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 57. Dochody miast na prawach powiatu według źródeł pochodzenia
- Tablica 58. Dochody miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 59. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu

- Tablica 60. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych miast na prawach powiatu w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 61. Zestawienie wykonania wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 62. Zestawienie środków przekazanych miastom na prawach powiatu w roku 2020 ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 63. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 64. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 65. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 66. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 67. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 68. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 69. Dotacje celowe miast na prawach powiatu przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 70. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 71. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 72. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 73. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 74. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw
- Tablica 75. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2020 r.
- Tablica 76. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca
- Tablica 77. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 78. Dochody województw według źródeł pochodzenia
- Tablica 79. Dochody województw według działów
- Tablica 80. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 81. Zestawienie wykonania wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 82. Zestawienie środków przekazanych województwom w roku 2020 ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 83. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 84. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw
- Tablica 85. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej

- Tablica 86. Dotacje celowe województw przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 87. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej województw według działów
- Tablica 88. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych województw według działów
- Tablica 89. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 90. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych województwach
- Tablica 91. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw
- Tablica 92. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2020 roku
- Tablica 93. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2020 roku – Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
- Tablica 94. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2020 roku
- Tablica 95. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2020 roku
- Tablica 96. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2020 roku
- Tablica 97. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2020 roku